

ความคิดเห็นของผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบาย
กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาไปปฏิบัติ
กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ
ธันวาคม 2557

ความคิดเห็นของผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบาย
กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาไปปฏิบัติ
กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ
ธันวาคม 2557
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ความคิดเห็นของผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบาย
กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาไปปฏิบัติ
กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ
ธันวาคม 2557

ทวีช จันทรบ้านคลอง. (2557). ความคิดเห็นของผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนํานโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาไปปฏิบัติ กรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. สารนิพนธ์ ปร.ม. (นโยบายสาธารณะ).

กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ : อาจารย์กัลยา แซ่อึ้ง

การวิจัยนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนํานโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาไปปฏิบัติ โดยมีกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ผู้บริหาร จำนวน 2 ท่าน และผู้ปฏิบัติงานของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาที่ปฏิบัติงาน ด้านกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา จำนวน 5 คน เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง

ผลการศึกษาพบว่า

1. ผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงานเห็นตรงกันว่า 1) วัตถุประสงค์หรือมาตรฐานของนโยบาย 2) ทรัพยากรนโยบาย 3) การสื่อสารและกิจกรรมที่ผลักดันนโยบาย 4) คุณลักษณะของหน่วยงานที่รับผิดชอบนํานโยบายไปปฏิบัติ และ 5) ทศนคติของผู้นํานโยบายไปปฏิบัติ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนํานโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาไปปฏิบัติ

2. ผู้บริหารเห็นว่า ปัจจัยด้าน เงื่อนไขทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ในขณะที่ผู้ปฏิบัติงานเห็นว่า ไม่เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนํานโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาไปปฏิบัติ

THE OPINIONS OF ADMINISTRATORS AND OFFICERS ABOUT FACTORS AFFECTING
THE IMPLEMENTATION OF STUDENT LOANS FUND POLICY
A CASE STUDY OF SUAN SUNANDHA RAJABHAT UNIVERSITY

AN ABSTRACT
BY
THAWIT JANBANKLONG

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Public Administration Degree in Public Policy
at Srinakharinwirot University
December 2014

Thawit Janbanklong. (2014). *The Opinions of Administrators and Officers about Factors Affecting The Implementation Of Student Loans Fund Policy : A Case Study Of Suan Sunandha Rajabhat University*. Master's Project, M.P.A. (Public Policy)
Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University.
Advisor Committee: Lecturer Kanlaya Saeoung

The research aimed to study the opinions of administrators and officers about the factors affecting its implementation. The samples consisted of two administrators and five officers who were in charge of the student loans fund policy at Suan Sunandha Rajabhat University. The research is qualitative research and has instruments included the primary, secondary document and structured interview.

The findings were :

1. The factors considered by the administrators and the officers in Implementing the student loans fund policy are clarity of 1) the purpose or standard 2) the policy resource 3) internal organization communication and enforcement activities 4) the bureaucratic structure and 5) disposition.
2. The administrators considered that the socio - economic and political conditions is the factor affecting its implementation, on the other hand the officers have the opinion in different way.

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์นี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลือของท่านผู้มีพระคุณหลายท่าน ที่กรุณาสละเวลาให้คำแนะนำ แก้ไข และให้กำลังใจในการทำปริญญานิพนธ์ในครั้งนี้ คือ อาจารย์ กัลยา แซ่อึ้ง อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงและมีความตระหนักในพระคุณครั้งนี้ตลอดไป

กราบขอบพระคุณ อาจารย์ นิติ มณีการณ และปรีชญา นักฟ้อน ที่กรุณาเป็นกรรมการ สอบสารนิพนธ์

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพบุลย์ แจ่มพงษ์ (รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา) คุณชญาภา แจ่มใส (ผู้อำนวยการกองพัฒนานักศึกษา) และผู้ปฏิบัติงาน กองพัฒนานักศึกษาทุกท่าน ที่อนุเคราะห์ข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ฉบับนี้ให้มีข้อมูลครบถ้วนตาม วัตถุประสงค์ของการทำสารนิพนธ์

ขอขอบคุณอาจารย์เกศจิณพร ชัยยา ที่ให้กำลังใจ และให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆ แก่ผู้วิจัยตลอดมา

ขอขอบคุณพี่ๆ เพื่อนๆ และน้องๆ แผนกงานใบกำกับภาษีและใบแจ้งหนี้ (Invoicing) บริษัท อิตาลีไทยอุตสาหกรรม จำกัด ทุกคน ที่เป็นกำลังใจในการทำสารนิพนธ์ฉบับนี้ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นเครื่องบูชา พระคุณบิดา มารดา บุรพจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน

ชวิช จันทรบ้านคลอง

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	4
ความสำคัญของการวิจัย	4
ขอบเขตของการศึกษาวิจัย	4
กรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัย	6
สมมติฐานในการศึกษาวิจัย	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติและปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ของการนำนโยบายไปปฏิบัติ	7
นโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา	24
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	28
3 วิธีดำเนินการศึกษาวิจัย	39
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	39
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	39
การเก็บรวบรวมข้อมูล	40
การวิเคราะห์ข้อมูล	41
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	42
ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์	42
ข้อมูลสัมภาษณ์ความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ของการนำนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาไปปฏิบัติ	44

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	52
ความมุ่งหมายของการวิจัย	52
ขอบเขตของการวิจัย	52
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	52
การเก็บรวบรวมข้อมูล	53
การวิเคราะห์ข้อมูล	53
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	54
อภิปรายผล	55
ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย	65
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	65
บรรณานุกรม	67
ภาคผนวก	70
ภาคผนวก ก	71
ภาคผนวก ข	75
ประวัติย่อผู้วิจัย	82

ตารางบัญชี

ตาราง	หน้า
1 ปัจจัยต่างๆ แยกตามความคิดของนักทฤษฎี.....	21
2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำแนกตาม เพศ.....	42
3 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำแนกตาม อายุ.....	43
4 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำแนกตาม ตำแหน่งงาน.....	43
5 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำแนกตาม ประสบการณ์การทำงาน.....	44

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
2 แสดงแผนภูมิตัวแบบทั่วไปของการนำนโยบายไปปฏิบัติในทัศนะของ แวน มิเตอร์และแวน ฮอร์น.....	22
3 การบริหารกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา.....	26

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่จะนำไปสู่การพัฒนาประเทศให้มั่นคงและยั่งยืน กระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 11 ดังนั้นระยะ 5 ปี ในช่วงปี พ.ศ.2555-2559 โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนและสังคมไทยให้มีคุณภาพ ผลิตกำลังคนที่มีศักยภาพตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน สามารถทำงานเพื่อดำรงชีพตนเอง และเพื่อช่วยเหลือสังคม มีคุณธรรม มีความรับผิดชอบ และมีสุขภาวะทั้งร่างกายและจิตใจ มีการจัดการเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศโดยใช้ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม ความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาเพื่อประโยชน์ที่ยั่งยืนของประเทศไทย (แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 11. 2556) ทั้งนี้ เพื่อตอบสนองการแก้ไขปัญหาวิกฤติและการพัฒนาอย่างยั่งยืนของชาติและท้องถิ่น บนพื้นฐานของการสร้างภูมิคุ้มกันในประเทศให้เข้มแข็งขึ้นภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันในเศรษฐกิจประชาคมอาเซียน

ประเด็นเรื่องการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์กับการศึกษา เป็นประเด็นที่รัฐบาลในทุกสมัยได้เล็งเห็นถึงความสำคัญ โดยเห็นว่าการศึกษาคือตัวช่วยเพิ่มศักยภาพให้กับทรัพยากรมนุษย์ในประเทศ รัฐบาลต่างๆ จึงมีการวางนโยบายการศึกษาที่สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศให้รู้ทันในทุกด้านของการพัฒนามนุษย์ทั้งในด้านคุณภาพและด้านปริมาณ ในด้านคุณภาพนั้นต้องสามารถผลิตทรัพยากรมนุษย์ที่มีความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ ส่วนในด้านปริมาณ คือสามารถเพิ่มจำนวนทรัพยากรมนุษย์ที่มีความรู้ให้ได้ในปริมาณที่มากต่อความต้องการแรงงานในประเทศ เพราะการศึกษาคือกระบวนการที่ช่วยให้คนได้มีการพัฒนาตนเองในทุกด้านตลอดช่วยให้สามารถดำรงชีวิตและประกอบอาชีพที่ร่วมสามารถเปลี่ยนแปลงในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนได้

การพัฒนาการศึกษาต้องเริ่มจากการวางนโยบายในด้านการศึกษาเพื่อเปิดโอกาสการศึกษาให้กับประชากรในประเทศทุกคนได้รับการศึกษาอย่างทัดเทียมกันโดยเครื่องมือที่ใช้สำหรับการพัฒนาการศึกษาได้แก่ความเหมาะสมของนโยบายทางด้านการศึกษาศาสนาที่สำคัญให้การศึกษาที่ทั่วถึงกันและความเหมาะสมของเงินทุนที่จะนำมาพัฒนาและเปิดโอกาสในการศึกษา

การดำเนินงานนโยบายการศึกษาที่ตอบสนองเรื่องการเพิ่มปริมาณทรัพยากรมนุษย์ของประเทศในด้านอุปทาน คือ การก่อตั้งและขยายสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาออกไปทั้งของรัฐและเอกชนขึ้นใหม่ การจัดตั้งวิทยาเขต การยกฐานะวิทยาลัย สถาบันขึ้นเป็นมหาวิทยาลัย การจัดตั้งวิทยาลัยชุมชน การจัดตั้งสถาบันการศึกษาเฉพาะทาง นอกจากนี้ยังมีการขยายตัวของสาขาวิชาและการขยายการเปิดสอนในระดับต่างๆ ทำให้เกิดการขยายตัวโดยเฉพาะสถาบันอุดมศึกษากลุ่มมหาวิทยาลัยของรัฐเดิม กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ กลุ่มมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล กลุ่มมหาวิทยาลัยเอกชน และวิทยาลัยชุมชน การขยายตัวของ

สถาบันอุดมศึกษาถือว่าการขยายโอกาสทางการศึกษาให้ทุกคนได้เรียนระดับอุดมศึกษากันมากขึ้น (วิทยาลัยเทคโนโลยีชัยภูมิบริหารธุรกิจ. 2557)

อย่างไรก็ตาม การศึกษาในระดับอุดมศึกษามีค่าใช้จ่ายสูง การเพิ่มปริมาณทรัพยากรมนุษย์โดยอาศัยแต่การเพิ่มปริมาณด้านอุปทานเพียงอย่างเดียวไม่พอ เป็นที่มาให้ต้องพิจารณาด้านอุปสงค์ด้วย เกิดเป็นการริเริ่มนโยบายการส่งเสริมการศึกษาในระดับอุดมศึกษาด้านนี้อย่างเป็นทางการครั้งแรกคือนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามมติคณะรัฐมนตรี(ในสมัยของท่านนายกรัฐมนตรีถนอม กวณิช) เมื่อวันที่ 28 มีนาคม พ.ศ.2538 และมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 16 มกราคม พ.ศ.2539 ให้เริ่มดำเนินการกองทุนในลักษณะเงินทุนหมุนเวียนตามนัยมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ.2491 และรัฐบาลได้พิจารณาเห็นความสำคัญของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษามากขึ้น จึงได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ.2541 มีผลให้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มีฐานะเป็นนิติบุคคล โดยอยู่ในการกำกับดูแลของกระทรวงการคลัง มีวัตถุประสงค์เพื่อให้กู้ยืมเงินแก่ผู้ที่มีผลการเรียนที่ดีมีฐานะยากจนขาดแคลนทุนทรัพย์ เพื่อเป็นค่าเล่าเรียน ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา และค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการครองชีพระหว่างศึกษา กองทุนนับเป็นกลไกสำคัญของรัฐบาลที่ให้การสนับสนุนการขยายโอกาสและพัฒนาการศึกษาของประเทศ เพื่อให้เยาวชนไทยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพได้มาตรฐานอย่างเท่าเทียมกันในการศึกษาตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (สายสามัญและสายอาชีพ) จนถึงระดับปริญญาตรี โดยเกณฑ์ของโครงการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) คือการให้ผู้กู้จะต้องชำระเงินกู้ยืมคืนพร้อมดอกเบี้ยร้อยละ 1 ต่อปีให้เสร็จสิ้นภายใน 15 ปี ภายหลังจากสำเร็จการศึกษาหรือเลิกการศึกษามาแล้ว 2 ปี (คู่มือผู้ปฏิบัติงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา. 2548: 67–68)

นอกจากนโยบายนี้จะเป็นที่คาดหวังของรัฐบาลแล้ว นโยบายนี้ยังเป็นความหวังของประชาชนผู้มีรายได้น้อยที่จะส่งบุตรหลานของตนเองให้สามารถศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาได้ ซึ่งการศึกษาถือเป็นช่องทางในการเลื่อนฐานะทางสังคมและจะเป็นการแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำด้านการศึกษาในสังคม ด้วยการสนับสนุนทางการเงินแก่นักเรียน/นักศึกษาที่ด้อยโอกาสที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้น้อยจะทำให้ได้รับการศึกษาสูงขึ้น ลดภาระค่าใช้จ่ายของผู้ปกครอง โดยจะได้รับค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและค่าใช้จ่ายในการดำรงชีพตลอดระยะเวลาการศึกษา เป็นการสร้างทางเลือกในการประกอบอาชีพเมื่อสำเร็จการศึกษาเพื่อสร้างฐาน และยกระดับความเป็นอยู่ของครอบครัวให้ดีขึ้นในอนาคตพร้อมส่งผลให้ประเทศไทยมีทรัพยากรทางมนุษย์เพิ่มขึ้น เพื่อสนองรับความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ อันเป็นการเพิ่มโอกาส และขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศต่อไป

ผลงานการดำเนินงานของนโยบายส่งเสริมการศึกษาของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา กลับประสบปัญหาเรื่องงบประมาณการขาดดุลยภาพในการให้กู้ของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ซึ่งจะเห็นได้จากการถูกปรับลดงบประมาณ 6,700 ล้านบาท หรือได้รับงบประมาณเพียง 16,800 ล้านบาท ทำให้กองทุนไม่สามารถคงเป้าหมายผู้กู้ยืมในปีการศึกษา 2557 จำนวน 865,200 รายได้ จึงต้องปรับลดเป้าหมายการให้กู้ยืมสำหรับผู้กู้ยืมรายใหม่ลงทั้งจำนวน 230,000 ราย และ

ปรับลดผู้กู้ยืมรายเก่าลง 141,671 ราย จาก 635,200 ราย เหลือเพียง 493,529 ราย กองทุนจึงจะขอ อนุมัติงบกลางต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อมาชดเชยงบประมาณในส่วนที่ถูกปรับลดจำนวน 2,118 ล้านบาท ทั้งในส่วนของผู้กู้ยืมรายเก่า 30,000 ราย เป็นเงิน 710 ล้านบาท ซึ่งคาดว่าจะไม่น่าจะมีปัญหาในการเสนอของงบกลางผู้กู้ยืมรายใหม่ 112,500 ราย เป็นเงิน 1,408 ล้านบาท แยกเป็น มัธยมศึกษา ตอนปลาย 50,000 ราย ปวช. 50,000 ราย ปวท./ปวส. 2,500 ราย และอนุปริญญา/ปริญญาตรี 10,000 ราย (บัลลังก์ โรหิตเสถียร. 2557)

ภายใต้ปัญหาการดำเนินงานตามนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา รัฐบาลจึงได้มีการจัดทำและวางแผนการนโยบายการศึกษาใหม่เพื่อแก้ไขปัญหาการเงินให้กู้ยืมเงินสร้างสภาพความคล่องทางการเงินโดยสร้างเงื่อนไขในการขอกู้เงินกองทุนเพื่อการศึกษา ให้มีความละเอียดรัดกุมรอบคอบทุกขั้นตอนมากยิ่งขึ้นสร้างระบบคัดกรองสร้างเงื่อนไขเพื่อให้ได้ผู้ที่มีความต้องการ และมีความจำเป็นต้องกู้จริง กล่าวคือ ผู้ที่จะมีสิทธิกู้เงิน ควรเป็นผู้ที่มีความจำเป็นต้องกู้และเดือดร้อนจริง รายได้ของครอบครัวต้องไม่เกิน 2 แสนบาทต่อปีและมูลค่าในการขอกู้ยืมเงินขึ้นอยู่กับแต่ละสาขาที่ต้องการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา พร้อมทั้งสร้างช่องทางที่ให้ผู้กู้ชำระหนี้ได้ง่ายและสะดวกเพื่อให้เกิดการชำระหนี้ได้ง่ายไม่ปัญหาของ เช่น จุดบริการเคาน์เตอร์เซอร์วิส ธนาคาร หรือไปรษณีย์ เป็นต้น รวมทั้งจะต้องมีการติดตามผู้กู้ให้ชำระหนี้เป็นระยะ ทำให้เป็นระบบที่รัดกุมและรอบคอบมากขึ้นและทำการออกประกาศบังคับใช้ในแต่ละสถาบันทุกที่ทั่วทั้งประเทศ

การดำเนินงานด้านกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทานั้น เป็นการรับแผนงานตามนโยบายการพัฒนาการศึกษา และนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของรัฐบาลมาดำเนินงาน โดยยึดหลักการของนโยบายของรัฐบาลทั้งระเบียบ ข้อบังคับ และกฎเกณฑ์ต่างๆ ซึ่งทางมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาเป็นผู้นำนโยบายมาปฏิบัติ จะต้องศึกษา ตลอดจนติดตามความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) เพื่อนำสิ่งที่มีการเปลี่ยนแปลงมาปฏิบัติให้ถูกต้องและเป็นมาตรฐานเดียวกันอย่างเคร่งครัด ตั้งแต่กระบวนการประสานงาน การจัดสรรเงิน การให้ข่าวสารที่มีการเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบข้อบังคับ รวมไปถึงการให้บริการต่างๆ แก่ผู้กู้ยืมเงิน

การดำเนินงานในระดับหน่วยปฏิบัติมีกองพัฒนานักศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาเป็นแกนหลักในการนำนโยบายมาปฏิบัติ โดยมีตัวนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง อาทิ 1) พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2541 2) ระเบียบคณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาว่าด้วยการดำเนินงาน หลักเกณฑ์ และวิธีการกู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา 3) ระเบียบคณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาว่าด้วยการชำระหนี้กู้ยืมเงินกองทุน 4) ประกาศคณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เรื่อง การมอบอำนาจการดำเนินการตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ.2541 5) ประกาศกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เรื่อง การมอบอำนาจให้บอกเลิกสัญญากู้ยืม และเรียกเงินกู้ยืมคืน 6) ประกาศคณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์ เกี่ยวกับการเป็นผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ และคุณสมบัติของผู้กู้ยืมเงิน และ 7) ประกาศคณะกรรมการ

กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เรื่อง กำหนดขอบเขตการให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา เป็นแผนและกรอบการดำเนินงาน

ในแต่ละปีมีจำนวนผู้กู้ยืมเงินเพิ่มมากขึ้นทุก ๆ ปี จากการลงพื้นที่หาข้อมูลเบื้องต้นก่อนทำการศึกษาวิจัย ผู้วิจัยได้ข้อมูลการสัมภาษณ์สอบถามบุคลากรผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับสภาพปัญหาอุปสรรคจากการดำเนินตามนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พบข้อมูลเบื้องต้นว่า ในระดับปฏิบัติมีปัญหาเกี่ยวกับปริมาณงานเป็นหลัก กล่าวคือ มีจำนวนนักศึกษาที่ขอยื่นกู้แต่ละปีจำนวนมาก มีขั้นตอนการปฏิบัติงานมากมายตั้งแต่ การประกาศ/ประชาสัมพันธ์ การตรวจคุณสมบัติ การทำสัญญากู้ยืม การให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับกองทุนเงินให้กู้ยืม จากสภาพการณ์เหล่านี้ของผู้ปฏิบัติงาน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาว่าภายใต้นโยบายของรัฐบาล กรอบของกฎหมาย และสภาพปัญหาที่รู้มร้ มีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนํานโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาไปปฏิบัติ โดยศึกษาจากความคิดเห็นของบุคลากรทั้งฝ่ายบริหารของมหาวิทยาลัย และบุคลากรระดับปฏิบัติงานตรง เพื่อให้ถึงแนวทางการพัฒนาและปรับปรุงการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา เพื่อให้การนํานโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาไปปฏิบัติบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้และมีประสิทธิภาพต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนํานโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาไปปฏิบัติ

ความสำคัญของการวิจัย

การศึกษาวิจัยการศึกษา เรื่องความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนํานโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาไปปฏิบัติ กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา จะเป็นประโยชน์เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานสนับสนุนการตัดสินใจ การวางแผน และการกำหนดนโยบาย กับหน่วยงานที่กำลังดำเนินนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เพื่อให้เกิดผลสำเร็จที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในเชิงการบริหารจัดการได้อย่างเหมาะสมต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนํานโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาไปปฏิบัติ

2. ขอบเขตด้านประชากรใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดประชากรในการศึกษาครั้งนี้ คือผู้บริหาร จำนวน 2 คน และผู้ปฏิบัติงาน กองพัฒนานักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา จำนวน 5 คน

3. ขอบเขตด้านพื้นที่

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาที่ กองพัฒนาศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา กรุงเทพมหานคร

4. ขอบเขตด้านเวลา

ในการศึกษาครั้งนี้ใช้เวลาเก็บรวบรวมข้อมูล ตั้งแต่เดือน สิงหาคม ถึงเดือน ตุลาคม พ.ศ. 2557

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา หมายถึง กองทุนตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ.2541 ซึ่งอยู่ในการกำกับดูแลของกระทรวงการคลัง เพื่อให้ระดับปริญญาตรี ตามหลักสูตรและประเภทวิชาที่กระทรวงศึกษากำหนดให้กู้ยืมเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการศึกษา

2. วัตถุประสงค์หรือมาตรฐานของนโยบาย หมายถึง การระบุวัตถุประสงค์ของนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ไว้อย่างชัดเจน ครอบคลุม ครบถ้วน ถูกต้อง ไม่ซ้ำซ้อน มีการกำหนดกลุ่มเป้าหมายและกำหนดไว้ในเอกสารงานอย่างครบถ้วน

3. ทรัพยากรนโยบาย หมายถึง การมีวัสดุ อุปกรณ์ งบประมาณ และบุคลากร สำหรับใช้ในการปฏิบัติงานของกองพัฒนานักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาอย่างเพียงพอ

4. การสื่อสารและกิจกรรมที่ผลักดันนโยบาย หมายถึงการมีกระบวนการสื่อสาร การประชาสัมพันธ์ระหว่างองค์กรที่จะสามารถทำให้ผู้เกี่ยวข้องในการนำนโยบายไปปฏิบัติ มีความรู้ ความเข้าใจในวัตถุประสงค์ที่สอดคล้องและตรงกัน เพื่อนำพาไปสู่การกำหนดแนวทางการปฏิบัติ หรือกิจกรรมการดำเนินงานที่ชัดเจน เป็นมาตรฐานเดียวกัน

5. คุณลักษณะของหน่วยงานที่รับผิดชอบนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง ลักษณะของโครงสร้างของหน่วยงานที่ชัดเจน เหมาะสม สภาวะของผู้นำ ความสามารถในการตัดสินใจ และมีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องรับผิดชอบอย่างชัดเจน

6. เงื่อนไขทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง หมายถึง สภาพการณ์ทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองที่ส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานกองพัฒนานักศึกษาของมหาลัราชภัฏสวนสุนันทา

7. ทศนคติของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง ความตั้งใจ ความมุ่งมั่น ความพยายาม และการยอมรับ ในการที่จะนำนโยบายมาปฏิบัติ หรือความรู้สึกรับผิดชอบในการดำเนินงานตามนโยบายของผู้ปฏิบัติ

8. สถาบันอุดมศึกษา หมายถึง สถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนที่อยู่ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากระทรวงศึกษาธิการในปัจจุบัน

9. มหาวิทยาลัย หมายถึง มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

10. ผู้นำนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ไปปฏิบัติ หมายถึง ผู้บริหารและปฏิบัติงานของกองพัฒนานักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ปัจจัยที่ส่งผลสำเร็จของการนำนโยบายกองทุนกู้ยืมไปปฏิบัติ

1. วัตถุประสงค์หรือมาตรฐานของนโยบาย
2. ทฤษฎีการนโยบาย
3. การสื่อสารและกิจกรรมที่ผลักดันนโยบาย
4. คุณลักษณะของหน่วยงานที่รับผิดชอบนำนโยบายไปปฏิบัติ
5. เงื่อนไขทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง
6. ทศนคติของผู้ดำเนินนโยบายไปปฏิบัติ

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาไปปฏิบัติ
2. ผลการศึกษาจะเป็นข้อมูลเสนอเสนอแนะกองพัฒนานักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา ปรับปรุงการดำเนินงานให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติและปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ
2. นโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติและปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญมาก ในกระบวนการของนโยบายสาธารณะจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการมีบุคคลและองค์กรที่เกี่ยวข้องนำนโยบายสาธารณะเหล่านั้นไปปฏิบัติเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน หรือเพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น ยิ่งกว่านั้น บุคคลผู้กำหนดนโยบาย หรือ ออกกฎหมาย ระเบียบ หรือ วิธีปฏิบัติในรายละเอียดมักไม่ใช่คนเดียวเกี่ยวกับที่นำนโยบายเหล่านั้นไปปฏิบัติ นโยบายนั้นแม้ว่าจะเป็นนโยบายที่ดีและน่าเชื่อถือ แต่ถ้านำไปปฏิบัติอย่างไม่ถูกต้อง ภายใต้สถานการณ์ต่างๆ ที่ไม่เอื้ออำนวยแล้ว นโยบายนั้นก็ไม่สามารถประสบความสำเร็จหรือบรรลุเป้าหมายได้ กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นขั้นตอนที่มีความสลับซับซ้อนจึงอาจเป็นไปได้ที่จะเจอปัญหา อุปสรรคต่างๆ ทั้งที่เกี่ยวข้องกับบุคคล หน่วยงานปัจจัยทั้งภายในและภายนอกที่ส่งผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ ดังนั้นในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติควรได้รับการศึกษาถึงปัญหา อุปสรรคที่เกิดขึ้นในขั้นตอนดังกล่าว เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาแก้ไขปรับปรุงการนำนโยบายไปปฏิบัติต่อไปในอนาคต

เพลสแมน และ วิลด์ฟสกี (สุจิตรา บุญยรัตนพันธุ์: 2530; อ้างอิงมาจาก Pressman; & Wildavsky: 1979) ให้ความเห็นว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติ คือ การนำนโยบายไปปฏิบัติให้สำเร็จ การได้ผลผลิตออกมา ดังนั้นการนำนโยบายไปปฏิบัติจึงไม่ใช่การสร้างเงื่อนไขแต่แรกเริ่ม แต่เป็นการดำเนินงานภายหลัง หรืออาจกล่าวได้ว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างการกำหนดเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์กับการกระทำเพื่อให้บรรลุสิ่งที่มุ่งหวัง การวิเคราะห์การนำนโยบายไปปฏิบัติในแนวนี้นี้เป็นแนวทางการศึกษาที่ต้องการความรู้ความเข้าใจ ทั้งในด้านการเมือง โครงสร้างการบริหาร ระเบียบ กฎเกณฑ์ การจัดการ การงบประมาณ ตลอดจนการบริหารบุคคลและพฤติกรรมว่าได้รับผลผลิต (policy outputs) ตรงตามวัตถุประสงค์หรือไม่ตลอดจนมีผลกระทบ (policy outcome) อะไรบ้าง ทั้งนี้เพื่อปรับปรุงและวางแผนในการที่จะออกแบบนโยบาย

ใหม่ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้บุคคลทั้งสองยังให้ความสนใจเป็นพิเศษต่อปัจจัยทางการเมือง (political factors) ตลอดจนการปฏิสัมพันธ์ การขัดแย้งระหว่างหน่วยงานปฏิบัติ หน่วยงานเอกชนที่เข้ามาเกี่ยวข้องและผลกระทบต่อการปฏิบัติ จะเห็นได้ว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติจะต้องเกี่ยวข้องกับบุคคลหลากหลายและหน่วยงานต่างๆ มากมาย ดังนั้น ในทางปฏิบัติจึงมักจะประสบปัญหาและอุปสรรคต่างๆ มากมาย ซึ่งปัญหาต่างๆ มากมาย ซึ่งปัญหาต่างๆ เหล่านี้ ผู้มีหน้าที่กำหนดนโยบายมิได้คำนึงไว้ล่วงหน้าเกี่ยวกับรายละเอียดของวิธีการ ดังนั้นเขาจึงเสนอความคิดว่าการกำหนดนโยบายควรพิจารณาให้ละเอียดและครอบคลุมถึงสิ่งต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งลักษณะของหน่วยงานที่มีหน้าที่รับนโยบายไปปฏิบัติ ตลอดจนควรจะได้พิจารณาล่วงหน้าถึงโครงสร้างการบริหาร เช่น การวินิจฉัยสั่งการ หรือการตัดสินใจ ในทัศนะของเพรสแมน และ วิลด์ฟัส ก็ หัวใจของการนำนโยบายไปปฏิบัติอยู่ที่จำนวนจุดตัดสินใจและผู้ที่เกี่ยวข้องในแต่ละจุดเหล่านั้น เพราะเป็นปัจจัยอย่างหนึ่งที่จะมีผลต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

นอกจากนั้นทั้งสองคนยังพบว่าขั้นตอนในการทำงานยังมีมาก อุปสรรคและปัญหาที่ไม่ได้คาดการณ์ก็ยิ่งจะเพิ่มเป็นทวีคูณ ฉะนั้นหากเป็นไปได้ผู้กำหนดนโยบายและนักวางแผนจึงน่าจะลดจำนวนขั้นตอนลงให้น้อยที่สุด เพื่อประโยชน์การดำเนินงาน การดำเนินงาน การดำเนินการยิ่งสลับซับซ้อนเพียงใดโอกาสที่จะเกิดปัญหาอุปสรรคที่ไม่คาดคิดก็จะยิ่งเพิ่มขึ้นเท่านั้น ทำให้งานไม่บรรลุสำเร็จ

แมสมาเนียน และ ซาบาเตียร์ (เล็ทเธอร์ หอมขจร: 2543; อ้างอิงจาก Paul Sabatier; & Daniel Mazmanian: 1980) ได้เสนอตัวแปรหรือปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติว่ามี 16 ตัวแปร โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

กลุ่มแรก เกี่ยวข้องกับสภาพความง่ายของปัญหาที่จะแก้ไข

กลุ่มที่สอง เป็นปัจจัยเกี่ยวกับตัวนโยบายที่มีส่วนกำหนดโครงสร้างของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

กลุ่มที่สาม กลุ่มตัวแปรที่ไม่ใช่ข้อกฎหมาย

กลุ่มแรก กลุ่มตัวแปรความง่ายของปัญหา ประกอบด้วยตัวแปรย่อย 4 ตัวแปร ได้แก่

1. การมีทฤษฎีอธิบายปัญหาได้ถูกต้อง และมีวิทยาการ (technology) ที่ใช้แก้ปัญหาได้ถ้าการแก้ปัญหาที่ต้องใช้ทฤษฎี เทคนิค ต่างๆ มาก หรือมีความซับซ้อน จะทำให้การปฏิบัติตามนโยบายให้สำเร็จนั้นจะทำได้ยากกว่าปัญหาที่ต้องใช้ทฤษฎีหรือวิทยาการที่น้อยกว่า

2. ความหลากหลายในพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมายที่ต้องควบคุม โดยพฤติกรรมที่แตกต่างกันยิ่งมากก็ยิ่งจะเพิ่มความยุ่งยากในการวางกฎเกณฑ์เพื่อแก้ไขปัญหา ดังนั้น การแก้ไขปัญหา การวางกฎเกณฑ์ต่างๆ จึงต้องขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้ปฏิบัติที่จะเลือกใช้วิธีการให้เหมาะสมกับลักษณะของพฤติกรรมของแต่ละกลุ่ม จึงจะบรรลุเป้าหมายได้

3. อัตราส่วนร้อยละของประชากร ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ถ้ากลุ่มเป้าหมายมีจำนวนน้อย โอกาสที่การปฏิบัติจะบรรลุเป้าหมายจะมีมาก

4. ขอบเขตของการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ต้องการ ถ้าจำนวนของกลุ่มเป้าหมาย และขอบเขตปริมาณของการเปลี่ยนแปลงที่ต้องการยิ่งมากเท่าใดก็จะเป็นปัญหาต่อผลสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติมากขึ้นเท่านั้น

สรุปได้ว่า ปัญหาจะแก้ไขได้ง่ายต้องขึ้นอยู่กับสิ่งต่อไปนี้

1. มีทฤษฎีที่สามารถใช้อธิบายความสัมพันธ์เชิงเหตุ และผลในปัญหานั้น และมีวิทยาการที่สามารถนำมาใช้แก้ปัญหาได้
2. ประชากรกลุ่มเป้าหมายมีจำนวนน้อย
3. ขนาดของการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมมีไม่มาก

กลุ่มที่สอง เป็นปัจจัยเกี่ยวกับตัวนโยบายที่มีส่วนกำหนดโครงสร้างของการนำนโยบายไปปฏิบัติประกอบด้วย 7 ตัวแปรคือ

1. การมีวัตถุประสงค์ที่แน่นอนและจัดอันดับไว้อย่างชัดเจน จะมีส่วนช่วยอย่างสำคัญต่อการประเมินโครงการ การวางแผนทางการปฏิบัติให้แก่ผู้ปฏิบัติที่ไม่คลุ่มเครือ สามารถปฏิบัติตามได้อย่างเหมาะสม
2. นโยบายตั้งอยู่บนพื้นฐานทางทฤษฎีที่เกี่ยวข้องตรงกัน การแก้ปัญหาจะต้องพิจารณาถึงสาเหตุ และผลที่เกิดขึ้นจากปัญหานั้น แล้วใช้ทฤษฎีที่มีเหตุมีผลแบบเดียวกัน สามารถเชื่อมโยงกันได้ มาใช้แก้ปัญหา จึงจะบรรลุเป้าหมายได้
3. จัดสรรทรัพยากรให้เพียงพอ การดำเนินโครงการจะต้องใช้เงิน ดังนั้น เงินจึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ
4. การผนึกกำลังทั้งภายในและภายนอกระหว่างหน่วยงาน ที่นำนโยบายไปปฏิบัติ โดยผู้ปฏิบัติต้องปฏิบัติข้อกำหนด หรือแนวทางที่ผู้บริหาร ระดับสูงกำหนดมา ความสำเร็จจึงจะเกิดขึ้น
5. กฎเกณฑ์สำหรับการตัดสินใจ ของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ มีอิทธิพลต่อกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยการกำหนดกฎเกณฑ์การตัดสินใจอย่างเป็นทางการของหน่วยงานที่ปฏิบัติ
6. ผู้ปฏิบัติมีความยึดมั่นปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ของนโยบาย ไม่ละเลยหน้าที่ จะทำให้เป้าหมายสามารถบรรลุความสำเร็จได้
7. มีช่องทางให้บุคคลภายนอก เข้ามามีส่วนร่วมในการนำนโยบายไปปฏิบัติ จะช่วยให้ประสบความสำเร็จได้มากขึ้น

กลุ่มที่สาม กลุ่มตัวแปรที่ไม่ใช่ข้อกำหนด ประกอบด้วยตัวแปรย่อย 6 ตัวแปร คือ

1. สภาพเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี ภายใต้สภาพสังคมและเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป จะต้องมีการปรับเปลี่ยนแนวทางปฏิบัติให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมนั้นๆ จึงจะบรรลุเป้าหมายตามนโยบายกำหนดได้ สำหรับเงื่อนไขของเทคโนโลยี นับว่าเป็นปัจจัยภายนอกที่มี

ความสำคัญต่อการกำหนดแนวทางการปฏิบัติ หรือกฎเกณฑ์ที่หน่วยงานกำหนดขึ้นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามกฎหมาย

2. การสนับสนุนของสาธารณชน จะสามารถสร้างความเชื่อมั่นต่อผู้ปฏิบัติ และเป็นสิ่งจูงใจให้ผู้มีอำนาจสนับสนุนนโยบายนั้นด้วย

3. ทักษะคติ และทรัพยากรของกลุ่มต่างๆ ในเขตเลือกตั้ง กลุ่มต่างๆ ในเขตเลือกตั้งสามารถเข้าไปแทรกแซงโดยตรงต่อการตัดสินใจของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ โดยการเสนอแนะนโยบาย และโดยการให้ความช่วยเหลือในด้านทรัพยากรแก่หน่วยงานต่างๆ เหล่านั้นด้วย

4. การสนับสนุนจากผู้มีอำนาจควบคุมหน่วยงานการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยการกำกับดูแล จัดหาทรัพยากรเงินทองให้ ผ่อนปรนและแก้ไขข้อขัดแย้งที่เกิดจากการปฏิบัติตามนโยบายใหม่

5. การยึดมั่นต่อวัตถุประสงค์ หรือแนวทางการปฏิบัติ และการมีทักษะของความเป็นผู้นำของผู้ปฏิบัติ การจะบรรลุเป้าหมายได้ผู้ปฏิบัติจะต้องมีความยึดมั่นต่อวัตถุประสงค์ของนโยบายเป็นหลักในการปฏิบัติ และผู้ปฏิบัติจำเป็นต้องใช้ทักษะทั้งในด้านการเมืองและการบริหารจัดการสำหรับทักษะทางการเมืองนั้น หมายถึง ผู้ปฏิบัติจะต้องพัฒนาความสัมพันธ์ ที่ดีในการทำงานกับผู้ที่มีอำนาจสูงสุดในหน่วยงานต่างๆ การชักจูงให้ฝ่ายตรงข้าม หรือกลุ่มเป้าหมายให้ปฏิบัติตามอย่างเที่ยงธรรมการระดมมติเจียบให้มาสนับสนุน และการนำเสนอผลสำเร็จของหน่วยงานผ่านทางสื่อมวลชน

กล่าวโดยสรุป นโยบายหรือตัวบทกฎหมายที่ยกสร้างขึ้นอย่างระมัดระวัง ก็ย่อมจะทำให้การปฏิบัตินั้นบรรลุเป้าหมายตามที่นโยบายกำหนดได้ ในกรณีของนโยบายที่กำหนดมาเพื่อที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมายอย่างมีนัยสำคัญ ความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ จะขึ้นอยู่กับเงื่อนไขต่อไปนี้

1. เป้าหมายแน่นอนและจัดอันดับไว้อย่างชัดเจน
2. นโยบายรวมเอาทฤษฎีเหตุและผลอย่างเพียงพอเหมาะสม
3. จัดสรรงบประมาณให้หน่วยงานที่นำไปปฏิบัติอย่างเพียงพอ
4. ในกระบวนการของการปฏิบัติจะต้องมีจุดโต้แย้ง (veto) ไม่มาก รวมทั้งอำนาจการชักจูงใจ และการลงโทษต้องเหนือการต่อต้าน หรือคัดค้านนโยบาย

5. กฎเกณฑ์การตัดสินใจของหน่วยงานต้องเป็นไปหรือเอื้อต่อการบรรลุเป้าหมาย ที่นโยบายกำหนด

6. การนำนโยบายไปปฏิบัตินั้น ต้องมอบหมายให้แก่หน่วยงานที่สนับสนุนนโยบาย และโครงการเป็นอันดับแรก

7. การเข้าไปมีส่วนร่วมของบุคคลภายนอกต้องได้รับการสนับสนุนจากกฎเกณฑ์ที่เปิดกว้าง และอนุญาตให้มีการศึกษา การประเมินผล ได้อย่างอิสระตัวแปรทั้ง 3 กลุ่มที่กล่าวมาแล้วนั้น จะส่งผลต่อตัวแปรตาม ซึ่งแมสมาเนียน และชาบาร์เตียร์มองว่าหมายถึงขั้นตอนต่างๆ ของกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งประกอบด้วย 5 ขั้นตอน เชื่อมโยงกันเป็นลูกโซ่ ดังนี้

1. **ชั้นผลผลิต (Output)** ของนโยบายเป็นขั้นตอนที่วัตถุประสงค์ของนโยบายถูกแปลงออกมาเป็นกฎข้อบังคับต่างๆ และวิธีการในทางปฏิบัติ ในการพิจารณาตัดสินใจดำเนินการกับแต่ละปัญหา

2. **ชั้นกลุ่มเป้าหมาย**ยอมทำตามผลผลิตของนโยบาย ในที่นี้หมายถึง ยอมทำตามกฎข้อบังคับที่กำหนดขึ้นมา

3. ผลที่เกิดขึ้นที่แท้จริงจากการปฏิบัติของหน่วยงาน ตามแนวทางหรือกฎเกณฑ์ต่างๆ ซึ่งก็คือการบรรลุเป้าหมายของนโยบายหรือโครงการนั่นเอง

4. ผลที่สังเกตเห็นได้ ซึ่งเกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามนโยบายของหน่วยงาน ขั้นตอนนี้หมายถึงว่าเมื่อกลุ่มเป้าหมายปฏิบัติตามนโยบายแล้ว ผลที่ออกมาที่พอจะสังเกตเห็นได้คืออะไรเรื่องนี้มีความสำคัญต่อการประเมินโครงการว่าประสบความสำเร็จหรือล้มเหลว สำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องที่ไม่ยอมรับผลในข้อนี้ ก็มักจะมองว่านโยบายมีความผิดพลาด และ/หรือ ปัญหาของความถูกต้องของข้อมูลในการประเมินผลนั่นเอง

5. **ชั้นปรับปรุงเปลี่ยนแปลง**แก้ไขในตัวนโยบาย หรือบทบัญญัติ โดยทิศทางและปริมาณของการเปลี่ยนแปลงในเนื้อหาของนโยบาย หรือตัวบทกฎหมายที่เกิดขึ้นในหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ นั้น จะเกี่ยวข้องกับสิ่งเหล่านี้คือ

1. ผลที่เห็นได้ ซึ่งเกิดขึ้นจากการปฏิบัติของหน่วยงานที่ผ่านมา
2. การเปลี่ยนแปลงอันดับความสำคัญตามนโยบายระหว่างสาธารณชน กับผู้กำหนดนโยบาย อันเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพเศรษฐกิจและสังคม
3. ทรัพยากรทางการเมืองของกลุ่มที่แข่งขันกัน
4. การคัดค้านหรือสนับสนุนต่อแนวทางการปฏิบัติ หรือยุทธวิธีเพื่อการบรรลุเป้าหมายตามนโยบายของผู้มีอำนาจจากที่กล่าวมาทั้งหมดสามารถสรุปให้เห็นถึงปัจจัยสำคัญ 6 ประการ ที่มีอิทธิพลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติดังนี้

1. กฎหมายนั้นกำหนดวัตถุประสงค์ของนโยบายไว้ชัดเจนและมั่นคง (clear and consistent policy objectives)

2. กฎหมายมีรากฐาน หรือ เกิดมาจากทฤษฎีเชิงเหตุผล (causal theory) ที่เหมาะสม และให้อำนาจในการติดตามและบังคับใช้กฎหมาย (กับกลุ่มเป้าหมาย) แก่ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติอย่างเพียงพอ

3. กฎหมายกำหนดโครงสร้างของการนำนโยบายไปปฏิบัติไว้ เพื่อให้ให้ผู้ปฏิบัติงานหรือกลุ่มเป้าหมายปฏิบัติตามที่ต้องการ และรวมไปถึงมีการมอบภารกิจให้หน่วยงานต่างๆ (agencies) อย่างเหมาะสม

4. ผู้นำ (leaders) มีทักษะทางการเมืองและการบริหาร และมีความผูกพันกับเป้าหมายของนโยบาย

5. โครงการได้รับการสนับสนุนอย่างแข็งขันจากกลุ่มผู้เลือกตั้ง (constituency groups) และสมาชิกนิติบัญญัติคนสำคัญบางคนตลอดเวลาที่ถูกนำไปปฏิบัติ

6. ระดับความสำคัญของวัตถุประสงค์ของนโยบาย มีความคงที่ตลอดไป ไม่ถูกลดความสำคัญลง เนื่องจากมีนโยบายอื่นมาแทน หรือเงื่อนไขทางเศรษฐกิจสังคมเปลี่ยนไป

ยูล เบ็ญจรงค์กิจ (2534: 48) เขียนไว้ว่า การประชาสัมพันธ์เป็นรูปแบบหนึ่งของการสื่อสารไปยังกลุ่มผู้รับสาร โดยมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน แน่นนอน ว่าต้องการให้ผู้รับสารได้รับสารอะไรบ้าง และสารนั้นจะทำหน้าที่เปลี่ยนแปลงหรือตอกย้ำความรู้ ทศนคติ ตลอดจนพฤติกรรมของผู้รับสารไปในลักษณะที่ผู้ส่งสารต้องการให้เกิด การประชาสัมพันธ์เป็นส่วนหนึ่งของสังคมปัจจุบันในอันที่จะดำเนินการให้สังคมพัฒนาก้าวหน้าไปด้วยดี

ยูล ได้กล่าวว่า อริสโตเติล นักปราชญ์ชาวกรีก เป็นผู้ที่มองเห็นความสำคัญของการสื่อสารว่าเป็นช่องทางให้มนุษย์บรรลุจุดมุ่งหมายที่ต้องการได้ จากหนังสือที่อริสโตเติลแต่งขึ้นชื่อว่า "The Rhetoric" ซึ่งได้กล่าวถึง ศิลปะที่นักพูดผู้ประสบความสำเร็จพึงใช้ คือ การจูงใจ (persuasion) เพื่อให้ความคิดนั้นสามารถเปลี่ยนความคิดของผู้ฟังให้มาคล้อยตามผู้พูด หรือเปลี่ยนพฤติกรรมมาปฏิบัติตามที่ผู้พูดชักจูงใจว่าดี การจูงใจนั้นมักจะประกอบไปด้วยการนำเอาข้อยืนยันต่างๆ มาสนับสนุนคำกล่าวของตนเพื่อให้เกิดการมองเห็น คล้อยตาม โดยผู้พูดอาจใช้วิธีการในการจูงใจได้โดยลักษณะต่างๆ คือ การจูงใจโดยใช้เหตุผล การจูงใจโดยใช้อารมณ์ และการจูงใจโดยใช้ลักษณะ การจูงใจโดยใช้เหตุผลคือการแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างความคิดและการกระทำกับสิ่งที่จะเกิดตามมามาน่าพึงพอใจสำหรับผู้คิดและกระทำหรือไม่ การจูงใจโดยใช้อารมณ์คือการสร้างให้ผู้รับสารเกิดความรู้สึกสะเทือนใจกับสิ่งที่เสนอและเกิดความสุข เศร้า ดีใจ เสียใจ โกรธ รัก ฯลฯ ตามแต่ผู้ที่ส่งสารต้องการให้เกิด ส่วนการจูงใจโดยใช้ลักษณะนั้นเป็นการแสดงออกของผู้ส่งสารว่าเป็นผู้ทรงปัญญา มีคุณธรรม และมีความปรารถนาดีต่อผู้รับสาร ความเลื่อมใสในตัวของผู้พูดจะช่วยผลักดันให้ผู้รับสารคล้อยตามและเชื่อถือในสิ่งที่ผู้พูดนำเสนอ

วรเดช จันทรศร (2554: 129–146) ได้เสนอตัวแบบทางทฤษฎีของการน่านโยบายไปปฏิบัติไว้ 6 ตัวแบบ ได้แก่

1. ตัวแบบที่ยึดหลักเหตุผล: ตัวแบบนี้ยึดถือฐานคติที่ว่านโยบายที่ประสบความสำเร็จจะต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์และภารกิจที่ชัดเจน มีการมอบหมายงานและกำหนดมาตรฐานการทำงานให้แก่หน่วยย่อยต่างๆ ขององค์การ มีระบบวัดผลการปฏิบัติงาน ตลอดจนระบบให้คุณให้โทษ เนื่องจากผลสำเร็จของการน่านโยบายไปปฏิบัติจำเป็นต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์ ที่แน่ชัด มีการแปลงวัตถุประสงค์ออกเป็นภารกิจย่อยภายใต้ความรับผิดชอบเฉพาะเพื่อความสะดวกในการตรวจสอบ ควบคุม และประเมินผล

2. ตัวแบบทางด้านการจัดการ: ตัวแบบนี้ตั้งอยู่บนแนวคิดพื้นฐานของทฤษฎีองค์การ ที่ให้ความสำคัญกับสมรรถนะขององค์การ เพราะเชื่อว่าความสำเร็จของการน่านโยบายไปปฏิบัติขึ้นอยู่กับองค์การที่รับผิดชอบว่ามีขีดความสามารถที่จะปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับความคาดหวังได้เพียงใด ดังนั้นนโยบายจะบรรลุเป้าหมายได้จะต้องอาศัยโครงสร้างขององค์การที่เหมาะสม บุคลากร

มีความสามารถทั้งทางด้านการบริหารและเทคนิคอย่างเพียงพอ นอกจากนี้องค์การยังต้องมีการเตรียมการ หรือมีความพร้อมทางด้านวัสดุอุปกรณ์สถานที่ เครื่องมือเครื่องใช้และงบประมาณ

3. ตัวแบบทางด้านการพัฒนาองค์การ: เน้นศึกษาปัญหาของการนำนโยบายไปปฏิบัติในแง่ของความผูกพันและการยอมรับ เพื่อมุ่งตอบสนองความต้องการทางจิตวิทยาและทางสังคมของมนุษย์โดยเน้นการมีส่วนร่วมขององค์การเป็นสำคัญภายใต้ฐานคิดที่ว่า การมีส่วนร่วมจะทำให้เกิดการทำงานที่มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้การนำนโยบายไปปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จจะเกี่ยวข้องกับการจูงใจการใช้ภาวะผู้นำที่เหมาะสม ความผูกพันของสมาชิกในองค์การ การมีส่วนร่วมเพื่อให้เกิดการยอมรับตลอดจนสร้างทีมงานมากกว่าใช้การควบคุม ซึ่งกระบวนการที่ให้ผู้ปฏิบัติเข้าไปมีส่วนร่วมในการกำหนดหรือวางกรอบนโยบายจะถือว่านโยบายเหล่านั้นมาจากผู้ปฏิบัติโดยตรง

4. ตัวแบบทางด้านการกระบวนกรของระบบราชการ: ตัวแบบนี้เชื่อว่าอำนาจขององค์การไม่ได้อยู่ที่ตำแหน่งทางรูปนัย (Formal positions) แต่มีอยู่กระจัดกระจายในองค์การกล่าวคือ สมาชิกทุกคนขององค์การมีอำนาจในแง่ของการใช้วิจารณ์ญาณ โดยที่ผู้บังคับบัญชาไม่อาจจะควบคุมได้ดังนั้นในบางครั้งความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติจึงไม่ใช่เรื่องของการบริหารที่ขาดประสิทธิภาพ แต่เกิดจากผู้กำหนดนโยบายหรือผู้บริหารไม่ทราบถึงสภาพความเป็นจริงของการปฏิบัติมากกว่า ดังนั้นการกำหนดนโยบายจำเป็นต้องพัฒนาจากเบื้องล่างคือประชาชน หรือผู้ปฏิบัติโดยผ่านกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้เกิดความเข้าใจในสภาพที่เกิดขึ้น

5. ตัวแบบทางการเมือง: ตัวแบบนี้เชื่อว่าความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติเกิดจากความสามารถของผู้เล่นหรือบุคคลที่เป็นตัวแทนองค์การ กลุ่ม หรือสถาบัน และความสัมพันธ์กับปัจจัยภายนอกองค์การ เนื่องจากมีความเห็นว่าการมีส่วนร่วมและการสร้างการยอมรับเป็นสิ่งที่ยากที่จะเกิดขึ้น แต่ความขัดแย้งเป็นปรากฏการณ์ที่สามารถพบเห็นได้ทั่วไป ดังนั้นการสร้างความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติจึงขึ้นอยู่กับความสามารถในการเจรจา สถานะของอำนาจและทรัพยากรของหน่วยงานในฐานะที่จะใช้เป็นเครื่องมือต่อรองของบุคคลที่เป็นตัวแทนขององค์การ จำนวนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องการสนับสนุนจากนักการเมือง สื่อมวลชน กลุ่มอิทธิพล และกลุ่มผลประโยชน์รวมถึงสภาพความแตกต่างทางด้านบุคลิกภาพ ความรู้ ความสามารถความชำนาญในการต่อรองของผู้เล่นแต่ละคนเป็นสำคัญ

6. ตัวแบบเชิงบูรณาการ: เป็นตัวแบบที่รวบรวมแนวคิดของทั้ง 5 ตัวแบบมาไว้ โดยมุ่งแสวงหาผลกระทบของตัวแปรต่างๆ ที่มีต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จ โดยพิจารณาถึง สมรรถนะขององค์การ ประสิทธิภาพในการวางแผนและการควบคุม ภาวะผู้นำและความร่วมมือ และการเมืองและการบริหารสภาพแวดล้อมภายนอก

ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติ

1. ปัจจัยด้านนโยบาย

นโยบาย คือ ขั้นตอนหรือกระบวนการในการตัดสินใจอย่างมีเหตุผลรวมถึงการคาดการณ์เหตุการณ์ในอนาคต พร้อมทั้งการแสวงหาแนวทางเพื่อให้สามารถลุล่วงตามวัตถุประสงค์ ที่กำหนด

ไว้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยแนวทางปฏิบัติอย่างมีวัดตุนั้นจะถูกควบคุมและดำเนินการโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ ทั้งนี้เพื่อให้วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้นั้นสามารถบรรลุผลในระดับปฏิบัติ การพิจารณาถึงความชัดเจนของนโยบายและความสอดคล้องของนโยบายต่อสภาพปัญหา จึงน่าจะเป็นส่วนสำคัญที่นำไปสู่การวิเคราะห์ถึงภาวะที่เกิดขึ้นในการนำนโยบายไปปฏิบัติว่ามีความราบรื่นมากน้อยเพียงใด ทั้งนี้เพราะการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นกระบวนการที่มีความต่อเนื่องจากระดับที่เป็นเจตนารมณ์กระทั่งถึงขั้นตอนที่เป็นผลลัพธ์อันเนื่องมาจากนโยบายอื่นๆ

อินแกรม และ แมน (ปานิสรา วงษ์เหล่า. 2539; อ้างอิงจาก Ingram; & Mann. 1980: 17-18) กล่าวว่ากำหนดยุทธศาสตร์ที่มีความสอดคล้องต่อสภาพปัญหานั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎี มาเป็นรากฐานในการวิเคราะห์อย่างถูกต้อง โดยการกำหนดสาเหตุแนวทางแก้ไขปัญหานั้นจะนำไปสู่ข้อกำหนดแนวทางคลี่คลายปัญหาอย่างตรงประเด็น และด้วยวิธีการที่ถูกต้องมากที่สุด การขาดซึ่งแนวคิดทฤษฎีที่เหมาะสมในการวิเคราะห์ปัญหาเพื่อกำหนดนโยบายนั้นย่อมนำไปสู่ความล้มเหลวของผลลัพธ์ภายหลังการปฏิบัติได้ เพราะฉะนั้นเมื่อใดนโยบายถูกกำหนดขึ้นภายใต้สาเหตุแห่งปัญหาแนวทางแก้ไขที่ไม่ถูกต้องการแก้ไขปัญหานั้นก็จะผิดไปด้วย

เพรสแมน และ วิลดาฟสกี (Pressman; & Widayskey. 1973) ได้ทำการวิเคราะห์โครงการบริหารเพื่อการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ (Economic Development Administration หรือ EDA) ในลักษณะของการสร้างงานให้กับกลุ่มยากจน และไม่มีงานทำ ในเมืองโอ๊คแลนด์ มลรัฐแคลิฟอร์เนีย จากเป้าหมายที่กำหนดไว้ว่าจะสามารถสร้างงานให้ได้ 3,000 คนนั้นปรากฏว่าเมื่อนำโครงการลงสู่การปฏิบัติจริงทำได้เพียง 200 คน จากเหตุการณ์นี้จึงได้สรุปปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติไว้ หนึ่งในปัจจัยเหล่านั้นก็คือ ความสอดคล้องของนโยบายต่อสภาพปัญหา

อาคม ใจแก้ว (2533) ได้ทำการศึกษากำหนดนโยบายไปปฏิบัติ ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ศึกษากรณีปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จผลการศึกษพบว่านโยบายพัฒนา การศึกษาชาวไทยมุสลิมในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่เน้นการส่งเสริมวิชาสามัญ วิชาชีพในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา และการส่งเสริมการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนสายสามัญของรัฐนั้นค่อนข้างจะมีความสอดคล้องต่อสภาพปัญหาในพื้นที่อันทำให้การนำนโยบายไปปฏิบัติสำเร็จได้ในระดับหนึ่ง

2. ความชัดเจนของนโยบาย

เป็นองค์ประกอบย่อยที่สำคัญอีกส่วนหนึ่งซึ่งความ ชัดเจนของนโยบายสามารถพิจารณาได้จากวัตถุประสงค์และมาตรฐานของนโยบาย ถ้าวัตถุประสงค์ และมาตรฐานของนโยบายมีความชัดเจนก็จะสามารถนำไปสู่ความสัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายจริง (Realistic) มีความเป็นรูปธรรม มีความเฉพาะเจาะจง และมีความมั่นคงแน่นอนโดยเฉพาะ

ซาบาเทียร์ และแมสมาเนียน (Sabatier; & Mazmanian. 1980) ได้ กล่าวถึงการกำหนดวัตถุประสงค์ของนโยบายว่าการที่จะมีความชัดเจนสามารถนำไปปฏิบัติในระดับพื้นที่หรือกลุ่มเป้าหมายได้ตามความคาดหวังนั้น จะต้องพิจารณาถึงองค์ประกอบสำคัญ 6 ประการ คือ

1. มีการจัดลำดับวัตถุประสงค์อย่างชัดเจน
2. มีทรัพยากรเพียงพอกับการสร้างทีมงาน (Staff) เพื่อปฏิบัติและติดตามงานในระดับพื้นที่หรือระดับกลุ่มเป้าหมายได้ตามวัตถุประสงค์
3. การกำหนดมอบหมายภาระงานให้กับหน่วยงาน โดยหน่วยงานนั้นต้องมีความเต็มใจสนับสนุนนโยบายอย่างจริงจัง
4. มีการแบ่งภาระงานระหว่างหน่วยงาน เพื่อนำไปสู่การประสานงานกันตามสายบังคับ ในหน่วยงานและระหว่างหน่วยงาน
5. มีการกำหนดระเบียบกฎเกณฑ์ตัดสินใจของหน่วยงานที่ส่งเสริมการบรรลุผลตามเป้าหมายนโยบาย
6. เปิดโอกาสให้กลุ่มที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับนโยบายได้เข้าไปมีบทบาทในการประเมินผลกลุ่มเป้าหมายนโยบาย และประเมินผลการปฏิบัติของหน่วยงานด้วย

เอ็ดเวิร์ด (Edwards III. 1980) กล่าวว่า ถ้าต้องการให้นโยบายนั้นๆ ได้รับการปฏิบัติตามที่ผู้กำหนดต้องการแล้วไม่เพียงแต่ที่นโยบายนั้นต้องมีแนวปฏิบัติกำหนดให้กับผู้ปฏิบัติเท่านั้น จำเป็นที่นโยบายนั้นๆ ต้องมีความชัดเจนอยู่ด้วย สิ่งที่เราพบอยู่เสมอๆ คือการที่ผู้ปฏิบัติได้รับแนวปฏิบัติที่ไม่ชัดเจน การขาดความชัดเจนของนโยบายเป็นเหตุให้ผู้ปฏิบัติต้องตัดสินใจตามความเห็นสมควร การที่นโยบายไม่มีความชัดเจน มีมูลเหตุได้หลายประการ เช่น ความซับซ้อนของนโยบาย การที่ไม่มีความเห็นเป็นเอกฉันท์เกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของนโยบาย การหลีกเลี่ยงไม่ยากกระตือรือร้นของสาธารณชนโดยกำหนดเป็นนโยบายใหม่ๆ เป็นต้น

เพราะฉะนั้น ปัจจัยด้านนโยบายภายใต้ ความสอดคล้องและความชัดเจนของนโยบายนั้นมีผลต่อผู้ปฏิบัติ โดยผ่านกระบวนการติดต่อสื่อสารก่อนจึงจะส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งแสดงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ

3. ปัจจัยด้านทรัพยากร

แวน มิเตอร์ และ แวน ฮอร์น (Van Meter; & Van Horn. 1975) กล่าวว่า ทรัพยากรหมายถึง สิ่งอำนวยความสะดวกต่อการบริหารนโยบาย อาจรวมถึงเงินและสิ่งเสริมทั้งปวงที่กำหนดไว้ในแผนงานอันจะช่วยส่งเสริมหรือช่วยให้ความสะดวกต่อประสิทธิภาพของการนำนโยบายไปปฏิบัติ เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าทรัพยากรนโยบายที่เป็นตัวเงินเพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอที่จะทำให้ นโยบายบรรลุผล แต่การนำนโยบายไปปฏิบัติมีความต้องการทรัพยากรเสริมอื่นๆ อีกมาก

ในขณะที่เอ็ดเวิร์ด (Edwards III. 1980) ชี้ให้เห็นว่าทรัพยากร (Resources) ที่สำคัญในการนำนโยบายไปปฏิบัติ รวมถึงจำนวนบุคลากรที่มีความชำนาญและเพียงพอในการทำงาน ความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้อง ระบบสารสนเทศที่ทันสมัยสอดคล้องพอเพียงกับความต้องการ ผู้มีอำนาจสร้างความมั่นใจ ตั้งใจที่จะจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ อันได้แก่ อาคารสถานที่ปฏิบัติงาน วัสดุอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ ขนบประเพณีที่จำเป็นและเหมาะสม ข้อมูลข่าวสารจะทำให้การนำนโยบายไปปฏิบัติ มีประสิทธิภาพมากขึ้นการที่มีทรัพยากรไม่ เพียงพอไม่ว่าจะมีการถ่ายทอด

ข้อความที่เที่ยงตรงแค่ ไหนมีโครงสร้างและมาตรฐานของระเบียบการปฏิบัติ ขององค์กรที่พอเหมาะเพียงใด แต่ถ้าผู้ปฏิบัติ ที่รับผิดชอบการนำนโยบายไปปฏิบัติขาดทรัพยากรที่จำเป็นในการทำงาน ก็ทำให้การนำนโยบายไปปฏิบัติ ไม่อาจบรรลุวัตถุประสงค์ได้

โดยปัจจัยด้านทรัพยากรองค์การ จะพิจารณาจากองค์ประกอบย่อย 2 ประการดังต่อไปนี้

1. งบประมาณ (Financial Resources) นับว่าเป็นหัวใจของกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ เนื่องจากมีผลกระทบที่สำคัญคือเป็นปัจจัยที่เสริมให้นโยบายบรรลุเป้าหมายที่กำหนด บุคคล ที่รับผิดชอบในระดับปฏิบัติมีแนวโน้มที่จะทำตามแนวทางที่กำหนดไว้ในนโยบายเนื่องจากแต่ละคน ได้รับการสนับสนุนจากงบประมาณที่ดี แต่ในบางครั้งก็อาจมีการบิดเบือนเป้าหมายเนื่องจากต้องการแสวงหาประโยชน์จากงบประมาณที่มีงบประมาณจึงกลายเป็นองค์ประกอบที่มีผลกระทบต่องานของบุคคลแต่ละคน

ซาบาเทียร์ และ แมสมาเนียน (Sabatier; & Mazmanian. 1980) กล่าวว่า นโยบายจะประสบความสำเร็จในทางปฏิบัติได้ ต้องได้รับการสนับสนุนด้านการเงินอย่างเพียงพอ โดยกล่าวว่าการขาดแคลนด้านการเงินมักจะเป็นข้ออ้างที่ผู้ปฏิบัตินำมาใช้เสมอๆ เมื่อการปฏิบัติตามนโยบายมีปัญหา

2. จำนวนบุคลากรหรือทีมงาน (Staffs) มีเพียงพอหรือไม่ เมื่อเปรียบเทียบกับปริมาณงานที่รับผิดชอบ นั่นก็คือ จำนวนบุคลากรที่ไม่เพียงพอย่อมเป็นอุปสรรคต่อการนำนโยบาย ไปปฏิบัติ ปรากฏการณ์เช่นนี้จะเกิดขึ้นในเชิงพฤติกรรม การนำนโยบายไปปฏิบัติ ที่ไม่พยายามยึดระเบียบแนวทางและเป้าหมายที่กำหนด โดยอาจจะพยายามทำให้ชักช้าเสียเวลา (Delay) หรือในบางครั้งก็อาจจะปรับเปลี่ยนแนวทางปฏิบัติโดยการเพิ่มลดเป้าหมายหรือในที่สุดก็อาจใช้แนวทางอื่นแทนก็ได้

เอ็ดเวิร์ด (Edwards III. 1980) ยืนยันว่าจำนวนบุคลากรที่จะนำเอานโยบายไปปฏิบัตินั้นตามปกติจะมีน้อยกว่าจำนวนที่ต้องการสำหรับการปฏิบัติให้เป็นผลสำเร็จผลของการขาดแคลนกำลังคนดังกล่าวจะมีส่วนโดยตรงต่อความไม่มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบาย

การที่จะทราบว่าในการนำนโยบายไปปฏิบัตินั้นต้องมีทรัพยากรอะไรบ้าง ปริมาณที่จะใช้มีมากน้อยแค่ไหนนั้นขึ้นอยู่กับนโยบาย ซึ่งนโยบายต้องกำหนดไว้อย่างชัดเจนโดยเพราะ ฉะนั้นปัจจัยด้านทรัพยากรภายใต้ปัจจัยย่อยคือ งบประมาณและจำนวนบุคลากรหรือทีมงานมีผลต่อข้าราชการ และในขณะเดียวกันปัจจัยด้านทรัพยากรจะเป็นไปในลักษณะใดย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านนโยบายด้วย ซึ่งแสดงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ และผลระหว่างปัจจัยด้านนโยบาย ปัจจัยด้านทรัพยากร ปัจจัยด้านปฏิบัติ ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติ

4. ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร

การติดต่อสื่อสารนับเป็นอีกตัวแปรหนึ่งที่มีความสำคัญที่จะช่วยลดภาวะความไม่แน่นอนในการปฏิบัติงานอันจะนำไปสู่ความสำเร็จของนโยบาย (Edwards. 1980) กล่าวว่าการติดต่อสื่อสารคือคำสั่งในการนำนโยบายไปปฏิบัติ นั้นจะต้องถูกถ่ายทอดไปสู่บุคลากรผู้ปฏิบัติอย่างเหมาะสม มี

ความชัดเจน (Clarity) เที่ยงตรง (Accuracy) และสม่ำเสมอ (Consistency) การติดต่อ สื่อสารที่ดี จะช่วยให้การนำนโยบายไปปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้ปฏิบัติต้องทราบว่าตนต้องทำอะไร อย่างไร คำสั่งต้องสั่งให้ถูกผู้ปฏิบัติ เพราะผู้ปฏิบัติอาจจะเข้าใจผิดต่อคำสั่งซึ่งจะทำให้ผู้ปฏิบัติ กระทำไม่ตรงตามเจตนารมณ์ คำสั่งที่ไม่ชัดเจนหรือขาดความสมบูรณ์มักจะเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติใช้ดุลยพินิจของตนเองพยายามที่จะแปลงความเป็นนามธรรมของนโยบายให้เป็นรูปธรรมที่สามารถปฏิบัติได้ ซึ่งอาจเกิดเป็นผลลัพธ์ที่ได้จากการปฏิบัติไปจากวัตถุประสงค์เดิมที่ตั้งไว้ ดังนั้นแนวทางปฏิบัติที่ไม่ได้รับการถ่ายทอดอย่างถูกต้อง บิดเบือน หรือการถ่ายทอดที่คลุมเครือไม่สม่ำเสมอจะกลายเป็นอุปสรรคสำคัญในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ให้ประสบความสำเร็จหรือในกรณีที่คำสั่งในการนำนโยบายไปปฏิบัติตายตัวมากเกินไปก็อาจเป็นอุปสรรคต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติได้เช่นกัน นอกจากนี้แล้วการติดต่อสื่อสารยังอยู่ภายใต้ลักษณะของปัจจัยด้านหน่วยงานใน ประเด็นที่ว่าหากหน่วยงานใดมีลักษณะโครงสร้างเป็นหน่วยงานเปิดย่อมจะสนใจเกี่ยวกับข้อมูลรอบด้านเพื่อนำไปสู่การปรับนโยบายให้สอดคล้องกับสภาพการปฏิบัติ อันจะนำไปสู่ความสำเร็จของนโยบาย

แวน มิเตอร์ และ แวน ฮอร์น (Van Meter; & Van Horn. 1975) กล่าวถึง การสื่อสารระหว่างองค์กร คือการสื่อสารเกี่ยวกับมาตรฐานงานและวัตถุประสงค์ นโยบาย เพื่อให้ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ แต่ละหน่วยงานที่ร่วมกันรับผิดชอบแผนงานโครงการมีความรู้ ความเข้าใจสอดคล้องกัน หรือจะกล่าวอีกนัยหนึ่ง การสื่อสารระหว่างองค์กร คือ ความต้องการให้ผู้ปฏิบัติเข้าใจตรงกันเกี่ยวกับมาตรฐานงานและวัตถุประสงค์นโยบาย

เพราะฉะนั้น ปัจจัยด้านกระบวนการติดต่อสื่อสารจึงส่งผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งแสดงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและผลระหว่างปัจจัยด้านหน่วยงาน ปัจจัยด้านทรัพยากร ปัจจัยด้านกระบวนการติดต่อสื่อสาร ปัจจัยด้านผู้ปฏิบัติ ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติ

5. ปัจจัยด้านบุคลากรผู้ปฏิบัติ

ปัจจัยด้านบุคลากรผู้ปฏิบัติเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งประการหนึ่งในกระบวนการนำ นโยบาย ไปปฏิบัติ เพราะถือว่าเป็นผู้ที่นำนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งในที่นี้จะเน้นพิจารณาองค์ประกอบย่อยที่สำคัญจะอธิบายเป็นภาพรวมคือ ทักษะคิด ความรู้ ความสามารถ และความตั้งใจจริง ผู้ปฏิบัติตามทัศนะของไบรอันท์ และไวท์ (ปานิสสา วงษ์เหล้า. 2539: 23; อ้างอิงจาก Bryant; & White. 1982: 112) นั้นมีความหมายครอบคลุมทั้งข้าราชการกับประชาชนอื่นๆ ซึ่งจะปฏิบัติงานอยู่ในระดับพื้นที่ใกล้ชิดกับกลุ่มเป้าหมายนโยบายมากที่สุดเพราะฉะนั้นในภาวะเช่นนี้ ผู้ปฏิบัติจึงมักจะประสบกับสภาพแวดล้อมที่กลายเป็นเงื่อนไขในการทำงาน ดังต่อไปนี้

1. ทรัพยากรไม่สอดคล้องหรือไม่เหมาะสมกับภาระงานที่รับผิดชอบ
2. ต้องเผชิญกับความต้องการของประชาชนกลุ่มเป้าหมาย ต่อบริการของรัฐที่มีมากขึ้นเรื่อยๆ

3. เป้าหมายของหน่วยงานที่สังกัดนั้นอาจจะมีหลายอย่างหรือบางครั้งก็ไม่มี ความชัดเจน ก็จะก่อให้เกิดความสับสนในการปฏิบัติงาน

4. การปฏิบัติงานบางครั้งถึงแม้จะบรรลุวัตถุประสงค์ แต่ก็ยากที่จะวัดออกมาให้เห็นอย่าง ชัดเจนประจักษ์ได้

5. ความร่วมมือของประชาชนกลุ่มเป้าหมายในการปฏิบัติงานนั้นมักจะเกิดขึ้นได้ยาก จะเห็นว่าภายใต้สภาวะความเป็นจริงของการปฏิบัติงานนั้น ผู้ปฏิบัติต้องเผชิญกับเงื่อนไขหลาย ประการทั้งประชาชนกลุ่มเป้าหมาย ลักษณะของหน่วยงานและสุดท้ายก็คือ ตัวของข้าราชการระดับ ปฏิบัติเอง ที่จะต้องอาศัยคุณสมบัติ คือ ความรู้ ความสามารถ และความตั้งใจจริง

5.1 ทศนคติของผู้ปฏิบัติ

เอ็ดเวิร์ด (Edwards. 1980) กล่าวว่า ทศนคติ หรือจุดยืนในการปฏิบัติงาน (Disposition of implementers) เป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่งผู้ปฏิบัติ ต้องรู้ว่าต้องทำอะไร ต้องมีทศนคติ หรือจุดยืนใน การปฏิบัติมีความปรารถนาที่จะนำนโยบายไปปฏิบัติ ให้เกิดความสำเร็จเนื่องจากเหตุผลสำคัญที่ว่า ผู้ปฏิบัติ มักเป็นอิสระจากผู้บังคับบัญชาที่นำนโยบายไปปฏิบัติ ความซับซ้อนของตัวนโยบายเอง โดยผู้ปฏิบัติต้องพิจารณาว่านโยบายมีผลประโยชน์กับองค์กร และต่อบุคลากรอย่างไร ดุลยพินิจของ ผู้ปฏิบัติขึ้นอยู่กับจุดยืนหรือทศนคติของผู้ปฏิบัติที่มีต่อนโยบาย ผู้นำ นโยบายไปปฏิบัติ ที่มีจุดยืนที่ ไม่นั่นคงในการนำนโยบายไปปฏิบัติ เหมือนกับผู้กำหนดนโยบาย ต้องการส่งผลกระทบต่อ การตัดสินใจในการพยายามนำนโยบายไปปฏิบัติ

แวน ฮอร์น (Van Horn. 1979) ได้ทำการศึกษาก่อนนำนโยบายไปปฏิบัติของระบบนโยบาย กลาง โดยสร้างตัวแบบขึ้นมาทำการศึกษ เรียกว่า ตัวแบบการนำนโยบายระหว่างรัฐไปปฏิบัติได้ วิเคราะห์ถึงปัจจัยด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ หรือตัวข้าราชการ พบว่า ทศนคติของข้าราชการมีอิทธิพล ต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ คืองานใดที่ข้าราชการชอบจะพบว่างานนั้นทำให้เสร็จ ได้โดยเร็วและทำได้โดยง่ายเพราะโครงสร้างที่ข้าราชการมีทศนคติสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของ นโยบายจะมีพลังเคลื่อนไหวอยู่ภายในที่ต้องการจะเปลี่ยนแปลงมีความผูกพันและมีความตั้งใจจริง อย่างระมัดระวังที่จะนำไปปฏิบัติ

5.2 ด้านความรู้ความสามารถ

ผู้ปฏิบัติพึงมีนั้นประกอบด้วย 8 ประการ Lippitt (อาคม ใจแก้ว อ้างอิงจาก Lippitt. 958: 288) คือ

5.2.1 ความสามารถและทักษะในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสอบถามหรือ การสังเกตในขณะปฏิบัติงานของบุคคลในแต่ละกลุ่ม

5.2.2 ความรู้ทางด้านทฤษฎี และหลักการเกี่ยวกับความเปลี่ยนแปลงนั้นก็คือ การมีความรู้ ความสามารถในการประยุกต์ทฤษฎีต่างๆ ไปใช้ในทางปฏิบัติด้วย

5.2.3 ความรู้ด้านจริยธรรม นั่นก็คือ จะต้องมีความรู้ ความเข้าใจ ทั้งด้าน จริยธรรม ค่านิยมของสังคมด้วย

5.2.4 ความสามารถในการให้คำแนะนำหรือการชี้แนะเพื่อแก้ไขปัญหา

5.2.5 ความสามารถในการปฏิบัติ ด้วยการรู้จักเชื่อมโยงความรู้ในโลกรวิชาการมาสู่โลกแห่งความเป็นจริง

5.2.6 ความรู้ ความเข้าใจด้านมนุษย และสังคม

5.2.7 ความพร้อมที่จะปฏิบัติงานในท่ามกลางกลุ่มบุคคลหลายๆ ลักษณะ

5.2.8 ความรู้ ความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของนโยบาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นนี้ถ้าหากผู้รับผิดชอบระดับปฏิบัติมีความเข้าใจที่แตกต่างกันจะโดยทัศนหรือความคิดใดๆ ก็ตามย่อมจะทำให้เกิดผลติดตาม 3 ประการ คือ

ประการที่ 1 ความเข้าใจในนโยบายระหว่างผู้ปฏิบัติ จะแตกต่างกันไป กระทั่งก่อให้เกิดความสับสนในวัตถุประสงค์ของนโยบาย

ประการที่ 2 ทิศทางการปฏิบัติงานของข้าราชการระดับปฏิบัติ จะดำเนินไปตามความพอใจของแต่ละคน และ

ประการสุดท้าย ก็คือความล้มเหลวของนโยบายจะเกิดขึ้นจากความรู้ ในลักษณะต่างๆ นั้น ก่อนข้างจะมีความหลากหลายและมีขอบข่ายที่กว้างมากยากที่จะมีความรู้ได้ทั้งหมดอย่างละเอียด แต่ในสภาวะการปฏิบัติงานเช่นที่กล่าวมาแล้วข้างต้นก็จำเป็นที่ผู้ปฏิบัติ แต่ละคนจะต้องสร้างความรอบรู้ให้มากที่สุดเท่าที่อยู่ในวิสัยจะกระทำได้โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับนโยบาย

5.3 ความตั้งใจจริง

แวน มิเตอร์ และ แวน ฮอร์น (Van Meter; & Van Horn. 1975) กล่าวว่า วัตถุประสงค์และมาตรฐานของนโยบายทรัพยากรนโยบาย การสื่อสารระหว่างองค์กรและการขับเคลื่อนกิจกรรมลักษณะหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ และเงื่อนไขทางเศรษฐกิจสังคมและการเมืองจะถูกกลั่นกรองโดยความรู้สึกนึกคิดของผู้ปฏิบัติ และจะมีการตอบสนองในระดับซึ่งจะส่งผลกระทบต่อ การแสดงความสามารถและความตั้งใจจริงของผู้ปฏิบัติ คือ (1) ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบาย (2) ทัศนคติต่อนโยบาย และ (3) ความเข้มข้นของทัศนคติ

ความตั้งใจจริงเป็นองค์ประกอบสำคัญอีกประการหนึ่งของผู้ปฏิบัติ ซึ่งจะพิจารณาได้จากพฤติกรรมการทำงานเพื่อให้บริการกับประชาชนบางลักษณะ คือ

1. การปฏิบัติงานจะเน้นในส่วนที่เห็นว่ามีความสะดวกไม่ มีการเสี่ยงมากเกินไป เพราะเห็นว่ามันคุ้มค่ากับผลตอบแทนที่ได้รับ ถึงแม้จะทำให้งานประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของหน่วยงานก็ตาม

2. การมีอคติต่อประชาชนกลุ่มเป้าหมาย นั่นก็คือ จะปฏิบัติตามความพึงพอใจที่มีต่อประชาชน และบางครั้งก็อาจจะตัดสินใจเลือกปฏิบัติตามค่านิยมของสังคม แทนที่จะคำนึงถึงภาระหน้าที่ที่รับผิดชอบในการปฏิบัติ งานจริงนั้นเราจะพบว่าสภาพแวดล้อมของหน่วยงานรวมทั้งสภาพแวดล้อมทางสังคม อันได้แก่ เงื่อนไขทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม จะเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมการทำงานของผู้ปฏิบัติ ซึ่งจะส่งผลต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของนโยบาย

เพราะฉะนั้นปัจจัยด้านหน่วยงานปัจจัยด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม มีผลต่อผู้ปฏิบัติภายใต้ปัจจัยย่อยทัศนคติ ความรู้ ความสามารถ และความตั้งใจจริงอันจะส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

6. ปัจจัยด้านเงื่อนไขทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม

6.1 เงื่อนไขทางการเมือง

ศุภชัย ยาวะประภา (2544: 12) กล่าวว่า นโยบายกับการเมืองเป็นสิ่งซึ่งไม่สามารถแยกจากกันได้ ดังนั้นนโยบายควรได้รับการสนับสนุนจากปัจจัยการเมืองด้วย เช่น ความเห็นพ้องต้องกันระหว่างรัฐบาลกับเอกชน กล่าวคือ นโยบายใดที่ภาครัฐและเอกชนมีความเห็นพ้องต้องกันนโยบายนั้นก็จะประสบความสำเร็จมากขึ้นหรือการได้รับความสนับสนุนจากสาธารณชน นโยบายใดที่ได้รับการสนับสนุนจากสาธารณชน เช่น กลุ่มอิทธิพลต่างๆ ในสังคม กลุ่มชนชั้นนำในสังคม สื่อมวลชน และประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เป็นต้น ก็จะทำให้การนำนโยบายไปปฏิบัติมีความราบรื่นขึ้นอีกมาก

ขณะที่แวน มิเตอร์ และแวน ฮอร์น (Van Meter; & Van Horn. 1975) กล่าวว่า เงื่อนไขทางการเมืองไม่ว่าจะเป็นการสนับสนุนหรือการคัดค้านก็มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ

6.2 เงื่อนไขทางเศรษฐกิจ และสังคม

ซาบาเทียร์ และ แมสมาเนียน (Sabatier; & Mazmanian. 1980) กล่าวว่า เงื่อนไขทางสังคม เศรษฐกิจและเทคโนโลยี มีอิทธิพลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ อย่างน้อย 4 ประการ คือ

1. เงื่อนไขที่แตกต่างกันอย่างมากระหว่างสังคมเศรษฐกิจของประชาชนจะมีความสัมพันธ์กับการรับรู้ปัญหา นโยบายที่ประกาศใช้ เงื่อนไขที่แตกต่างกันทางสังคม เศรษฐกิจของประชาชนจะสร้างความยุ่งยากในการจัดสรรทรัพยากรเพื่อการสนับสนุนนโยบาย

2. ความแตกต่างกันอย่างมากระหว่างสภาพสังคม เศรษฐกิจของท้องถิ่นจะเป็นเงื่อนไขที่ยุ่งยากมากในการนำนโยบายไปปฏิบัติให้ประสบผลสำเร็จเพราะการรับรู้ ความรุนแรงของปัญหาแต่ละพื้นที่มีความแตกต่างกัน

3. การปฏิบัติตามระเบียบหรือกฎเกณฑ์ของกฎหมาย ซึ่งเป็นเครื่องมือควบคุมการปฏิบัติตามนโยบาย มีความสัมพันธ์อย่างยิ่งกับสภาพเศรษฐกิจสังคมของกลุ่มเป้าหมาย เช่น กฎหมายอนุรักษ์ธรรมชาติ และสภาพแวดล้อม กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคและกฎหมายที่มีลักษณะคล้ายกัน การประกาศเพื่อบังคับใช้กฎหมายลักษณะนี้จะมีผลกระทบต่อนโยบายสังคม เศรษฐกิจ ของประชาชน

4. นโยบายบางประเภทจะมีความสัมพันธ์อย่างยิ่งกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยี เช่น นโยบายควบคุมภาวะมลพิษ จำเป็นต้องอาศัยเทคโนโลยีขั้นสูงมากในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ

องค์ประกอบด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ได้รับการพิจารณาว่าเป็นปัจจัยสำคัญในฐานะสภาพแวดล้อมของผลผลิตนโยบายองค์ประกอบด้านนี้จะมีผลกระทบอย่างมากต่อกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยเฉพาะหน่วยงานที่เป็นฝ่ายนำนโยบายไปปฏิบัติพิจารณาองค์ประกอบด้านนี้จะคำนึงถึงว่าการจัดสรรทรัพยากรด้านงบประมาณให้แก่หน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ มี

ความเพียงพอต่อการส่งเสริมให้แผนงานโครงการประสบความสำเร็จหรือไม่ ความเห็นสาธารณะต่อนโยบายเป็นอย่างไร ชนชั้นนำพอใจหรือไม่ พอใจนโยบายที่นำไปปฏิบัติ กลุ่มหลากหลายในสังคม รวมทั้งกลุ่มผลประโยชน์ภาคเอกชน คัดค้านหรือสนับสนุนนโยบายที่นำไปปฏิบัตินั้นอย่างไร

เพราะฉะนั้นปัจจัยเงื่อนไขทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ภายใต้ปัจจัยย่อยด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม จึงมีผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ขณะเดียวกัน ปัจจัยด้านทรัพยากรก็มีผลต่อปัจจัยด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม

จากการทบทวนวรรณกรรมแนวคิดเกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ และปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ผู้วิจัยได้ทำการประมวลรวบรวมปัจจัยต่างๆ แยกตามความคิดของนักทฤษฎี ดังปรากฏในตารางข้างล่างนี้

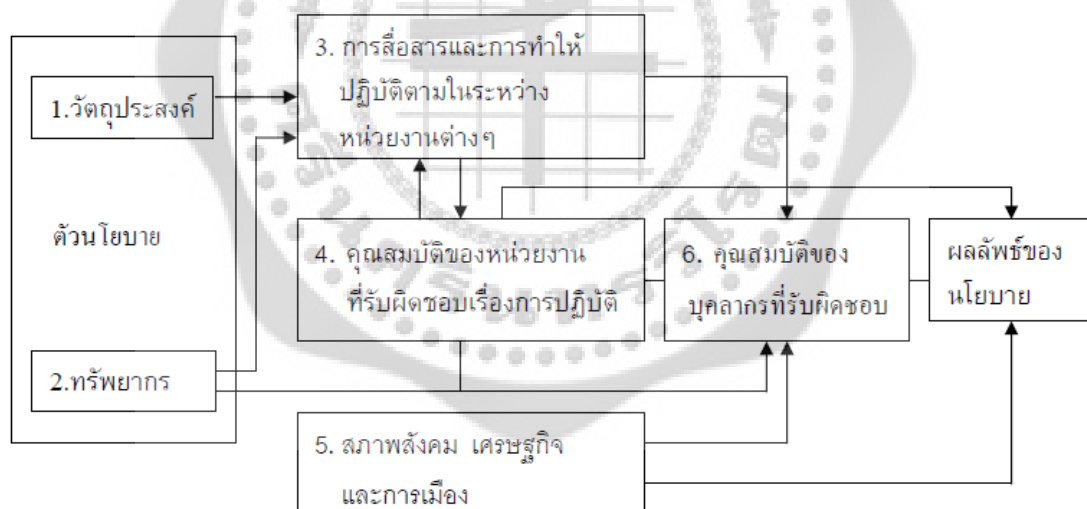
ตาราง 1 ปัจจัยต่างๆ แยกตามความคิดของนักทฤษฎี

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
วัตถุประสงค์หรือมาตรฐานของนโยบาย	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
ทรัพยากรนโยบาย		✓					✓	✓	✓	
การสื่อสารและการทำให้ปฏิบัติตามนโยบายในระหว่างองค์การต่างๆ		✓	✓				✓	✓		
คุณลักษณะของหน่วยงานที่รับผิดชอบเรื่องการปฏิบัติ	✓	✓		✓				✓	✓	
สภาพสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง	✓	✓		✓				✓		✓
คุณสมบัติของบุคคลที่รับผิดชอบ	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓		
โครงสร้างการบริหาร	✓									
การสนับสนุนของสาธารณชน		✓								
การเข้าไปมีส่วนร่วมของบุคคลภายนอก		✓							✓	
การจูงใจ			✓							
การบูรณาการ				✓						

หมายเหตุ : (1) เฟลสแมน และ วิลด์ฟัสกี (1979), (2) แมสมาเนียน และ ซาบาเตียร์ (1980), (3) ยุกัล เบญจรงค์กิจ (2534), (4) วรเดช จันทรร (2554), (5) อินกรั้ม และ แมน (1980), (6) อาคม ใจแก้ว (2533), (7) เอ็ดเวิร์ด (1980), (8) แวน มิเตอร์ และ แวน ฮอร์น (1975), (9) ไบรอันท์ และไวท์ (1982), (10) ศุภชัย ยาวะประภาส (2544)

งานวิจัยนี้ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาไปปฏิบัติ กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา อาศัยตัวแบบกรอบแนวคิดทฤษฎีการนำนโยบายไปปฏิบัติ Van Meter; & Van Horn (1975: 463) เป็นโครงสร้างแบบหลวมๆ ในการศึกษางานวิจัยครั้งนี้ โดยมีการผสมผสานปัจจัยต่างๆ ที่จะนำมาศึกษาในครั้งนี้จากตัวแบบและกรอบแนวคิด ทฤษฎีของนักวิชาการท่านอื่นๆ รวมอยู่ด้วย ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

แวน มิเตอร์ และ แวน ฮอร์น (ศุภชัย ยาวะประภาษ: 2544; อ้างอิงมาจาก Van Meter; & Van Horn: 1975) ได้พัฒนากรอบการมองการนำนโยบายไปปฏิบัติโดยอาศัยความรู้พื้นฐานความรู้จาก 3 แนวใหญ่ๆ ด้วยกันคือ ทฤษฎีองค์การ ผลกระทบของนโยบายสาธารณะ และความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานต่างๆ ของรัฐ แต่แนวคิดที่มีอิทธิพลมากที่สุดและมีประโยชน์มากที่สุดต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติคือแนวความคิดแรก กล่าวคือ ทฤษฎีองค์การหรือองค์การศาสตร์ ตัวแบบนี้แม้ว่าจะไม่ใช่การประสานตัวแบบต่างๆ ทั้ง 5 แนวทางเข้าด้วยกัน แต่กรอบของตัวแบบได้รวมตัวแปรอื่นๆ เข้าไว้ด้วยกันมากพอที่จะช่วยให้การศึกษาสภาพทั่วไปของปัญหาการนำนโยบายไปปฏิบัติได้ในลักษณะที่กว้างกว่าตัวแบบอื่นๆ บางตัวแบบจากแนวคิดดังกล่าว แวนมิเตอร์และแวนฮอร์นได้เสนอกรอบการมองการนำนโยบายไปปฏิบัติดังภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 แสดงแผนภูมิตัวแบบทั่วไปของการนำนโยบายไปปฏิบัติในทัศนะของ แวน มิเตอร์ และแวน ฮอร์น

กรอบการมองนี้อธิบายให้ทราบความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นโดยผ่านกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ประกอบด้วยปัจจัยหรือตัวแปรที่สำคัญ 6 ประการ ที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ

1. วัตถุประสงค์หรือมาตรฐานของนโยบาย
 2. ทรัพยากรนโยบาย
 3. การสื่อสารและการทำให้ปฏิบัติตามนโยบายในระหว่างองค์กรต่างๆ
 4. คุณลักษณะของหน่วยงานที่รับผิดชอบเรื่องการปฏิบัติ
 5. สภาพสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง
 6. คุณสมบัติของบุคคลที่รับผิดชอบ
- ปัจจัยทั้ง 6 ประการดังกล่าว สรุปได้ดังนี้

1. วัตถุประสงค์หรือมาตรฐานของนโยบาย ในการศึกษาว่าปัจจัยอะไรที่มีอิทธิพลต่อผลลัพธ์ของนโยบายที่เกิดขึ้น สิ่งที่สำคัญสิ่งแรกก็จะต้องทำการแยกแยะให้ชัดเจนว่าวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในนโยบายมีอะไรบ้าง ทั้งนี้วัตถุประสงค์เป็นเกณฑ์ประเมินความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ จึงทำหน้าที่เสมือนหนึ่งเป็นกรอบแนวทางปฏิบัติต่างๆ วัตถุประสงค์เป็นส่วนขยายเป้าหมายรวมของนโยบายให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ง่ายต่อการเข้าใจ

2. ทรัพยากรนโยบาย นโยบายนอกจากจะมีวัตถุประสงค์และมาตรฐานที่กำหนดไว้ชัดเจนแล้ว จะต้องมีการระบุทรัพยากรต่างๆ ที่จำเป็นต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ ทรัพยากรในที่นี้หมายถึงทรัพยากรบุคคล วัสดุอุปกรณ์ เครื่องใช้ต่างๆ และงบประมาณรวมทั้งความคล่องตัวในการเบิกจ่ายงบประมาณด้วย เพราะบางครั้งมีงบประมาณเพียงพอแต่ประสบปัญหาความล่าช้าในการเบิกจ่ายงบประมาณ ไม่สามารถนำงบประมาณออกมาใช้ได้ทันต่อเหตุการณ์ ทำให้การปฏิบัติตามนโยบายล้มเหลว

3. การสื่อสารและการทำให้ปฏิบัติตามนโยบายในระหว่างองค์กรต่างๆ ในการนำนโยบายไปปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้รับผิดชอบในหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องต้องมีข้อมูลและข่าวสารที่ตรงกันในเรื่องวัตถุประสงค์ของนโยบาย ดังนั้นการสื่อสารระหว่างผู้กำหนดนโยบายหรือหน่วยงานต่างๆ ที่รับผิดชอบในการนำนโยบายไปปฏิบัติและระหว่างองค์กรหรือหน่วยงานด้วยกันจึงมีความสำคัญมาก การสื่อสารที่ถูกต้อง รวดเร็วและต่อเนื่อง ตลอดจนไม่มีการปิดบังข่าวสารระหว่างกันนอกจากนั้น การสื่อสารภายในหน่วยงานเดียวกันต้องมีประสิทธิภาพ

4. คุณลักษณะของหน่วยงานที่รับผิดชอบเรื่องการปฏิบัติ ปัจจัยหลายประการอันมีผลต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ได้แก่

- 4.1 จำนวนบุคลากรและความสามารถของบุคคลในหน่วยงานที่รับผิดชอบ
- 4.2 ระดับของการควบคุมตามลำดับชั้นบังคับบัญชาหน่วยงานย่อยต่างๆ ภายในหน่วยงานที่รับผิดชอบ
- 4.3 ทรัพยากรทางการเมืองของหน่วยงานที่รับผิดชอบ เช่น ความสนับสนุนที่ได้รับจากฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ
- 4.4 ความสำคัญของหน่วยงานที่รับผิดชอบเอง
- 4.5 ระดับของการสื่อสารแบบเปิดให้หน่วยงานที่รับผิดชอบรวมถึงการติดต่ออย่างเสรีระหว่างบุคลากรระดับเดียวกันและต่างระดับ

4.6 สายสัมพันธ์ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการที่หน่วยงานที่รับผิดชอบมีกับผู้กำหนดนโยบายในระดับต่างๆ

5. สภาพสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง ในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ปัจจัยต่างๆดังกล่าวมีผลหรืออิทธิพลต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของนโยบาย แวน มิเตอร์ และแวน ฮอร์น เสนอแนวคิดให้พิจารณา ดังต่อไปนี้

5.1 ทรัพยากรทางเศรษฐกิจที่มีอยู่ในพื้นที่ที่นำนโยบายไปปฏิบัตินั้นๆ เพียงพอหรือไม่ที่จะช่วยผลักดันให้การนำนโยบายไปปฏิบัติบรรลุผล

5.2 การนำนโยบายไปปฏิบัติจะส่งกระทบอะไรบ้างต่อสภาพเศรษฐกิจ และสังคมที่สำคัญๆ ในเขตพื้นที่ดำเนินการนั้น

5.3 ประชาชนในเขตพื้นที่ดำเนินการมีความเห็นอย่างไรบ้างต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติและความเห็นดังกล่าวจริงจังกี่แค่ไหน

5.4 ผู้นำต่างๆ ในเขตพื้นที่ดำเนินการเห็นด้วยหรือคัดค้านต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ

5.5 ประชาชนในเขตพื้นที่ดำเนินการส่วนใหญ่ชมชอบพรรคการเมืองใด และพรรคการเมืองนั้นมีความเห็นอย่างไรต่อเรื่องนี้

5.6 กลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ มีการเคลื่อนไหวเพื่อสนับสนุนหรือคัดค้านดำเนินนโยบายนี้หรือไม่อย่างไร

6. คุณสมบัติของบุคลากรที่รับผิดชอบ ในการนำนโยบายไปปฏิบัติ คุณสมบัติของบุคลากรที่รับผิดชอบนับว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญปัจจัยหนึ่งที่จะมีอิทธิพลหรือมีผลต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ คุณสมบัติดังกล่าวได้แก่

6.1 ความรู้ ความชำนาญทางเทคนิค และทักษะทางการเมือง

6.2 ทักษะคติของผู้รับผิดชอบในการนำนโยบายไปปฏิบัติ

6.3 ผลกระทบที่มีต่อพฤติกรรมของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ

6.4 ค่านิยมของผู้ปฏิบัติ

6.5 อำนาจ ศักดิ์ศรี และผลประโยชน์ของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ

นโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

ความเป็นมาของนโยบายกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา

จากมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2538 ได้กำหนดนโยบายพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และการจัดตั้งกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เพื่อรองรับความเจริญทางเศรษฐกิจเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และเพื่อแก้ไขความเหลื่อมล้ำด้านการศึกษาในสังคมด้วยการให้โอกาสแก่นักเรียน นักศึกษาที่ด้อยโอกาส โดยการจัดตั้งเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาแก่นักเรียน นักศึกษาที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้น้อยโดยมีกระทรวงการคลัง กระทรวงศึกษาธิการ

ทบวงมหาวิทยาลัยและกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมเป็นหน่วยงานดำเนินการตามนโยบาย 3 ประการ ได้แก่ (1) การสนับสนุนการจัดตั้งสถานศึกษาเอกชน (2) การสนับสนุนการจัดตั้งสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน (3) การจัดตั้งกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาเหตุผลและความจำเป็นของนโยบาย มีผลมาจากการพัฒนาเศรษฐกิจ อย่างรวดเร็วภาคอุตสาหกรรมและบริการของประเทศ ขยายตัวอย่างมาก ทิศทางการลงทุนในประเทศพัฒนาสู่การใช้ระดับเทคโนโลยีที่สูงขึ้นตามระดับการพัฒนาของประเทศ จำ เป็นต้องมีการเพิ่มพูนประสิทธิภาพแรงงานไทยให้สูงตามไปด้วย ในด้านสังคมมีปัญหาค่าใช้จ่ายไม่เท่าเทียมกันระหว่างรายได้ของประชาชน ในเขตเมืองกับชนบทปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อความสามารถในการเพิ่มพูนรายได้ของประชาชนคือการศึกษาประชาชนในเขตเมืองมีความได้เปรียบโอกาสในการศึกษามากกว่าในชนบทมีผลมาจากข้อจำกัดหลายประการที่สำคัญคือ ข้อจำกัดทางด้านรายได้ทำให้สามารถเข้าสู่ระบบการศึกษาระดับสูงได้ ทำให้เด็กและเยาวชนผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษาจากครอบครัวที่มีรายได้น้อย จำ เป็นต้องทำงานเป็นเหตุให้เกิดปัญหาการใช้แรงงานเด็ก ปัญหาโสเภณีเด็ก ปัญหายาเสพติด ปัญหาอาชญากรรมต่างๆ

เนื่องจากในปัจจุบันมีความจำเป็นต้องเร่งดำเนินการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อรองรับความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประชาคมโลกเพื่อสนองตอบความจำเป็นดังกล่าวควรส่งเสริมให้ผู้อยู่ในวัยศึกษาได้รับการศึกษาสูงขึ้นสอดคล้องกับความต้องการของประเทศและเปิดโอกาสให้ผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์มีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างทัดเทียมเสมอภาคกัน รัฐบาลจึงได้เสนอโครงการจัดตั้งกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ให้กู้ยืมเรียนแก่นักเรียนนักศึกษาที่เรียนดี หรือเรียนได้แต่ขาดแคลนทุนทรัพย์สำหรับเป็นค่าเล่าเรียน ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการครองชีพระหว่างการเรียนโดยโครงการจัดตั้งกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาได้เริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2539 เป็นปีแรกได้รับงบประมาณจากรัฐบาลจัดสรรให้ จำนวน 3,000 ล้านบาท เพื่อใช้เป็นกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา สำหรับนักเรียน/นักศึกษาได้รับประโยชน์ตามเจตนารมณ์ของนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาต่อไป

การจัดตั้งกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

การจัดตั้งกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อศึกษามีสาระสำคัญ ดังนี้

1. หลักการเพื่อเป็นกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาเพื่อให้กู้ยืมเพื่อศึกษาการศึกษาแก่นักเรียน นักศึกษา ซึ่งมาจากครอบครัวที่มีรายได้น้อยสำหรับศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจนถึงระดับปริญญาตรีในประเทศ (ทั้งสายสามัญและอาชีพ) รวมทั้งการศึกษานอกระบบ ต่อเนื่องจากระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหลักสูตรและประเภทวิชาที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด โดยนักเรียน นักศึกษาจะต้องชำระหนี้คืนพร้อมดอกเบี้ยในอัตราต่ำเมื่อจบการศึกษาแล้ว

2. วัตถุประสงค์ของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

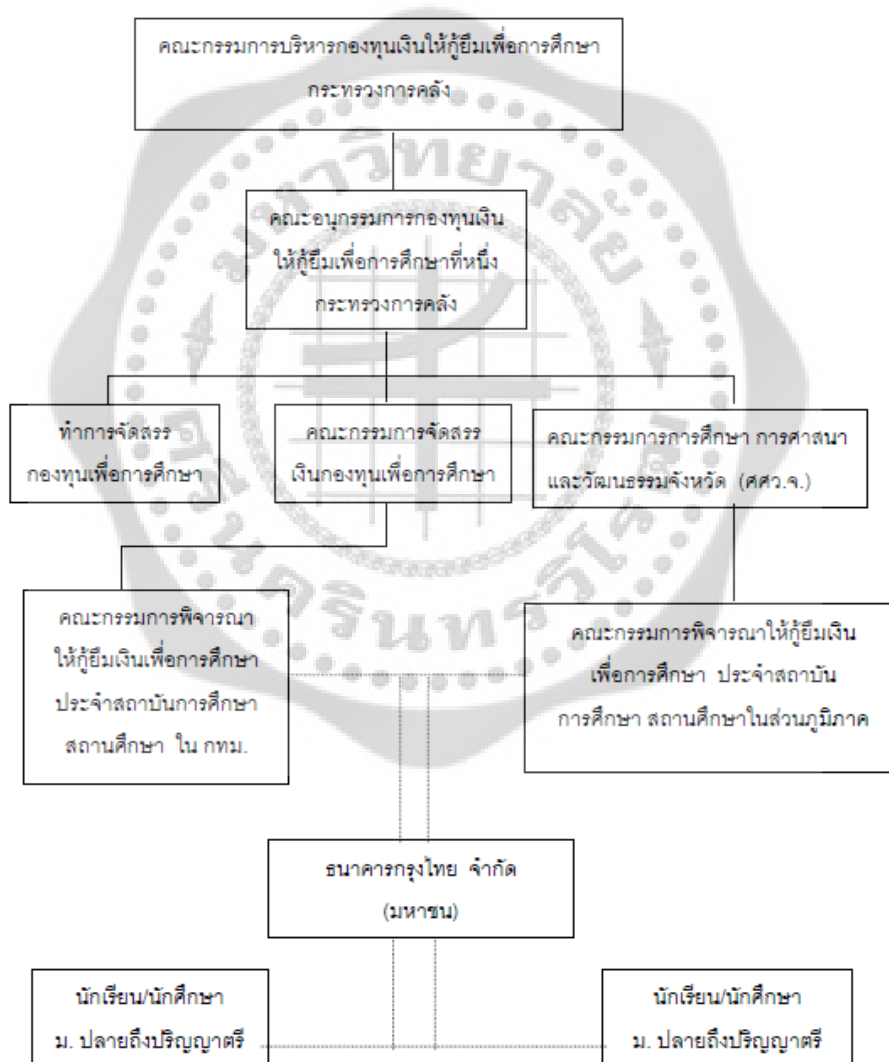
2.1 เพื่อให้โอกาสทางการศึกษาแก่นักเรียน นักศึกษา ที่ครอบครัวมีรายได้น้อย หรือประสบภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจ ได้กู้ยืมเพื่อการศึกษาต่อตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทั้งสาย

สามัญและสายอาชีพ) จนถึงระดับปริญญาตรี ภายในประเทศ รวมทั้งการศึกษานอกระบบโรงเรียน ต่อเนื่องจากระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ตามหลักสูตรและประเภทวิชาที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

2.2 เพื่อยกระดับฐานะความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตของประชาชนให้สูงขึ้น

2.3 เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศให้สูงขึ้น โดยให้ประชาชนได้รับการศึกษาสูงขึ้น

3. การบริหารกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา การบริหารกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ในส่วนกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาเป็นการดำเนินงานร่วมกันของ 3 ส่วนราชการ คือ กระทรวงการคลัง กระทรวงศึกษาธิการ ทบวงมหาวิทยาลัย โดยจัดตั้งกองทุนไว้ในความดูแลรับผิดชอบของกระทรวงการคลังและมืองค์กรคณะบุคคลร่วมกันดำเนินงานดังแผนภูมิต่อไปนี้

ภาพประกอบ 3 การบริหารกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการได้ออกระเบียบโดยให้มีคณะกรรมการร่วมกันรับผิดชอบดำเนินการบริหารกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในระดับต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. การดำเนินงานระดับกระทรวง

1.1 คณะอนุกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาที่หนึ่งดูแลรับผิดชอบการดำเนินงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ในส่วนที่กระทรวงศึกษาธิการรับผิดชอบ

1.2 กระทรวงศึกษาธิการได้แต่งตั้งหรือมอบหมายให้คณะกรรมการดำเนินการดังต่อไปนี้

1.2.1 แต่งตั้งคณะทำงานพิจารณาจัดสรรเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เมื่อ 20 กุมภาพันธ์ 2539 ทำหน้าที่พิจารณากำหนดเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในส่วนที่กระทรวงศึกษาธิการรับผิดชอบเพื่อจัดสรรให้ทุกจังหวัดเสนอต่อคณะอนุกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาที่หนึ่งรวมทั้งให้ข้อเสนอแนะ และให้ปรึกษาแก่คณะอนุกรรมการดังกล่าว

1.2.2 แต่งตั้งคณะทำงานกำหนดเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาให้แก่สถาบันการศึกษาในกรุงเทพมหานคร เมื่อ 13 มีนาคม 2539 ทำหนังสือกำหนดเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาให้แก่สถานศึกษาในกรุงเทพมหานคร เสนอแต่งตั้งอนุกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาที่หนึ่งรวมทั้งให้คำแนะนำ ปรึกษา แก่คณะอนุกรรมการดังกล่าว

2. การดำเนินงานระดับจังหวัด

กระทรวงศึกษาธิการมอบหมายให้คณะกรรมการการศึกษา การศาสนาและวัฒนธรรมจังหวัด (ศสว.จ) ซึ่งเป็นองค์กรหลักของกระทรวงศึกษาธิการในการนำ นโยบายไปสู่การปฏิบัติในระดับจังหวัด ทำหน้าที่พิจารณาจัดสรรเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาที่จังหวัดได้รับจัดสรรให้กับสถานศึกษารวมทั้งจัดทำ ข้อมูลและรายงานในส่วนรวมของจังหวัดและประสานการดำเนินงานกองทุนกับคณะอนุกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาที่หนึ่ง

3. การดำเนินงานระดับสถานศึกษา

3.1 การมอบอำนาจให้สถานศึกษาดำเนินการแทนกระทรวงการคลังเนื่องจากผู้กู้ยืมเรียนกองทุนจะต้องมีการพิจารณาถ้าขอกู้และตรวจสอบคุณสมบัติและหลักฐานต่างๆ ของนักเรียน นักศึกษา ผู้ขอกู้ดำเนินการคัดเลือกอนุมัติให้กู้และลงนามในสัญญาเงินซึ่งผู้กู้จะต้องทำ สัญญากับกระทรวงการคลังในฐานะเจ้าของกองทุน โดยที่นักเรียน นักศึกษาผู้ประสงค์จะกู้ยืมจำนวนมาก และกระจายอยู่ในสถานศึกษาทั่วประเทศดังนั้น เมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2539 กระทรวงการคลังโดยปลัดกระทรวงการคลังมอบอำนาจให้กระทรวงศึกษาธิการโดยปลัดกระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้มีอำนาจกระทำ การแทนในการดำเนินการตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการบริหารกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2539 ในกิจการต่อไปนี้

3.1.1 รับคำ ขอกู้เงิน พิจารณาคุณสมบัตินักเรียน นักศึกษา และพิจารณาคัดเลือกนักเรียนหรือนักศึกษา ซึ่งยื่นคำขอกู้ยืมเงินกองทุนทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ระเบียบข้อบังคับ ประกาศที่กระทรวงการคลัง และกระทรวงศึกษาธิการกำหนด

3.1.2 อนุมัติการให้กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ลงนามในสัญญากู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

3.1.3 ตรวจสอบและประเมินผลราคาทรัพย์สินที่จะใช้หลักประกันเงินกู้ตามข้อ 2

3.1.4 มอบอำนาจเรื่องให้หัวหน้าสถานศึกษาคนใดคนหนึ่งหรือหลายคนทำกิจการตามที่ระบุไว้ในข้อ 1,2 และ 3 แทนหนึ่งในการมอบอำนาจ ดังกล่าวได้ระบุไว้ว่า “การใดที่ผู้รับมอบอำนาจได้กระทำภายในขอบเขตแห่งหนังสือมอบอำนาจ ให้มีผลผูกพันเสมือนว่าสำ นักงาน ปลัดกระทรวงการคลัง การคลัง ผู้ดำ เนินการเองทั้งสิ้น” เพื่อให้การดำเนินงานการให้กู้ยืมเงินกองทุนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพกระทรวงศึกษาธิการจึงมอบอำนาจช่วงให้แก่หัวหน้าสถานศึกษาในสังกัด หรือให้กำ กับดูแลของกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องมอบอำนาจการดำเนินการตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการบริหารกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2539 เมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม 2539 สำหรับสถานศึกษาที่อยู่นอกสังกัดในส่วนที่กระทรวงศึกษาธิการดูแลตามขอบข่ายของการดำเนินกองทุนได้มอบอำนาจให้หัวหน้าสถานศึกษาเป็นผู้ทำ กิจการแทนเป็นการเฉพาะราย

3.2 คณะกรรมการพิจารณาให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาประจำ สถาบันการศึกษา เนื่องจากกองทุนเงินมาก ทั้งนักเรียน นักศึกษา และผู้ปกครองมีฐานะทางเศรษฐกิจไม่เอื้ออำนวยในการส่งบุตรหลานเข้าศึกษา ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จนถึงปริญญาตรีดังนั้น กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดไว้ในระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา “ประกอบด้วยผู้บริหารเป็นประธานกรรมการ ครู หรือ อาจารย์ในสถาบันการศึกษานั้น 3 คน และผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น 2 คน เป็นกรรมการครูหรืออาจารย์แนะแนวหรือทำหน้าที่ปรึกษา ร่วมกันดูแลรับผิดชอบ โดยเป็นกรรมการและเลขานุการ กำหนดให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

3.2.1 พิจารณาคัดเลือกนักเรียน หรือนักศึกษาที่ขอกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาตามวงเงินที่ได้รับจัดสรร

3.2.2 กำกับ ดูแลการ ดำเนินงานของสถาบันการศึกษา

3.2.3 ปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะอนุกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาที่หนึ่งมอบหมาย

สรุปได้ว่าผู้บริหารกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาระดับจังหวัดและในสถานศึกษามีบทบาทสำคัญที่จะผลักดันให้การนำ นโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาไปปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมาย โดยมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการนำนโยบายไปปฏิบัติ เป็นส่วนสนับสนุนสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำ นโยบายไปปฏิบัติ ให้บรรลุเป้าหมายได้ตามนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาที่กำหนดไว้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

คะนอง พิณ (2549: บทคัดย่อ) การนำนโยบายมหาวิทยาลัยสงฆ์ไปปฏิบัติ กรณีศึกษา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหา อุปสรรค และปัจจัยที่มี

อิทธิพลต่อการนำนโยบายมหาวิทยาลัยสงฆ์ไปปฏิบัติ ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ.2540 ด้านความชัดเจนและโครงสร้างของนโยบาย ด้านทรัพยากร ด้านทัศนคติของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ ด้านการสนับสนุนทางการเมือง ด้านการสื่อสารและการประสานงานระหว่างหน่วยงาน ผลการนำนโยบายไปปฏิบัติ ปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ ผู้บริหาร อาจารย์และเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จำนวน 20 รูป/คน

ผลการวิจัยพบว่า

นโยบายมหาวิทยาลัยสงฆ์ ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ.2540 มีนโยบายที่ชัดเจนในการดำเนินงาน คือ การเป็นมหาวิทยาลัยเฉพาะทางด้านพระพุทธศาสนา มีโครงสร้าง และการแบ่งส่วนงานที่เหมาะสมด้านทรัพยากร ยังประสบปัญหา ไม่เพียงพอ ทั้งงบประมาณ บุคลากร และวัสดุอุปกรณ์โดยเฉพาะบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง และวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัยด้านทัศนคติของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติผู้บริหาร อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ มีความรู้สึกเต็มใจพอใจต่อสถานการณ์ และบทบาทหน้าที่ที่ทำอยู่ด้านการสนับสนุนทางการเมือง นักการเมืองได้ให้การสนับสนุนมหาวิทยาลัยในด้านการงบประมาณ การออกกฎหมายการประสานงาน การจัดหาทุน เป็นต้นด้านการติดต่อสื่อสารและการประสานงานทั้งภายในและภายนอกมีความยืดหยุ่นสูงและมีการติดต่อสื่อสารที่ดีกับหน่วยงานภายนอกทั้งภาครัฐและเอกชน

ผลการนำนโยบายไปปฏิบัติ ตามภารกิจทั้ง 4 ด้าน คือ การจัดการศึกษา การวิจัย การบริการวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม พบว่า ความสำเร็จของภารกิจทั้ง 4 ด้าน โดยดูจากสถิติเป็นตัวชี้วัดว่า จำนวนนิสิตมีมากขึ้น ทั้งปริญญาตรี โท เอก งานวิจัยเน้นการวิจัยทางพระพุทธศาสนา ประชาชนรู้จักมหาวิทยาลัยสงฆ์มากขึ้นจากการทำงานด้านการบริการและการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ของนิสิตและบุคลากรของมหาวิทยาลัย

พรชัย ชูชัยวุฒิพงศ์ (2549: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การนำนโยบายการศึกษาด้านอาชีวศึกษาไปปฏิบัติ กรณีศึกษาโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (บางรัก) พบว่า การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายการศึกษาด้านอาชีวศึกษาไปปฏิบัติและผลการปฏิบัติการที่เกิดขึ้นจากการนำนโยบายการศึกษาด้านอาชีวศึกษาไปปฏิบัติ กลุ่มเป้าหมายและผู้ให้ข้อมูลหลัก กลุ่มที่หนึ่ง บุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (บางรัก) ได้แก่ ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนและบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ทางการสอน กลุ่มที่สอง นักศึกษาที่เรียนในหลักสูตรระยะสั้น กลุ่มที่สาม ผู้ประกอบการเครื่องมือ ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ ซึ่งสัมภาษณ์ถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายการศึกษาด้านอาชีวศึกษาไปปฏิบัติและแบบสัมภาษณ์ผลการปฏิบัติการที่เกิดขึ้นจากการนำนโยบายการศึกษาด้านอาชีวศึกษาไปปฏิบัติ ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้หลักตรรก ข้อเท็จจริง เปรียบเทียบข้อมูล เพื่อจัดกลุ่มข้อมูลใหม่และนำข้อมูลใหม่ มาวิเคราะห์หาข้อสรุป

ผลการศึกษาวิจัย พบว่า ในการนำนโยบายการศึกษาด้านอาชีพไปปฏิบัติ ควรให้ความสำคัญกับตัวแปรอิสระดังต่อไปนี้ ความชัดเจนของวัตถุประสงค์ของนโยบาย สมรรถนะของหน่วยงานในการดำเนินการให้บรรลุตามนโยบาย การสื่อสารภายในองค์กรและการขับเคลื่อนกิจกรรม การสื่อสารมวลชน เพื่อพัฒนาความเข้าใจปัญหาของนโยบาย ทศนคติของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ การสนับสนุนสาธารณะและเงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองส่วนผลการปฏิบัติการที่เกิดขึ้นจากการนำนโยบายการศึกษาด้านอาชีพไปปฏิบัติ ควรพิจารณาถึงความพึงพอใจของผู้เข้ารับการศึกษ การนำความรู้ไปประกอบอาชีพได้ หลักสูตรวิชาที่เปิดสอนเป็นที่ต้องการของชุมชนและสถานประกอบการ ความทั่วถึงในการบริการชุมชนและการมีหลักสูตรที่หลากหลาย

บุปผา ลานกลาง (2550: บทคัดย่อ) การนำนโยบายแปรรูปรัฐวิสาหกิจไปปฏิบัติ ศึกษากรณี บริษัทไปรษณีย์ไทย จำกัด การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาผลสำเร็จของการนำนโยบายการแปรรูปการแปรรูปรัฐวิสาหกิจไปปฏิบัติของบริษัทไปรษณีย์ จำกัด 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายการแปรรูปรัฐวิสาหกิจไปปฏิบัติของบริษัทไปรษณีย์ จำกัด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยผู้บริหาร พนักงานปฏิบัติ ผู้ประกอบการเอกชน และลูกค้าที่มาใช้บริการ รวม 44 คน การเก็บข้อมูลใช้วิธีการศึกษาและรวมข้อมูลเชิงพรรณนา โดยรวบรวมข้อมูลจากรายงานประจำปี หนังสือคู่มือ บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก การวิเคราะห์ของข้อมูลใช้พรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ผลสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติโดยผู้วิจัยศึกษาผลสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติจากวัตถุประสงค์ของบริษัท วัตถุประสงค์ข้อ 1 คือการบริการที่ดีพบว่าประสบความสำเร็จในส่วนของความหลากหลายของบริการ การควบคุมผลิตภัณฑ์ การประกันสิ่งของ วัตถุประสงค์ข้อ 2 คือหลักการกับกิจการที่ดี พบว่าจากหลักการกำกับกิจกรรมที่ดี 15 ข้อ ประสบความสำเร็จ 13 ข้อ วัตถุประสงค์ข้อ 3 คือการพัฒนาบุคลากร พบว่าประสบความสำเร็จค่อนข้างน้อย เนื่องจาก พนักงานไม่มีโอกาสเข้ารับการพัฒนาดตนเอง

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายการแปรรูปรัฐวิสาหกิจไปปฏิบัติของบริษัทไปรษณีย์ไทย จำกัด โดยเรียงลำดับปัจจัยตามความสำคัญที่ส่งผลต่อผลสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ได้แก่ความตั้งใจของผู้ปฏิบัติการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การจัดองค์การ ความชัดเจนของวัตถุประสงค์และปัจจัยทางการเงิน

วรพร โรจน์ทงสกุล (2550: บทคัดย่อ) การศึกษาเรื่องการประหยัดพลังงานของสำนักงานเศรษฐกิจการคลังและการมีส่วนร่วมในการนำนโยบายไปปฏิบัติมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1.กระบวนการในการกำหนดแผนงานมาตรการการประหยัดพลังงานในสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง โดยคณะทำงานในการกำหนดแผนงานและเป้าหมายในการลดการใช้พลังงาน 2. พฤติกรรมของบุคลากรในสำนักงานเศรษฐกิจการคลังที่มีส่วนร่วมต่อมาตรการประหยัดพลังงาน 3. ปัญหาและอุปสรรคของการนำนโยบายการประหยัดพลังงานไปปฏิบัติ การศึกษานี้ใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

เกี่ยวข้องทั้งจากเอกสารอ้างอิงต่างๆ ที่มีอยู่และจากการปฏิบัติงานจริงรวมทั้งการสอบถามผู้ควบคุมดูแลติดตามมาตรการประหยัดพลังงานของสำนักงานเศรษฐกิจการคลังและผู้ตรวจสอบโดยอิสระ

ผลการศึกษาพบว่าสำนักงานเศรษฐกิจการคลังมีการแต่งตั้งคณะทำงานในการกำหนดแผนงานและเป้าหมายในการลดการใช้พลังงานในสำนักงานเศรษฐกิจการคลังและแต่งตั้งคณะกรรมการรณรงค์และประเมินผลการประหยัดพลังงานในสำนักงานเศรษฐกิจการคลังและกำหนดมาตรการประหยัดไฟฟ้าขึ้นเพื่อให้บุคลากรในองค์กรปฏิบัติเพื่อลดการใช้ไฟฟ้าตามเป้าหมายของนโยบายรัฐบาลคือให้ลดปริมาณการใช้ไฟฟ้าลงร้อยละ 5 โดยเริ่มตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ.2547 และนำนโยบายเปรียบเทียบกับปริมาณการใช้ไฟฟ้าของงบประมาณ พ.ศ.2546 ในช่วงเวลาเดียวกันซึ่งผู้ศึกษาการประหยัดพลังงานของสำนักงานเศรษฐกิจการคลังศึกษาจะเพราะการใช้ไฟฟ้า (ไม่รวมการใช้น้ำมัน) ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ.2547-2549 เมื่อนำปริมาณการใช้ไฟฟ้าในปีดังกล่าวมาทำการเปรียบเทียบกับปีงบประมาณ พ.ศ.2546 แล้วพบว่าสำนักงานเศรษฐกิจการคลังไม่สามารถปริมาณการใช้ไฟฟ้าได้ตามนโยบายการลดใช้พลังงานของรัฐบาลที่กล่าวข้างต้นโดยมีปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติคือ

1. ผู้บริหารไม่ปฏิบัติตามมาตรการประหยัดพลังงานเพื่อเป็นตัวอย่างแก่บุคลากรทำให้บุคลากรละเลยหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติ
 2. บุคลากรส่วนใหญ่ขาดจิตสำนึกต่อการมีส่วนร่วมในการนำนโยบายการประหยัดพลังงานไปปฏิบัติ
 3. การมอบหมายหน้าที่ในการดำเนินการประหยัดพลังงานมีการมอบหมายให้หน่วยงานเพียงหน่วยเดียวเป็นผู้ดำเนินการทำให้ไม่เกิดการมีส่วนร่วมของบุคลากรอย่างทั่วถึง
- ปัญหาและอุปสรรคที่พบต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ คือ
1. ขาดเอาใจใส่ของผู้บริหารในการกำกับดูแลการปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาล
 2. ผู้ปฏิบัติตามมาตรการประหยัดพลังงานของสำนักงานเศรษฐกิจการคลังยังให้ความสำคัญน้อยและไม่เห็นความสำคัญของการประหยัดพลังงาน
 3. มาตรการประหยัดพลังงานที่กำหนดไม่ได้กำหนดบทลงโทษสำหรับผู้ไม่ปฏิบัติและให้รางวัลแก่ผู้ปฏิบัติจึงทำให้ผู้ปฏิบัติขาดขวัญและกำลังใจ

การศึกษานี้จึงเสนอว่าเพื่อให้การปฏิบัติตามนโยบายในการประหยัดพลังงานของสำนักงานเศรษฐกิจการคลังบรรลุวัตถุประสงค์ควรจะให้ผู้บริหารตระหนักถึงความสำคัญและถือเป็นนโยบายขององค์กรรวมทั้งบุคลากรทุกคนจะต้องให้ความร่วมมือและถือเป็นหน้าที่ที่ทุกคนจะต้องปฏิบัติร่วมกันรวมทั้งกำหนดให้การลดการใช้พลังงานเป็นงานประจำและนำมาประเมินผลในการพิจารณาความดีความชอบด้วย

เกษร เกตุอ่อน (2552: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาไปปฏิบัติ: กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาเกี่ยวกับผลการปฏิบัติที่เกิดขึ้นจากการนำนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาไปปฏิบัติ และ

เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการนำนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาไปปฏิบัติของนิสิตผู้กู้ยืมกองทุนฯ ชั้นปีที่ 1 และชั้นปีสุดท้าย โดยมีกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ปฏิบัติงานด้านกองทุนฯ จำนวน 5 คน นิสิตที่กู้ยืมเงินกองทุนฯ ชั้นปีที่ 1 จำนวน 172 คน นิสิตที่กู้ยืมเงินกองทุนฯ ชั้นปีสุดท้าย จำนวน 226 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามที่ทดสอบความเชื่อมั่นแล้ว สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way Analysis of Variance)

ผลการศึกษาพบว่า

1. การนำนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาไปปฏิบัติมีแนวโน้มที่ดี
2. นิสิตที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ชั้นปีที่ 1 และนิสิตที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ชั้นปีสุดท้าย มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลของการนำนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ในปัจจัยด้านทรัพยากรนโยบาย ต่างกัน
3. นิสิตที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ชั้นปีที่ 1 และนิสิตที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ชั้นปีสุดท้าย มีความคิดเห็นว่าปัจจัยด้านความชัดเจนของวัตถุประสงค์นโยบายเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาไปปฏิบัติ

กนกวรรณ พวงประยงค์ (2554: บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การประเมินผลกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา: กรณีศึกษา สถานศึกษาระดับอาชีวศึกษาในจังหวัดสมุทรสงคราม พบว่า การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ประเมินผลกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในด้านปัจจัยนำเข้า กระบวนการดำเนินงาน ผลผลิต และผลลัพธ์ โดยมีสถานศึกษาระดับอาชีวศึกษาในจังหวัดสมุทรสงครามเป็นกรณีศึกษา 2) ค้นหาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการดำเนินงานด้านกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

วิธีการประเมินผลในครั้งนี้ได้นำรูปแบบการประเมิน ได้แก่ การประเมินเชิงระบบ (Input-Output Model) ของ Katz and Kahn และรูปแบบการประเมิน IPOO มาดัดแปลง และประยุกต์ใช้ในการประเมินผล โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบุคคลผู้เกี่ยวข้อง จำนวน 2 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มนักเรียนนักศึกษาในระดับอาชีวศึกษาที่เป็นผู้กู้ยืมเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษารายใหม่ ในปีการศึกษา 2554 โดยแบ่งเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) จำนวน 362 คน และการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group) สถานศึกษาละ 3 คน รวมจำนวน 9 คน 2) กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษาและอาจารย์ผู้ปฏิบัติงานด้านกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) สถานศึกษาละ 2 คน แบ่งเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา แห่งละ 1 คน และอาจารย์ผู้ปฏิบัติงานด้านกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา แห่งละ 1 คน รวมจำนวน 6 คน ซึ่งในการประเมินผลครั้งนี้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิง

พรรณนา (Descriptive Statistic) ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการศึกษา พบว่า

1. ผลการดำเนินงานในภาพรวม ได้แก่

1.1 การประเมินปัจจัยนำเข้า ปรากฏผลว่า นักเรียนนักศึกษา ผู้บริหาร สถานศึกษา และอาจารย์ผู้ปฏิบัติงาน มีความเห็นสอดคล้องกันว่าปัจจัยนำเข้ามีความเพียงพอและเหมาะสมดีในระดับหนึ่ง โดยในด้านความ จำเป็นและคุณค่าของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาเป็นด้านที่มีการดำเนินงานได้ดีที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.24)

1.2 การประเมินกระบวนการดำเนินงาน ปรากฏผลว่า นักเรียนนักศึกษา ผู้บริหาร สถานศึกษา และอาจารย์ผู้ปฏิบัติงานมีความเห็นสอดคล้องกันว่า กระบวนการดำเนินงานเป็นระบบดีในระดับหนึ่ง โดยในด้านการให้บริการเป็นด้านที่มีการดำเนินงานได้ดีที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.12)

1.3 การประเมินผลผลิต ปรากฏผลว่า นักเรียนนักศึกษามีความเห็นว่าผลผลิตจากการดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.21) ส่วนผู้บริหารสถานศึกษา และอาจารย์ผู้ปฏิบัติงานมีความเห็นสอดคล้องกันว่า การดำเนินงานสามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์ของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาได้ในระดับหนึ่งเท่านั้น

1.4 การประเมินผลลัพธ์ ปรากฏผลว่า นักเรียนนักศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และอาจารย์ผู้ปฏิบัติงานมีความเห็นสอดคล้องกันว่า ผลลัพธ์จากการดำเนินงานสร้างความพึงพอใจและสร้างเสริมจิตสำนึกในการใช้จ่ายเงินและจิตสำนึกต่อกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาให้แก่ นักเรียนนักศึกษาในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.21)

2. ปัญหาหรืออุปสรรคที่สำคัญในการดำเนินงาน ได้แก่ (1) ความไม่เพียงพอของงบประมาณที่ทางกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาจัดสรรให้แก่สถานศึกษา รวมไปถึงความไม่เพียงพอของค่าครองชีพของนักเรียนนักศึกษา (2) ความกระชั้นชิดของระยะเวลาในการประสานงานทางด้านข่าวสารและคำสั่งระหว่างกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรสงคราม และสถานศึกษา (3) ความไม่เพียงพอของจำนวนบุคลากรผู้ปฏิบัติงานด้านกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของสถานศึกษา (4) การขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องหลักเกณฑ์และขั้นตอนต่างๆ ในการกู้ยืมเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของนักเรียนนักศึกษา และ (5) ความล่าช้าของระบบอินเทอร์เน็ตภายในสถานศึกษา

3. ข้อเสนอแนะในการดำเนินงาน ได้แก่

3.1 รัฐบาลควรมีการเพิ่มงบประมาณให้แก่กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มากขึ้น เพื่อให้สามารถรองรับความต้องการในการกู้ยืมเงินที่แท้จริงของนักเรียนนักศึกษา ทุกคน และควรเพิ่มวงเงินกู้ให้มีความเหมาะสมกับค่าครองชีพในปัจจุบันมากขึ้น

3.2 ควรมีการติดต่อประสานงานที่เป็นระบบและเอื้อต่อการปฏิบัติงานระหว่างกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม และสถานศึกษา

3.3 ควรมีการจัดสรรบุคลากรผู้ปฏิบัติงานในแต่ละสถานศึกษาให้มีจำนวน เพียงพอ และเหมาะสมกับการดำเนินงาน

3.4 สถานศึกษาควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนในการ กู้ยืมเงินและรายละเอียดของหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาให้นักเรียน นักศึกษามากขึ้น พร้อมทั้งกระตุ้นเตือนให้นักเรียนนักศึกษาที่มีความสนใจและใส่ใจกับข่าวสารที่ เกี่ยวข้องกับตนเองมากขึ้น

3.5 สถานศึกษาควรพัฒนาและปรับปรุงระบบอินเทอร์เน็ตให้มีประสิทธิภาพรองรับ การใช้งานมากยิ่งขึ้น

อรรถพร คำมาก (2554: บทคัดย่อ) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการกระจายอำนาจ การบริหารและการจัดการการศึกษาไปปฏิบัติในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเขตตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการที่ 6 การวิจัยครั้งนี้มี วัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาระดับของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการกระจายอำนาจการบริหาร และการจัดการการศึกษาไปปฏิบัติในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน 2. เพื่อศึกษาความสำเร็จของการนำนโยบายการกระจายอำนาจการบริหาร และการจัดการการศึกษาไปปฏิบัติในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน และ 3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการกระจายอำนาจการ บริหารและการจัดการการศึกษาไปปฏิบัติในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน การดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 1. การศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณ ประชากร คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีนักเรียน 500 คน ขึ้นไป ในเขตตรวจ ราชการกระทรวงศึกษาธิการที่ 6 จำนวน 277 โรงเรียนๆ ละ 5 คน รวมทั้งสิ้น 1,385 คน กลุ่ม ตัวอย่างคือผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนจำนวน 310 คน 62 โรงเรียนคำนวณโดยใช้สูตรของ ทาโร่ ยามาเน่ ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และใช้วิธีสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Sampling) ผู้ให้ข้อมูลคือผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ทำหน้าที่หัวหน้างานวิชาการหัวหน้างาน งบประมาณหัวหน้างานบริหารงานบุคคลและหัวหน้างานทั่วไปเก็บข้อมูลในปีการศึกษา 2554 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติบรรยาย สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย พหุคูณ 2. การศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพเลือกสถานศึกษา 2 แห่ง เป็นกรณีศึกษาใช้แบบสัมภาษณ์ เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาลงข้อสรุปแบบอุปนัย

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการกระจายอำนาจการบริหารและการ จัดการการศึกษาไปปฏิบัติในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน พบว่า ทุกปัจจัยส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการกระจายอำนาจการบริหาร และการจัดการการศึกษาไปปฏิบัติในสถานศึกษาไปปฏิบัติในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในมิติโดยรวมอยู่ใน ระดับมากมีค่าเฉลี่ย 3.82 โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ ปัจจัยด้านลักษณะหน่วยงานที่นำ

นโยบายไปปฏิบัติมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 4.02 รองลงมา คือ ปัจจัยด้านทัศนคติของผู้ปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ย 3.91 และปัจจัยด้านทรัพยากรของนโยบายมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 3.62

2. ความสำเร็จของการนำนโยบายการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาไปปฏิบัติ สถานศึกษาชั้นพื้นฐานอยู่ในระดับมากโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านการบริหารงานบุคคลมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 4.16 รองลงมาคือด้านการบริหารงานวิชาการ 4.06 ด้านการบริหารทั่วไป 4.04 และด้านการบริหารงบประมาณมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 3.92

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาไปปฏิบัติในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานพบว่าทุกปัจจัยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสำเร็จของการนำนโยบายการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาไปปฏิบัติในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยปัจจัยด้านลักษณะหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ ปัจจัยด้านทัศนคติของผู้ปฏิบัติปัจจัยด้านเงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองมีประสิทธิภาพในการทำนายความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และปัจจัยด้านมาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบายมีประสิทธิภาพในการทำนายความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

นฤตล คงทน (2555: บทคัดย่อ) การนำนโยบายเรียนฟรีในระดับประถมศึกษาไปปฏิบัติการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบริบทและสาระสำคัญของนโยบายเรียนฟรี ศึกษาสภาพปัญหาในการนำนโยบายเรียนฟรีในระดับประถมศึกษาไปปฏิบัติในสถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและสังกัดกรุงเทพมหานครเพื่อแสวงหาแนวทางในการพัฒนาการศึกษาตามนโยบายเรียนฟรี และการนำนโยบายเรียนฟรีไปปฏิบัติโดยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพใช้วิธีการศึกษาจากเอกสาร การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกและการสนทนากลุ่มย่อย

ผลการศึกษาพบว่านโยบายเรียนฟรีในระดับประถมศึกษาเกิดขึ้นในสมัยนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เป็นนายกรัฐมนตรีโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการลดค่าครองชีพของผู้ปกครองเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อให้นักเรียนทุกคนได้รับการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ในรายการที่รัฐจัดให้ได้แก่ค่าเล่าเรียนหนังสือเรียน อุปกรณ์การเรียนเครื่องแบบนักเรียนและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ปัญหาในการนำนโยบายเรียนฟรีในระดับประถมศึกษาไปปฏิบัติ คือ ด้านสมรรถนะประกอบไปด้วยการขาดแคลนบุคลากรงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ที่ไม่เพียงพอซึ่งจะเป็นปัญหาอย่างมากในสถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้คือการกำหนดยุทธศาสตร์แก้ปัญหาขาดแคลนครูเป็นวาระแห่งชาติมีมาตรการในการจูงใจบุคลากรทางการศึกษาทั้งในรูปเงินและไม่ใช้ตัวเงินการส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมรับผิดชอบกับการจัดการศึกษาของรัฐ การจัดการศึกษาในรูปแบบของรัฐสวัสดิการ และการจัดทำฐานข้อมูลของนักเรียนเพื่อใช้ในการจัดการเก็บข้อมูลของนักเรียนทั่วประเทศ

อรรถวรรณ์ เมฆขยาย (2555: บทคัดย่อ) การนํานโยบายเบี่ยงชีฟผู้สูงอายุไปปฏิบัติ: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลปรางมุนี อำเภอปรางมุนี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาขั้นตอนการนํานโยบายเบี่ยงชีฟผู้สูงอายุไปปฏิบัติเงื่อนไขที่มีส่วนทำให้การนํานโยบายเบี่ยงชีฟผู้สูงอายุไปปฏิบัติประสบความสำเร็จ และผลของการนํานโยบายเบี่ยงชีฟผู้สูงอายุไปปฏิบัติ ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลปรางมุนี อำเภอปรางมุนีจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยประยุกต์แนวความคิดของ George C. Edwards มาใช้เป็นกรอบในการศึกษา การวิจัยครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพและเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เจาะลึกผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีวิเคราะห์เนื้อหาและนำเสนอผลการศึกษาในลักษณะเชิงพรรณนา ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเบี่ยงชีฟผู้สูงอายุ และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลรวมจำนวน 10 คน และผู้สูงอายุที่ได้รับเบี่ยงชีฟผู้สูงอายุจำนวน 20 คนผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. เจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลปฏิบัติตามขั้นตอนการนํานโยบายเบี่ยงชีฟผู้สูงอายุตามที่ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเงินเบี่ยงชีฟผู้สูงอายุขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2552 กำหนดไว้ทุกขั้นตอน

2. เงื่อนไขที่มีส่วนทำให้การนํานโยบายเบี่ยงชีฟผู้สูงอายุไปปฏิบัติประสบความสำเร็จได้แก่ เงื่อนไขด้านโครงสร้างระบบราชการ และเงื่อนไขด้านการติดต่อสื่อสาร แต่เงื่อนไขด้านทรัพยากร และเงื่อนไขด้านทัศนคติส่งผลต่อความสำเร็จของการนํานโยบายเบี่ยงชีฟผู้สูงอายุไปปฏิบัติไม่มากนัก

3. ผลของการนํานโยบายเบี่ยงชีฟผู้สูงอายุไปปฏิบัติสามารถบรรลุวัตถุประสงค์โดยเบี่ยงชีฟสามารถสร้างหลักประกันรายได้ให้กับผู้สูงอายุ ช่วยให้ผู้สูงอายุรู้สึกว่าคุณค่า มีเกียรติภูมิ และคงศักดิ์เป็นมนุษย์ ช่วยให้ผู้สูงอายุมีวิถีชีวิตไม่แปลกแยกจากชุมชน ช่วยให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ช่วยให้ผู้สูงอายุพึ่งพาตนเองได้มากขึ้น

อรพินธ์ แซ่อึ้ง (2555: บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การนํานโยบายการพัฒนาที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อยไปปฏิบัติ: วิเคราะห์เปรียบเทียบโครงการบ้านเอื้ออาทรกับโครงการบ้านมั่นคงมีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ (1) เพื่อศึกษาลักษณะปัญหาการพัฒนาที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อยไปปฏิบัติ (2) เพื่อศึกษาผลของการนํานโยบายการพัฒนาที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อยไปปฏิบัติ และ (3) เพื่อเปรียบเทียบผลของการนํานโยบายการพัฒนาที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อยไปปฏิบัติทั้งโครงการบ้านเอื้ออาทรและโครงการบ้านมั่นคง การวิจัยนี้ เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้วิธีการที่หลากหลาย ทั้งวิธีการ-วิจัยแบบกรณีศึกษา การวิจัยเอกสาร การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก การสนทนากลุ่มและการสังเกตการณ์ ประชากรที่ทำการศึกษาวิจัยเป็นผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของการเคหะ-แห่งชาติและสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) ผู้แทนชุมชน และผู้ที่อาศัยอยู่ในโครงการบ้านเอื้ออาทร และโครงการบ้านมั่นคง ในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล และการเลือกตัวอย่างจากโครงการบ้านเอื้ออาทร คือ พุทธมณฑลสาย 4 และสรองประภา 1 โครงการบ้านมั่นคง คือ ชุมชนร่วมสามัคคี และชุมชนน้อมเกล้า

ผลการศึกษา พบว่า โครงการบ้านเอื้ออาทรสามารถบรรลุผลลัพธ์ (outcomes) โดยผู้อยู่อาศัยได้กรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัยและเป็นผู้มีรายได้น้อยตามเงื่อนไขที่กำหนดแต่ไม่บรรลุผลผลิต (outputs) เนื่องจากที่อยู่อาศัยไม่ได้คุณภาพ และมาตรฐานตามที่กำหนด เกิดการรั่วซึมของโครงสร้างอาคารที่เกิดจากการนำระบบการก่อสร้างที่สำเร็จรูปมาใช้เพื่อรองรับการก่อสร้างในปริมาณที่มาก และไม่บรรลุผลลัพธ์สุดท้าย (ultimate outcomes) เนื่องจากการจัดตั้งสหกรณ์บริการชุมชนไม่เป็นไปตามหลักการและกระบวนการทางสังคมที่ถูกต้อง รวมทั้งขาดการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนสำหรับโครงการบ้านมั่นคงสามารถบรรลุผลผลิต ผลลัพธ์ และผลลัพธ์สุดท้ายได้เนื่องจากการร่วมมือร่วมใจกันของคนในชุมชนเพื่อให้เกิดความมั่นคงในที่อยู่อาศัยและคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ทำให้เกิดเป็นองค์ความรู้ทางทฤษฎีโดยได้ข้อค้นพบเพิ่มเติมว่า โครงการบ้านมั่นคงประสบความสำเร็จในด้านของคุณภาพชีวิต โดยมีสาเหตุมาจาก (1) ความต้องการที่แท้จริง (felt need) ของคนในชุมชนเอง (2) ความผูกพันที่เป็นความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในชุมชนจนเกิดการรวมกลุ่มของคนในชุมชน เกิดความร่วมมือร่วมใจกัน และการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีเป้าหมายเดียวกัน เพื่อให้ชุมชนได้อยู่อาศัยในที่ดินเดิม (3) ผู้นำชุมชนที่เข้มแข็ง เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถตั้งใจ และเสียสละเพื่อส่วนรวมมาอย่างต่อเนื่อง ส่วนโครงการบ้านเอื้ออาทรไม่ประสบความสำเร็จในด้านของคุณภาพชีวิต โดยมีสาเหตุมาจาก (1) ไม่ได้เกิดจากความต้องการที่แท้จริง (felt need) ของคนในชุมชนเอง ซึ่งเกิดจากการที่รัฐเป็นผู้ขับเคลื่อนให้ประชาชนได้มีที่อยู่อาศัย (supply driver) (2) ไม่ได้เกิดจากความผูกพันที่เป็นความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในชุมชนที่อยู่ด้วยกันมายาวนาน ในการรวมกลุ่มเพื่อแก้ปัญหาร่วมกัน ไม่มีกระบวนการทางสังคมระหว่างสมาชิกมาก่อน (3) ยังขาดผู้นำชุมชนที่เข้มแข็ง ซึ่งผู้นำที่เป็นอยู่เกิดจากการขึ้นของหน่วยงานรัฐที่ต้องการให้เกิดการจัดตั้งคณะกรรมการชุมชนจึงไม่ได้มาจากการยอมรับของคนในชุมชนโดยส่วนใหญ่ ผู้วิจัยได้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายว่าในการกำหนดนโยบายครั้งต่อไป รัฐบาลควรส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อจะได้รู้ถึงความต้องการที่แท้จริงส่งเสริมผู้นำในชุมชนให้มีความเข้มแข็ง และให้ประชาชนร่วมเป็นเจ้าของนโยบายการพัฒนาที่อยู่อาศัย นโยบายนั้นก็จะมีโอกาสที่จะประสบความสำเร็จสูงขึ้น และในส่วนของข้อเสนอแนะเชิงทฤษฎีนั้น จะเห็นได้ว่า การศึกษานโยบายสาธารณะในเรื่องของ Public Participation Theory เป็นสิ่งสำคัญ ถ้าจะให้นโยบายนั้นประสบความสำเร็จได้ต้องมีการมีส่วนร่วมจากภาคประชาสังคม (public participation) และในการบริหารราชการแผ่นดินจะบริหารโดยการสั่งการจากภาครัฐเพื่อส่งมอบให้กับประชาชนโดยตรงอย่างเดียว นั้นไม่ได้ ซึ่งองค์ความรู้ดังกล่าวสอดคล้องกับทฤษฎีรัฐประศาสนศาสตร์สมัยใหม่ ซึ่งจะเน้นที่ Good Governance คือ การมีส่วนร่วมของ (1) ภาครัฐ (2) ภาคเอกชน และ (3) ภาคประชาสังคม จึงจะทำให้ นโยบายประสบความสำเร็จ หากขาดส่วนใดส่วนหนึ่งไป โดยเฉพาะภาคประชาสังคม นโยบายดังกล่าวก็จะไม่ประสบความสำเร็จหรือมีปัญหาอุปสรรคได้ส่งเสริมผู้นำในชุมชนให้มีความเข้มแข็ง และให้ประชาชนร่วมเป็นเจ้าของนโยบายการพัฒนาที่อยู่อาศัย นโยบายนั้นก็จะมีโอกาสที่จะประสบความสำเร็จสูงขึ้น และในส่วนของข้อเสนอแนะเชิงทฤษฎีนั้น จะเห็นได้ว่า การศึกษานโยบายสาธารณะในเรื่องของ Public Participation Theory เป็นสิ่งสำคัญ ถ้าจะให้นโยบายนั้น

ประสบความสำเร็จได้ต้องมีการมีส่วนร่วมจากภาคประชาสังคม (public participation) และในการบริหารราชการแผ่นดินจะบริหารโดยการสั่งการจากภาครัฐเพื่อส่งมอบให้กับประชาชนโดยตรงอย่างเดียวนั้นไม่ได้ ซึ่งองค์ความรู้ดังกล่าวสอดคล้องกับทฤษฎีรัฐประศาสนศาสตร์สมัยใหม่ ซึ่งจะเน้นที่ Good Governance คือ การมีส่วนร่วมของ (1) ภาครัฐ (2) ภาคเอกชน และ (3) ภาคประชาสังคม จึงจะทำให้นโยบายประสบความสำเร็จ หากขาดส่วนใดส่วนหนึ่งไป โดยเฉพาะภาคประชาสังคม นโยบายดังกล่าวก็จะไม่ประสบความสำเร็จหรือมีปัญหาอุปสรรคได้

สรุปได้ว่าการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ พบว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของนโยบายตามที่กำหนดไว้นั้น การปฏิบัติต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติในด้านต่าง ๆ มีความสำคัญและจำเป็นมากโดยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติ นั้น มีความสำคัญแตกต่างกันไปตามสภาพหรือการปฏิบัติต่อปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาถึงการนำนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาไปปฏิบัติกรณีศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ตามแนวคิดของ แวน มิเตอร์ และ แวน ฮอร์น เป็นตัวแบบศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรสาเหตุที่มีปัจจัย 6 ด้าน คือ วัตถุประสงค์หรือมาตรฐานของนโยบาย ทรัพยากรนโยบาย การสื่อสารและกิจกรรมที่ผลักดันนโยบาย คุณลักษณะของหน่วยงานที่รับผิดชอบนโยบายไปปฏิบัติ เงื่อนไขทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง และทัศนคติของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ เนื่องจากเป็นตัวอย่างที่มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับการนำนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาไปปฏิบัติได้มากที่สุด

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนํานโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาไปปฏิบัติ กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ซึ่งเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นในมหาวิทยาลัย โดยมีลำดับขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนํานโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาไปปฏิบัติ ครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 2 คน และผู้ปฏิบัติงาน กองพัฒนานักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา จำนวน 5 คน รวมทั้งสิ้น 7 คน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ ตามลำดับดังนี้ คือ

- 1.1 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ศึกษาทฤษฎี หลักการและแนวคิดจากตำรา เว็บไซต์ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีลักษณะเนื้อหาใกล้เคียงกับงานวิจัยนี้ เพื่อนำข้อมูลจากแหล่งต่างๆ มาใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์

- 1.2 วิธีการวิเคราะห์ วิจัยวิเคราะห์วัตถุประสงค์ เนื้อหา และโครงสร้างของการวิจัย เพื่อกำหนดแนวทางการออกแบบสัมภาษณ์

- 1.3 สร้างแบบสัมภาษณ์ฉบับร่าง โดยกำหนดประเด็นและขอบเขตคำถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัย

- 1.4 นำแบบสัมภาษณ์ที่แก้ไขแล้ว ให้อาจารย์ที่ปรึกษาและคณะกรรมการสอบสวนนิพนธ์ตรวจสอบพิจารณาและข้อเสนอแนะ

- 1.5 นำแบบสัมภาษณ์ที่ได้ผ่านการพิจารณาจากอาจารย์ที่ปรึกษา และคณะกรรมการสอบสวนนิพนธ์แล้วไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยแยกหัวข้อที่ใช้ในการสัมภาษณ์ ดังนี้

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 คำถามที่เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาไปปฏิบัติ

3. เครื่องบันทึกเสียง และสมุดจดบันทึกในการสัมภาษณ์เพื่อบันทึกเสียงระหว่างการสนทนาเพื่อที่จะเอาเสียงนั้นนำมาถอดความจากเครื่องบันทึกเสียงมาสรุป และนำมาวิเคราะห์ในภายหลัง

4. ตำรา บทความ วิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ วารสาร ตลอดจนเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่ทำการศึกษาเพื่อช่วยในการสรุป และวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาไปปฏิบัติ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก 2 แหล่งข้อมูล คือ

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Study) เป็นการศึกษาค้นคว้ารวบรวมแนวคิดและข้อมูลต่างๆ ดังนี้

1.1 เอกสารประเภทหนังสือทางวิชาการ บทความวิชาการ วิทยานิพนธ์ รายงานการวิจัย และหลักฐานด้านวิชาการอื่นๆ

1.2 เอกสารประเภทรายงาน เช่น รายงานการประชุม การสัมมนาการอภิปราย หรือเอกสารวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

1.3 เอกสารสิ่งตีพิมพ์ ได้แก่ บทความในหนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์รายวันและรายสัปดาห์ รวมทั้งข้อมูลเอกสารทางราชการต่างๆ

1.4 เอกสารประเภทคำสั่ง หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

1.5 สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น อินเทอร์เน็ต สื่อการสอนอิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. การเก็บข้อมูลภาคสนาม (Field Research) ได้เลือกใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structural Interview) เป็นแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางคำถามที่จะทำการศึกษตามวัตถุประสงค์ไว้กว้างๆ ล่วงหน้าเป็นลักษณะคำถามปลายเปิด มีความยืดหยุ่น สามารถถามคำถามที่เกี่ยวข้องต่อไปได้เรื่อยๆ โดยไม่มีข้อจำกัด ทั้งนี้ได้ยึดจุดความสนใจเฉพาะเป็นหลักในการป้องกันคำถามนำไปสู่การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Dep Interview) เพื่อป้องกันไม่ให้ผู้ให้สัมภาษณ์ตอบนอกประเด็น

3. ขั้นตอนในการเก็บข้อมูลโดยมีดังนี้

3.1 ขอหนังสือรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงาน กองพัฒนานักศึกษา ในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

3.2 นำหนังสือที่ได้รับความอนุเคราะห์ จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ รวมทั้งเครื่องมือที่เป็นแบบสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลจากผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน ในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัย ได้ดำเนินการนำแบบสัมภาษณ์ไปเก็บข้อมูลด้วยตนเองในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้ คือ

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสัมภาษณ์ที่ได้รับกลับคืนมาทุกฉบับ
2. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ นำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป Statistical Package for Social Sciences หรือ SPSS โดยหา ค่าความถี่ และร้อยละ

3. การวิเคราะห์แบบการสัมภาษณ์ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาไปปฏิบัติ โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก นำมาถอดเทปเพื่อทำการจัดระเบียบข้อมูลให้เป็นไปตามกรอบทฤษฎีการนำนโยบายไปปฏิบัติ ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลใช้หลักตรรก ข้อเท็จจริง เปรียบเทียบข้อมูล เพื่อจัดกลุ่มข้อมูลใหม่ และนำข้อมูลใหม่มาวิเคราะห์ และสรุป

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษา เรื่องความคิดเห็นของผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาไปปฏิบัติ กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินงานของผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงานตามนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในภาพรวม และปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาไปปฏิบัติ การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาความคิดเห็นของบุคลากร มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องโดยตรงกับการนำนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาไปปฏิบัติ ซึ่งประกอบด้วยบุคลากรใน 2 ระดับ คือ 1) ระดับผู้บริหาร ได้แก่ รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา ผู้อำนวยการกองพัฒนานักศึกษา และ 2) ระดับผู้ปฏิบัติงาน กองพัฒนานักศึกษา ทางด้านกองทุนกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา จำนวน 5 คน เครื่องที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสัมภาษณ์ของผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงาน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา จำนวน 7 ชุด ทั้งนี้ แบ่งผลการศึกษาที่ได้ออกเป็น 3 ส่วน คือ 1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ 2) ข้อมูลสัมภาษณ์ความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับการดำเนินงานตามนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา และ 3) ข้อมูลสัมภาษณ์ความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาไปปฏิบัติ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามการวิจัยเรื่อง เรื่องความคิดเห็นของผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการดำเนินงาน และปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาไปปฏิบัติ กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา จำนวนทั้งสิ้น 7 คน รายละเอียดตามตารางที่ 2 – 5

ตาราง 2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำแนกตาม เพศ

จำนวนของกลุ่มตัวอย่าง	N	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	2	28.57
1.2 หญิง	5	71.43
รวมทั้งสิ้น	7	100.00

จากตาราง 2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 71.43 รองลงมาเพศชาย จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 28.57

ตาราง 3 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำแนกตามอายุ

จำนวนของกลุ่มตัวอย่าง	N	ร้อยละ
2. อายุ		
2.1 21-25 ปี	0	0.00
2.2 26-30 ปี	2	28.57
2.3 31-35 ปี	3	42.86
2.4 35 ปีขึ้นไป	2	28.57
รวมทั้งสิ้น	7	100.00

จากตาราง 3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อายุ 31-35 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 42.86 รองลงมาอายุ 26-30 ปี และ 35 ปีขึ้นไป จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 28.57 และ อายุ 21-25 ปี จำนวน 0 คน คิดเป็นร้อยละ 0.00

ตาราง 4 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำแนกตามตำแหน่งงาน

จำนวนของกลุ่มตัวอย่าง	N	ร้อยละ
3. ตำแหน่งงาน		
3.1 รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา	1	14.29
3.2 ผู้อำนวยการกองพัฒนานักศึกษา	1	14.29
3.3 เจ้าหน้าที่กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา	3	42.86
3.4 เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป	2	28.57
รวมทั้งสิ้น	7	100.00

จากตาราง 4 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็น เจ้าหน้าที่กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 42.86 รองลงมาเป็น เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 28.57 และ รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา และ ผู้อำนวยการกองพัฒนานักศึกษา จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 14.29

ตาราง 5 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

จำนวนของกลุ่มตัวอย่าง	N	ร้อยละ
4. ประสบการณ์การทำงาน		
4.1 ต่ำกว่า 1 ปี	0	0.00
4.2 1 - 3 ปี	1	14.29
4.3 4 - 5 ปี	2	28.57
4.4 5 ปีขึ้นไป	4	57.14
รวมทั้งสิ้น	7	100.00

จากตาราง 5 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ประสบการณ์การทำงาน 5 ปีขึ้นไป จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 57.14 รองลงมา 4 - 5 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 28.57 รองลงมา 1 - 3 ปี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 14.29 และ ต่ำกว่า 1 ปี จำนวน 0 คน คิดเป็นร้อยละ 0.00

ข้อมูลสัมภาษณ์ความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาไปปฏิบัติ

การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาไปปฏิบัติ เป็นการนำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมจากเอกสารและการสัมภาษณ์ผู้บริหารกับการนำนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาไปปฏิบัติกรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา เมื่อนำมาวิเคราะห์ตามกรอบความคิดในการวิจัยทั้ง 6 ปัจจัย คือ วัตถุประสงค์หรือมาตรฐานของนโยบาย ทรัพยากรนโยบายการสื่อสารและกิจกรรมที่ผลักดันนโยบาย คุณลักษณะของหน่วยงานที่รับผิดชอบ นำนโยบายไปปฏิบัติเงื่อนไขทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง และทัศนคติของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติโดยนำเสนอผลการวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูลจากปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาไปปฏิบัติผู้วิจัยสามารถแยกแยะและวิเคราะห์ผลตามปัจจัยที่กำหนดได้ดังนี้

1.1 วัตถุประสงค์หรือมาตรฐานของนโยบาย

จากการศึกษาเอกสาร และการสัมภาษณ์ผู้บริหารกับการนำนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาไปปฏิบัติ เมื่อนำมาวิเคราะห์ความชัดเจนของวัตถุประสงค์นโยบาย พบว่า รัฐบาลโดยกระทรวงการคลังกระทรวงศึกษาธิการและทบวงมหาวิทยาลัยได้พิจารณาเห็นถึงความสำคัญอย่างยิ่ง ของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อรองรับความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ จึงเห็นสมควรกำหนดเป็นนโยบายสนับสนุนภาคเอกชนในการพัฒนาการศึกษา ในขณะเดียวกันเพื่อแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำด้านการศึกษาในสังคมด้วยการให้โอกาสแก่นักเรียนนักศึกษาที่ด้อยโอกาสจึงกำหนดเป็นนโยบายให้ภาครัฐบาลสนับสนุนทาง

การเงินโดยการจัดตั้งกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา แก่นักเรียนนักศึกษาที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้น้อยนายชวนหลักภัยนายกรัฐมนตรี (พ.ศ.2538) มีมติเห็นชอบในหลักการโครงการจัดตั้งกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาบนพื้นฐานของหลักการว่า“เพื่อให้เงินกู้ยืมแก่นักเรียนนักศึกษาซึ่งมาจากครอบครัวที่มีรายได้น้อยสำหรับศึกษาต่อตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทั้งสายสามัญและสายอาชีวะ) จนถึงระดับปริญญาตรี

ต่อประเด็นเชิงนโยบายนี้ รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา ได้แสดงให้เห็นไว้วางนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มีวัตถุประสงค์ในการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นโดยเป็นผู้ที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้น้อย ด้วยโอกาสทางการศึกษาและเป็นการยกฐานะความเป็นอยู่ กระจายรายได้เป็นการสนับสนุนและพัฒนาระบบการศึกษาโดยเพิ่มขีดความสามารถในการรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาของประชาชน (ไพบุลย์ แจ่มพงษ์. 2557: สัมภาษณ์)

ผู้อำนวยการกองพัฒนานักศึกษา ได้แสดงให้เห็นไว้วาง การจัดตั้งกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มีความสอดคล้องตามหลักการและเหตุผลของกองทุน โดยมีการกำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาไว้อย่างชัดเจน ทำให้ผู้นำนโยบายมาปฏิบัติเข้าใจในวัตถุประสงค์นโยบายได้เป็นอย่างดี สามารถปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ได้กำหนดไว้ (ชญาภา แจ่มใส. 2557: สัมภาษณ์)

ในส่วนของผู้ปฏิบัติงานทางด้านกองทุนกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา แสดงความคิดเห็นตรงกันว่า นโยบายเกิดขึ้นมาตั้งแต่ ปี 2538-2539 ลดภาระค่าใช้จ่ายของครอบครัวและให้โอกาสทางการศึกษา ว่ามีคุณสมบัติหรือไม่ แต่ต้องมีการใช้หนี้ และจะต้องมีกฎเกณฑ์ว่าต้องใช้หนี้เท่าไรดอกเบียเท่าไร เพื่อช่วยให้นักศึกษาที่ตลาดแคลนทุนทรัพย์ มีทุนในการเล่าเรียนต่อไป ลดภาระค่าใช้จ่ายของครอบครัว สามารถช่วยในเรื่องค่าใช้จ่ายของนักศึกษาได้ ให้ได้เรียนจนจบ โดยทุกครั้งมีการวางแผนทุกครั้งก่อนที่จะนัดประชุมนักศึกษาในแต่ละปีจะต้องมีแผน มีขั้นตอนในการดำเนินงานทุกอย่าง (สุพรรณิ ต่อนรับ, ภาวดี โตโสภณ, ทศนีย์ พลกล้า, พานิชย์ อุทิศสาร และ เสาวภา ชัยพฤษทล. 2557: สัมภาษณ์)

สรุปได้ว่า วัตถุประสงค์หรือมาตรฐานของนโยบาย ได้มีการกำหนดไว้อย่างชัดเจนครอบคลุม ไม่ซับซ้อน ทำให้ผู้นำนโยบายมาปฏิบัติเข้าใจในวัตถุประสงค์นโยบายตรงกันทั้งระดับผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงาน สามารถปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ได้กำหนดไว้จากข้อมูลที่กำลังกล่าวมาข้างต้นจะเห็นว่าในการจัดตั้งกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาได้มีการกำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานกองทุนให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา ไว้อย่างชัดเจนทำให้ผู้นำนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา มาปฏิบัติได้เข้าใจในนโยบายได้เป็นอย่างดี

ส่วนปัจจัยวัตถุประสงค์หรือมาตรฐานของนโยบาย ส่งผลให้การนำนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาไปปฏิบัติ ประสบความสำเร็จหรือไม่ อย่างนั้น ทั้งผู้บริหารและบุคลากรผู้ปฏิบัติงานต่างเห็นตรงกันว่า มีนโยบายที่ชัดเจน เป็นปัจจัยที่ส่งผลให้การปฏิบัติงานประสบ

ผลสำเร็จ (สุพรรณิ ดอนรับ, ภาวดี โตโสภณ, ทศนีย์ พลกล้า, พานิชย์ อุทิศะสาร และ เสาวภา ชัยพฤกษ์ทล. 2557: สัมภาษณ์)

1.2 ทรัพยากรนโยบาย

ในการดำเนินงานด้านกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของมหาวิทยาลัยนั้น การมีทรัพยากรที่สนับสนุนอย่างเพียงพอก็จะส่งผลให้การนำนโยบายประสบผลสำเร็จได้ตามวัตถุประสงค์ของนโยบาย จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารกับการนำนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาไปปฏิบัติเกี่ยวกับทรัพยากรที่สนับสนุนในการปฏิบัติงาน เช่น จำนวนบุคลากร วัสดุ อุปกรณ์ และสถานที่ จำนวนงบประมาณที่ได้รับจัดสรรให้ดำเนินงานความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานของบุคลากร

รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา ได้แสดงความเห็นไว้ว่า ในแต่ละปีงบประมาณ ทางกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาได้จัดสรรเงินงบประมาณสำหรับทรัพยากรโดยการดูผลการดำเนินงานแต่ละปีงบประมาณมาให้กับกองคลังของมหาวิทยาลัยให้ดูแล เพื่อที่หน่วยงานที่ทำงานด้านกองทุนเงินเพื่อการศึกษา สามารถนำงบประมาณที่ได้มาซื้อวัสดุ อุปกรณ์ ได้เพียงพอต่อการทำงาน แต่บุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านกองทุนขาดเรื่องของขวัญ กำลังใจ ซึ่งส่วนใหญ่ยังเป็นพนักงานชั่วคราว ยังไม่ได้เป็นพนักงานมหาวิทยาลัย (ไพบุลย์ แจ่มพงษ์. 2557: สัมภาษณ์)

ผู้อำนวยการกองพัฒนานักศึกษา ได้แสดงความเห็นไว้ว่า ในการดำเนินงานด้านกองทุนของมหาวิทยาลัย ได้รับการสนับสนุนทรัพยากร ที่จำเป็นในการปฏิบัติงานอย่างเพียงพอ แต่มีจำนวนบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านกองทุนไม่ค่อยเพียงพอ จึงได้จ้างนักศึกษาช่วยงาน แต่บุคลากรมีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานเป็นอย่างดี วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์มีประสิทธิภาพและเพียงพอ รวมทั้งงบประมาณที่ได้รับจัดสรร (ชญาภา แจ่มใส. 2557: สัมภาษณ์)

ในส่วนของผู้ปฏิบัติงานทางด้านกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับทรัพยากรนโยบาย โดยอ้างอิงกับปริมาณนักศึกษาที่ขอกู้เงินในแต่ละปีการศึกษาว่า มีนักศึกษายื่นกู้ขอรับเงินกู้จากกองทุนเพื่อการศึกษาเป็นจำนวนมาก ผู้ปฏิบัติงานบางคนแสดงความคิดเห็นอย่างชัดเจนว่ามีนักศึกษาขอกู้เงินมากเกินไป เมื่อโยงเข้ากับทรัพยากรนโยบาย ผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่เห็นตรงกันว่า มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา สนับสนุนงบประมาณในการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ ที่นำมาสนับสนุนการปฏิบัติงานด้านกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาเพียงพอทุกปี แต่พอขอให้ยกตัวอย่างเหตุการณ์เกี่ยวกับการขาดแคลนทรัพยากร ผู้ปฏิบัติงาน ตอบตรงกันว่า จำนวนเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอ การแก้ปัญหา คือ ให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายอื่นๆ ในกองพัฒนานักศึกษามาช่วย ทำให้ทรัพยากรนโยบาย เป็นปัจจัยที่ส่งผลสำเร็จต่อการปฏิบัติตามนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ถ้ามีสิ่งหนึ่งขาดหายไปก็ไม่สามารถดำเนินการได้ (สุพรรณิ ดอนรับ, ภาวดี โตโสภณ, ทศนีย์ พลกล้า, พานิชย์ อุทิศะสาร และ เสาวภา ชัยพฤกษ์ทล. 2557: สัมภาษณ์)

จากการวิเคราะห์ข้อมูลนี้ชี้ให้เห็นว่า วัสดุ อุปกรณ์ งบประมาณมีเพียงพอสำหรับการปฏิบัติงาน บุคลากรมีความรู้ความสามารถพร้อมที่จะปฏิบัติงาน แต่จำนวนบุคลากรที่มีจำนวนยังไม่เพียงพอและยังขาดการให้ขวัญ กำลังใจ

ส่วนคำถามที่ว่า ทรัพยากรนโยบายเป็นปัจจัยที่ส่งผลให้การปฏิบัติตามนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาประสบผลสำเร็จหรือไม่ อย่างไร ทั้งผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานต่างเห็นตรงกันว่า ทรัพยากรนโยบายเป็นปัจจัยที่จำเป็น ถ้าหากขาดทรัพยากรสิ่งใดสิ่งหนึ่งไปก็ไม่สามารถที่จะปฏิบัติตามนโยบายนี้ให้บรรลุผลสำเร็จได้

1.3 การสื่อสารและกิจกรรมที่ผลักดันนโยบาย

ในการดำเนินงานด้านกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา กองพัฒนานักศึกษาเป็นหน่วยงานหลัก ในการดำเนินงานได้มีการร่วมดำเนินการกับหน่วยงานอื่นๆ ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เมื่อการดำเนินงานมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายหน่วยงาน การติดต่อสื่อสารกันเพื่อขับเคลื่อนกิจกรรมตามโครงการและแผนงานต่าง ๆ จึงเป็นส่วนที่มีความสำคัญ จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารและบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน

ในเรื่องการสื่อสาร รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา ได้แสดงความเห็นไว้ว่า ในการดำเนินงานด้านกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ของมหาวิทยาลัยได้มีการกระบวนกรสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน โดยจัดให้มีการประชุมเพื่อปรึกษาหารือ และสร้างความเข้าใจร่วมกัน รับทราบความเคลื่อนไหวการเปลี่ยนแปลงในรายละเอียดและข้อมูลที่ต้องรับทราบ และปฏิบัติจากผู้กำหนดนโยบายให้ผู้นำนโยบายได้มีความรู้ความเข้าใจที่ตรงกัน (ไพบุลย์ แจ่มพงษ์. 2557: สัมภาษณ์)

ผู้อำนวยการกองพัฒนานักศึกษา ได้แสดงความเห็นไว้ว่า ทางผู้บริหารได้มีการประชุมหลักเกณฑ์ของนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา และนำมาถ่ายทอดสู่ผู้ปฏิบัติงาน โดยการมอบหมายงานตามตำแหน่งงานของแต่ละบุคคล แต่ถ้าเกิดการเปลี่ยนแปลงกฎ ระเบียบ ขั้นตอนต่างๆ จะทำการเรียกประชุม ปรึกษาหารือ นอกจากนี้ยังจัดให้มีการอบรมความรู้ใหม่ๆ ที่มีการเปลี่ยนแปลงมีการกำกับติดตามดูแลผลการดำเนินงานจากการประชุมร่วมกันมีการติดต่อสื่อสารกันอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทาง โดยการทำหนังสือราชการบันทึกภายในการใช้โทรศัพท์กับหน่วยงานทั้งภายใน เช่น งานการเงิน กองบริการการศึกษา และศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ และหน่วยงานภายนอกที่เป็นระดับนโยบาย เช่น กระทรวงการคลัง กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และสำนักงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ชญาภา แจ่มใส. 2557: สัมภาษณ์)

ผู้ปฏิบัติงานทางด้านกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ได้แสดงความเห็นไว้ว่า ตรงกันกับการสื่อสารและกิจกรรมที่ผลักดันของนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เพราะ จัดประชุมทุกครั้งก่อนที่จะทำการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกันมีการสอนงานให้กับเจ้าหน้าที่ที่มาช่วยงาน โดยเข้าใจข้อความที่ผู้บังคับบัญชาสื่อสาร พร้อมทั้งปฏิบัติตามที่ผู้บังคับบัญชามอบหมายงานมาให้

สอดคล้องกับนโยบายของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในระยะเวลาที่กำหนด ดังนั้น การสื่อสารระหว่างองค์กรและกิจกรรมส่งเสริม เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการปฏิบัติตามนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เช่น ถ้านักศึกษาที่จะเข้ามาเป็นเจ้าหน้าที่ที่มาช่วยงานคนใดไม่มาประชุมก็จะไม่รู้เรื่อง และไม่สามารถเข้าใจถึงรายละเอียดของการปฏิบัติงานของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา อาจจะทำให้เอกสารการส่งมอบทำเรื่องการขอกู้ยืมเงินของเพื่อนนักศึกษาด้วยกัน อาจจะพลาดค่าเล่าเรียนในแต่ละเทอมได้ (สุพรรณิ ต่อนริบ, ภาวดี โตโสภณ, ทศนีย์ พลกล้า, พานิชย์ อุทิศสาร และ เสาวภา ชัยพฤกษทล. 2557: สัมภาษณ์)

1.4 คุณลักษณะของหน่วยงานที่รับผิดชอบน่านโยบายไปปฏิบัติ

จากการวิเคราะห์ลักษณะโครงสร้างของหน่วยงานที่น่านโยบายไปปฏิบัติ พบว่า การดำเนินงานตามนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทานั้น มหาวิทยาลัยได้มอบหมายให้ฝ่ายกองทุนสวัสดิภาพและพัฒนาการศึกษา กองพัฒนานักศึกษา เป็นหน่วยงานหลักในการรับผิดชอบน่านโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาไปปฏิบัติ โครงสร้างองค์กรมีการจัดโครงสร้างตามสายบังคับบัญชา กล่าวคือ ฝ่ายกองทุนสวัสดิภาพและพัฒนาการศึกษาขึ้นตรงต่อกองพัฒนานักศึกษา ซึ่งสังกัดสำนักงานอธิการบดี โดยมีรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษาเป็นผู้บังคับบัญชา และผู้อำนวยการกองพัฒนานักศึกษาเป็นผู้ควบคุม

อนึ่ง กองพัฒนานักศึกษา ได้มีการจัดโครงสร้างภายใน แบ่งการบริหารงานออกเป็น 6 ฝ่ายเพื่อการบริหารงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ได้แก่ ฝ่ายบริหารงานทั่วไป ฝ่ายกิจกรรมนักศึกษา ฝ่ายกีฬาและส่งเสริมสุขภาพ ฝ่ายแนะแนวและทุนการศึกษา ฝ่ายวินัยและบริการนักศึกษา และ ฝ่ายกองทุนสวัสดิภาพและพัฒนาการศึกษา

รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา ได้แสดงความเห็นไว้ว่า ทางท่านอธิการบดีของมหาวิทยาลัยได้มอบหมายงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาให้กับรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา (ตัวข้าพเจ้า) เป็นผู้กำกับดูแลกองทุนทั้งหมด โดยให้ทางรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา มอบหมายงานให้กับผู้ปฏิบัติงานด้านกองทุนฯ โดยตรง คือ ผู้อำนวยการกองพัฒนานักศึกษาเป็นผู้ดูแลต่อไป ในกรณีที่เกิดปัญหา ถ้าเป็นปัญหาที่ไม่ร้ายแรงทางผู้ปฏิบัติงานและผู้ำนวยการสามารถตัดสินใจในการแก้ปัญหาได้เอง แต่ถ้ามีเหตุการณ์หรือกรณีที่ร้ายแรงจะขอเข้าพบปรึกษาหารือ เพื่อหาแนวทางการแก้ปัญหาให้ทันต่อเหตุการณ์ในปัจจุบัน (ไพบุลย์ แจ่มพงษ์. 2557: สัมภาษณ์)

ผู้อำนวยการกองพัฒนานักศึกษา ได้แสดงความเห็นไว้ว่า การดำเนินงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของมหาวิทยาลัย ได้มีการกำหนดลำดับขั้นตอนการอย่างละเอียด พร้อมทั้งมอบหมายงานกันตามสายบังคับบัญชาอย่างชัดเจน โดยมีรองอธิการบดีกิจการนักศึกษา เป็นผู้บังคับบัญชา และผู้อำนวยการกองพัฒนานักศึกษาเป็นผู้ควบคุม ดูแลและตัดสินใจ มีการกำหนดผู้รับผิดชอบ กำหนดภารกิจของแต่ละงาน ถึงแม้ว่าสายการบังคับบัญชาจะมีหลายชั้น แต่ก็ไม่ถึงกับทำให้การปฏิบัติงานติดขัด สามารถแก้ไขปัญหาก็ได้ มีความคล่องตัวในการทำงาน ผู้ปฏิบัติงานมี

ความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติ ตลอดจนผู้บังคับบัญชามีความสามารถในการตัดสินใจได้เป็นอย่างดี (ชญาภา แจ่มใส. 2557: สัมภาษณ์)

ผู้ปฏิบัติงานทางด้านการลงทุนกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา ได้แสดงให้เห็นไว้ว่า สายการบังคับบัญชาจะแบบสั้นหรือยาว ไม่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ ทุกคนทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย หน่วยงานมีสายการควบคุมและบังคับบัญชาที่แน่นอน และชัดเจน ส่งผลให้หน่วยงานมีความคล่องตัว อย่างไรก็ตามความสำคัญอยู่ที่ภาวะผู้นำของผู้บริหารว่ามีการมอบหมายงานให้เหมาะสมกับผู้ปฏิบัติแต่ละคนหรือไม่ การตัดสินใจของผู้บริหารก็เป็นสิ่งสำคัญ หากผู้บริหารเห็นด้วย ทางกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยก็สามารถดำเนินการได้ แต่ถ้าไม่เห็นด้วยก็ไม่สามารถดำเนินการได้ (สุพรรณิ ต่อนรับ, ภาวดี โตโสภณ, ทศนีย์ พลกล้า, พานิชย์ อุทิศสาร และ เสาวภา ชัยพฤกษ์พล. 2557: สัมภาษณ์)

โดยสรุป ขั้นตอนการดำเนินงานและลักษณะโครงสร้างของสายการบังคับบัญชามีความชัดเจน มีการกำหนดผู้รับผิดชอบในแต่ละงานไว้อย่างเหมาะสม สำหรับประเด็นที่ว่า ปัจจัยด้านคุณลักษณะของหน่วยงานเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาไปปฏิบัติหรือไม่ อย่างนั้น ผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งระดับผู้บริหาร และระดับผู้ปฏิบัติงานต่างเห็นตรงกันว่า โครงสร้างที่มีการจัดสายการบังคับบัญชาที่ชัดเจน รู้ว่าใครรับผิดชอบอะไร และขึ้นตรงกับใคร จะส่งผลให้ผู้ปฏิบัติแต่ละคนรู้ขอบเขตงานในหน้าที่ของตนเอง ทำให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ภายใต้ความชัดเจนนั้น

1.5 เงื่อนไขทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง

รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา ได้แสดงให้เห็นไว้ว่า สภาพเศรษฐกิจ สังคม มีผลกระทบต่อนโยบาย เนื่องจากนโยบายมีการปรับเปลี่ยน ไปตามยุคสมัยของรัฐบาลในแต่ละชุด ต้องคอยติดตามความเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลาเป็นเหตุให้การทำงานเกิดปัญหา อุปสรรคการพิจารณางบประมาณล่าช้า วงเงินที่จะจัดสรรสำหรับการกู้ยืมเกิดการชะลอตัวและการเมืองในประเทศมีปัญหาไม่นิ่งเท่าที่ควร ทำให้คุณภาพชีวิตของนักศึกษาส่งผลไม่ค่อยดี การยื่นเอกสารมีการคลาดเคลื่อนทำให้เกิดการล่าช้าลงไป แต่หากมีแนวโน้มไปในทางที่ดี รัฐบาลแต่ละชุดเห็นความสำคัญของนโยบาย ก็จะส่งผลให้นักศึกษา ได้มีโอกาสได้ศึกษาต่อได้ในระดับที่สูงขึ้น (ไพบุลย์ แจ่มพงษ์. 2557: สัมภาษณ์)

ผู้อำนวยการกองพัฒนานักศึกษา ได้แสดงให้เห็นไว้ว่า มีผลกระทบต่อการนัดหมายกับนักศึกษาในการเรียกมาประชุม ทำความเข้าใจกับเอกสารการกู้ยืมหรือการส่งเอกสารขอกู้ เนื่องจากปัญหาการเมือง เช่น การปิดทางจราจร ความปลอดภัยในการเดินทาง ทำให้การทำงานเกิดความล่าช้าลง แต่นักศึกษาสามารถจะทราบการเปลี่ยนแปลงการทำงานได้ โดยดูเว็บไซต์ของกองพัฒนานักศึกษา ส่วนในเรื่องวงเงินที่จะจัดสรรสำหรับการกู้ยืมไม่มีผลกระทบ นักศึกษาที่ได้การกู้ยืมเงินสามารถรับได้ตรงตามเวลา โดยการโอนเงินผ่านบัญชีที่ทำเรื่องเกี่ยวกับการกู้ยืมเงิน (ชญาภา แจ่มใส. 2557: สัมภาษณ์)

ผู้ปฏิบัติงานทางด้านกองทุนกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา ได้แสดงความเห็นไว้ว่า ความวุ่นวายทางการเมือง ส่งผลต่อการนำนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาไปปฏิบัติให้สำเร็จ เพราะต้องรอการประกาศของคณะรัฐมนตรี แต่ไม่เป็นผลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษา เพราะทำให้ดีขึ้นสามารถทำให้นักศึกษา มีค่าใช้จ่ายในการเล่าเรียน มีโอกาสในการศึกษาเท่าเทียมกัน ได้กู้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (สุพรรณิ ต่อนับ, ภาวดี โตโสภณ, ทศนีย์ พลกล้า, พานิชย์ อุทิศะสาร และ เสาวภา ชัยพุกษทล. 2557: สัมภาษณ์)

ในส่วนของปัจจัยเงื่อนไขทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาหรือไม่ อย่างไร ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารพบว่า ผู้บริหารมีความห่วงใยในประเด็นเงื่อนไขสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเงื่อนไขทางเศรษฐกิจ และการเมือง ขัดแย้งกับข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคลากรผู้ปฏิบัติงานกับเห็นว่า นโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มีการกำหนดในรูปของกฎหมายลายลักษณ์อักษร มีแผนปฏิบัติงานและขั้นตอนที่ชัดเจนอยู่แล้ว การเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง จึงไม่น่าจะส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาไปปฏิบัติ

1.6 ทศนคติของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ

รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา ได้แสดงความเห็นไว้ว่า นโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาเป็นนโยบายที่ดี เพราะช่วยให้นักเรียน นักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ได้มีโอกาสได้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น มีคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ในการทำงานด้านกองทุนฯ ผู้ปฏิบัติงานทำงานด้วยความตั้งใจ ความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ เพื่อช่วยเหลือนักศึกษาที่ด้อยโอกาสทางการศึกษาให้สามารถได้เรียนตามที่ตนเองต้องการ และเป็น การแบ่งเบาภาระของครอบครัวได้ (ไพบุลย์ แจ่มพงษ์. 2557: สัมภาษณ์)

ผู้อำนวยการกองพัฒนานักศึกษา ได้แสดงความเห็นไว้ว่า การทำงานด้านกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ต้องมีความมุ่งมั่น ตั้งใจ ทำความเข้าใจกับนโยบาย รักษาผลประโยชน์ที่จะเกิดกับนักศึกษาให้ได้มากที่สุด ต้องเข้าใจในวัตถุประสงค์ของนโยบายอย่างละเอียดทำงานอย่างเต็มที่ เพราะถือว่านโยบายกองทุนเป็นนโยบายที่ดีที่ได้ช่วยเหลือสังคมให้มีส่วนที่ประชาชนได้มีคุณภาพชีวิตที่ดี (ชญาภา แจ่มใส. 2557: สัมภาษณ์)

ผู้ปฏิบัติงานทางด้านกองทุนกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา ได้แสดงความเห็นไว้ว่า นโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาเป็นนโยบายที่สมเหตุสมผล สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง เพราะเป็นโครงการที่ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ทำให้เจ้าหน้าที่ต้องทำงานเต็มความสามารถ ตั้งใจ ใส่ใจ แต่ถ้าไม่สามารถทำให้เสร็จตามระยะเวลาที่กำหนด นักศึกษาก็จะไม่ได้ค่าเล่าเรียน ดังนั้น ผู้ปฏิบัติงานจึงมีความมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติงานให้การดำเนินงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาให้ประสบความสำเร็จ (สุพรรณิ ต่อนับ, ภาวดี โตโสภณ, ทศนีย์ พลกล้า, พานิชย์ อุทิศะสาร และ เสาวภา ชัยพุกษทล. 2557: สัมภาษณ์)

จากการวิเคราะห์ข้อมูลสัมภาษณ์นี้ชี้ให้เห็นว่า ผู้ปฏิบัติงานที่ปฏิบัติหน้าที่กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มีทัศนคติที่ดีต่อนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา โดยผู้นำนโยบายไป

ปฏิบัติมีความรู้สึกที่ดี มีความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ เพราะเป็นนโยบายที่ช่วยให้นักศึกษา ได้มีโอกาสได้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ทำให้คุณภาพชีวิตดียิ่งขึ้น

สำหรับปัจจัยทัศนคติของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาไปปฏิบัติหรือไม่ อย่างไรนั้น ทางผู้บริหารและบุคลากรผู้ปฏิบัติงานมีความคิดเห็นตรงกันว่า ทัศนคติที่ดี งานก็จะเสร็จลุล่วงไปได้ดี

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาถึงความคิดเห็นของผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนํานโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาไปปฏิบัติกรณีศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนํานโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาไปปฏิบัติ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนํานโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาไปปฏิบัติ

2. ขอบเขตด้านประชากรใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดประชากรในการศึกษาครั้งนี้ คือผู้บริหาร จำนวน 2 คน และผู้ปฏิบัติงาน กองพัฒนานักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา จำนวน 5 คน

3. ขอบเขตด้านพื้นที่

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาที่ ฝ่ายกองทุนสวัสดิภาพและพัฒนานักศึกษา กองพัฒนานักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา กรุงเทพมหานคร

4. ขอบเขตด้านเวลา

ในการศึกษาครั้งนี้ใช้เวลาเก็บรวบรวมข้อมูล ตั้งแต่เดือน สิงหาคม ถึงเดือน ตุลาคม พ.ศ.2557

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการนํานโยบายไปปฏิบัติ โดยแยกหัวข้อที่ใช้ในการสัมภาษณ์ดังนี้

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 คำถามที่เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการนํานโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาไปปฏิบัติ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก 2 แหล่งข้อมูล คือ

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Study) เป็นการศึกษาค้นคว้า รวบรวมแนวคิดและข้อมูลต่างๆ ดังนี้

1.1 เอกสารประเภทหนังสือทางวิชาการ บทความวิชาการ วิทยานิพนธ์ รายงานการวิจัย และหลักฐานด้านวิชาการอื่นๆ

1.2 เอกสารประเภทรายงาน เช่น รายงานการประชุม การสัมมนาการอภิปราย หรือเอกสารวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

1.3 เอกสารสิ่งตีพิมพ์ ได้แก่ บทความในหนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์รายวันและรายสัปดาห์ รวมทั้งข้อมูลเอกสารทางราชการต่างๆ

1.4 เอกสารประเภทคำสั่ง หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

1.5 สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น อินเทอร์เน็ต สื่อการสอนอิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. การเก็บข้อมูลภาคสนาม (Field Research) ได้เลือกใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structural Interview) เป็นแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางคำถามที่จะทำการศึกษาค้นคว้าตามวัตถุประสงค์ไว้กว้างๆ ล่วงหน้าเป็นลักษณะคำถามปลายเปิด มีความยืดหยุ่น สามารถถามคำถามที่เกี่ยวข้องต่อไปได้เรื่อยๆ โดยไม่มีข้อจำกัด ทั้งนี้ได้ยึดจุดความสนใจเฉพาะเป็นหลักในการป้องกันคำถามนำไปสู่การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) เพื่อป้องกันไม่ให้ผู้ให้สัมภาษณ์ตอบนอกประเด็น

3. ขั้นตอนในการเก็บข้อมูลโดยมีดังนี้

3.1 ขอหนังสือรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงาน ในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

3.2 นำหนังสือที่ได้รับความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ รวมทั้งเครื่องมือที่เป็นแบบสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลจากผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัย ได้ดำเนินการนำแบบสัมภาษณ์ไปเก็บข้อมูลด้วยตนเองในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสัมภาษณ์ที่ได้รับกลับคืนมาทุกฉบับ

2. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์นำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป Statistical Package For Social Sciences หรือ SPSS โดยหา ค่าความถี่ และร้อยละ

3. การวิเคราะห์แบบการสัมภาษณ์ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบาย กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาไปปฏิบัติโดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก นำมาถอดเทปเพื่อทำการจัดระเบียบข้อมูลให้เป็นไปตามกรอบทฤษฎีการนำนโยบายไปปฏิบัติ ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลใช้หลักตรรก ข้อเท็จจริง เปรียบเทียบข้อมูล เพื่อจัดกลุ่มข้อมูลใหม่ และนำข้อมูลใหม่มาวิเคราะห์และสรุป

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังต่อไปนี้

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 71.43 อายุ ระหว่าง 31-35 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 42.86 ตำแหน่งงาน เจ้าหน้าที่กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 42.86 และประสบการณ์การทำงานทางกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา 5 ปีขึ้นไป มีจำนวน 4 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 57.14

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาไปปฏิบัติ

1. วัตถุประสงค์หรือมาตรฐานของนโยบาย ทั้งผู้บริหารและบุคลากรผู้ปฏิบัติงานต่างเห็นตรงกันว่า นโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาได้มีการกำหนดวัตถุประสงค์ไว้อย่างชัดเจนครอบคลุม ไม่ซับซ้อน ทำให้ผู้นำนโยบายมาปฏิบัติเข้าใจในวัตถุประสงค์นโยบายได้ตรงกันทั้งระดับผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงาน ทำให้สามารถปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ได้กำหนดไว้ ทั้งนี้ ทั้งผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงานต่างเห็นตรงกันว่าวัตถุประสงค์หรือมาตรฐานนโยบายเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

2. ทรัพยากรนโยบาย ทั้งผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานต่างเห็นตรงกันว่า ทรัพยากรในส่วนของวัสดุ อุปกรณ์ ได้รับการจัดสรรจากมหาวิทยาลัยอย่างเพียงพอ งบประมาณมีเพียงพอ ส่วนทรัพยากรในด้านของกำลังคนนั้นทั้งผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานต่างเป็นตรงกันว่าไม่เพียงพอ ทั้งนี้ ทั้งผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานต่างเห็นตรงกันว่า ทรัพยากรนโยบายเป็นปัจจัยที่จำเป็นต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

3. การสื่อสารและกิจกรรมที่ผลักดันนโยบาย ทั้งผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานต่างเห็นตรงกันว่า ภายในหน่วยงานระดับปฏิบัติ มีการสื่อสารเพื่อขับเคลื่อนกิจกรรมตามโครงการและแผนงานต่างๆ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ของนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาเป็นประจำ และให้ความสำคัญกับการสื่อสาร ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ทั้งนี้ เพราะในการดำเนินงานมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายส่วน หลายหน่วยงาน และมีการหยิบยืมบุคลากรหมุนเวียนจากฝ่ายงานอื่นๆ มาดำเนินการร่วมด้วย ถ้าผู้ปฏิบัติงานสามารถประสานงานกันได้โดยตรง และทำให้เกิดความเข้าใจกัน ย่อมขจัดหรือลดปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินการได้ ทั้งนี้ ปัจจัยดังกล่าวเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

4. คุณลักษณะของหน่วยงานที่รับผิดชอบนำนโยบายไปปฏิบัติ ทั้งผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานต่างเห็นตรงกันในส่วนของการสร้างองค์กร และสายการบังคับบัญชาว่า หน่วยงานมีสายการควบคุมและบังคับบัญชาที่แน่นอน และชัดเจน ส่งผลให้ผู้ปฏิบัติงานแต่ละคนรู้ขอบเขตงานในหน้าที่ของตนว่าใครรับผิดชอบอะไร และขึ้นตรงกับใคร ทำให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในประเด็นเรื่องคุณลักษณะของหน่วยงานนี้ บุคลากรผู้ปฏิบัติงานให้ความเห็นเพิ่มเติมว่าคุณลักษณะของหน่วยงานที่มีโครงสร้างและสายการบังคับบัญชาที่ชัดเจน ประกอบกันภาวะผู้นำของผู้บริหารเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

5. เงื่อนไขทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง สภาพเศรษฐกิจ สังคม ผู้บริหารมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าปัจจัยด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในเรื่องของการเมือง คือการได้รับการสนับสนุนอย่างต่อเนื่องจากรัฐบาล และเศรษฐกิจคือการจัดสรรงบประมาณให้กองทุนอย่างเพียงพอและต่อเนื่อง ขณะที่บุคลากรผู้ปฏิบัติงานกลับเห็นว่า ปัจจัยเงื่อนไขทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองไม่ได้ส่งผลต่อการดำเนินงานตามนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เพราะถึงอย่างไร การดำเนินงานก็อยู่ภายใต้กฎหมาย ระเบียบ ที่ชัดเจนอยู่แล้ว

6. ทศนคติของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ ทั้งผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานต่างเห็นตรงกันว่า ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติมีความรู้สึกที่ดี มีความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ เพราะเป็นนโยบายที่ช่วยให้นักศึกษา ได้มีโอกาสได้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ทำให้คุณภาพชีวิตของนักศึกษาดีขึ้น และปัจจัยด้านทัศนคติของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาไปปฏิบัติ

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องความคิดเห็นของผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาไปปฏิบัติ กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ผู้วิจัยได้แบ่งเนื้อหาการอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัยชิ้นนี้ คือการอภิปรายผลความคิดเห็นของผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาไปปฏิบัติ โดยแยกอภิปรายตามกรอบแนวความคิด 6 ปัจจัย ดังนี้

การอภิปรายผลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาไปปฏิบัติ ผู้วิจัยได้เลือกตัวแบบการนำนโยบายไปปฏิบัติของแวนฮอร์นและแวนมิเตอร์มาเป็นกรอบแนวคิดหลวมๆ ในการวิจัยและตั้งสมมุติฐานเบื้องต้นไว้คร่าวๆ ว่า วัตถุประสงค์หรือมาตรฐานของนโยบาย ทรัพยากรนโยบาย การสื่อสารและกิจกรรมที่ผลักดันนโยบาย คุณลักษณะของหน่วยงานที่รับผิดชอบนำนโยบายไปปฏิบัติ เงื่อนไขทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง และทัศนคติของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ ส่งผลต่อ

ความสำเร็จของการนำนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาไปปฏิบัติผลการวิจัยในประเด็นนี้ ผู้วิจัยขออภิปรายโดยเรียงลำดับดังนี้

1. วัตถุประสงค์หรือมาตรฐานของนโยบาย

วัตถุประสงค์หรือมาตรฐานของนโยบาย หมายถึง การระบุวัตถุประสงค์ของนโยบาย กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ไว้อย่างชัดเจน ครอบคลุม ครบถ้วน ถูกต้อง ไม่ซ้ำซ้อน มีการกำหนดกลุ่มเป้าหมายและกำหนดไว้ในเอกสารงานอย่างครบถ้วน

ในส่วนของวัตถุประสงค์ของนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา รัฐบาลโดย กระทรวงการคลัง กระทรวงศึกษาธิการ และทบวงมหาวิทยาลัย ได้พิจารณาเห็นถึงความสำคัญ อย่างยิ่งของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อรองรับความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และเพิ่ม ความสามารถในการแข่งขันของประเทศ จึงเห็นสมควรกำหนดเป็นนโยบายสนับสนุนภาคเอกชนใน การพัฒนาการศึกษา ในขณะเดียวกันเพื่อแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำด้านการศึกษาในสังคมด้วย การให้โอกาสแก่นักเรียนนักศึกษาที่ด้อยโอกาสจึงกำหนดเป็นนโยบายให้ภาครัฐบาลสนับสนุนทาง การเงินโดยการจัดตั้งกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา แก่นักเรียนนักศึกษาที่มาจากครอบครัวที่มี รายได้น้อยนายชวนหลีกภัยนายกรัฐมนตรี (พ.ศ.2538) มีมติเห็นชอบในหลักการโครงการจัดตั้ง กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาบนพื้นฐานของหลักการว่าเพื่อให้เงินกู้ยืมแก่นักเรียนนักศึกษาซึ่ง มาจากครอบครัวที่มีรายได้น้อยสำหรับศึกษาต่อตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทั้งสายสามัญและ สายอาชีวะ) จนถึงระดับปริญญาตรี โดยมีการกำหนดกลุ่มเป้าหมายและกำหนดไว้ในเอกสารงาน อย่างครบถ้วนโดยมีเงื่อนไขเพื่อให้ผู้ที่มีความต้องการ และมีความจำเป็นที่ต้องกู้จริงกล่าวคือผู้มี สิทธิกู้ยืมเงินควรเป็นผู้ที่มีความเดือดร้อนจริงรายได้ครอบครัวไม่เกิน 2 แสนบาทต่อปีและมูลค่าใน การขอกู้ยืมเงินขึ้นอยู่กับแต่ละสาขาที่ต้องการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา และรัฐบาลได้พิจารณา เห็นความสำคัญของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษามากขึ้น จึงได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติ กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ.2541 มีผลให้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มีฐานะเป็นนิติ บุคคล โดยอยู่ในการกำกับดูแลของกระทรวงการคลัง

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร และบุคลากรกองทุนเงินให้กู้ยืมการศึกษา ได้แสดงความ คิดเห็นว่า นโยบายเกิดขึ้นมาตั้งแต่ ปี 2538-2539 มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการลดภาระค่าใช้จ่ายของ ครอบครัวและให้โอกาสทางการศึกษา โดยมีการกำหนดคุณสมบัติของนักเรียน นักศึกษา ที่มีสิทธิ ยื่นกู้ พร้อมทั้งกำหนดอัตราดอกเบี้ย และกฎเกณฑ์การชำระหนี้ เพื่อช่วยให้นักศึกษาที่คลาดแคลน ทุนทรัพย์ มีทุนในการเล่าเรียนต่อไป จากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้บริหารและปฏิบัติงาน เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของนโยบายดังกล่าว เห็นได้ชัดเจนว่า ทั้งผู้บริหารและปฏิบัติงานต่างเข้าใจ เนื้อหาวัตถุประสงค์ของนโยบาย สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในตัวนโยบายกองทุนเงินให้ กู้ยืมเพื่อการศึกษาของรัฐบาลซึ่งประกาศไว้ตั้งแต่เริ่มต้นนโยบาย คือเพื่อ 1) ให้โอกาสทางการศึกษา แก่นักเรียน นักศึกษา ที่ครอบครัวมีรายได้น้อย หรือประสบภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจ ได้กู้ยืมเพื่อ

การศึกษาต่อ จนถึงระดับปริญญาตรี 2) เพื่อยกระดับฐานะความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตของประชาชนให้สูงขึ้น และ 3) เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศให้สูงขึ้น

เป็นที่น่าสังเกตว่า เกี่ยวข้องกับเรื่องความเสมอภาคทางการศึกษา สวัสดิภาพทางเศรษฐกิจ สังคม ซึ่งเป็นนามธรรมค่อนข้างสูง แต่มีการแปลงลักษณะนามธรรมดังกล่าว เป็นสิ่งบ่งชี้ที่เป็นรูปธรรมชัดเจน ผ่านบทบัญญัติของกฎหมายและระเบียบที่บัญญัติขึ้นรองรับตามนโยบายนี้ คือ พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ.2541, ระเบียบคณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาว่าด้วยการดำเนินงาน หลักเกณฑ์ และวิธีการกู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา, ระเบียบคณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาว่าด้วยการชำระเงินกู้ยืมคืนกองทุน, ประกาศคณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เรื่อง การมอบอำนาจการดำเนินการตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2541, ประกาศกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เรื่อง การมอบอำนาจให้บอกเลิกสัญญากู้ยืม และเรียกเงินกู้ยืมคืน, ประกาศคณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเป็นผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ และคุณสมบัติของผู้กู้ยืมเงิน และ ประกาศคณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เรื่อง กำหนดขอบเขตการให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา กล่าวคือ กำหนดนิยามผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ หมายถึง ผู้ที่มีรายได้ต่อครอบครัวไม่เกิน 150,000 บาทต่อปี มีการกำหนดให้จัดทำเอกสารรับรองรายได้ ตลอดจน กำหนดคุณสมบัติของผู้มีสิทธิยื่นกู้ที่บ่งบอกถึงการเป็นผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์และมีความจำเป็นต้องเข้าสู่โครงการความช่วยเหลือของรัฐ อาทิ ไม่เป็นผู้ที่มีงานประจำในระหว่างศึกษา ไม่เคยเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีในสาขาใดๆ มาก่อน เป็นต้น

นอกจากนี้ เพื่อเป็นการประกันว่า นโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อศึกษามีกรอบนำเนินงานเป็นรูปธรรมรองรับอย่างเป็นรูปธรรม ในพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2541 จึงกำหนดให้มีคณะกรรมการกองทุนให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงการคลังเป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และปลัดทบวงมหาวิทยาลัย เป็นรองประธานกรรมการ ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ อธิบดีกรมสรรพากร ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง นายกสภาคสมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย และนายกสมาคมสมาพันธ์การศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย เป็นกรรมการและกรรมการอื่นอีกไม่เกินห้าคนซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง โดยในจำนวนไม่น้อยอย่างน้อยต้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การเงินหรือการบัญชี หรือกฎหมายด้านละหนึ่งคน มีอำนาจหน้าที่กำหนดนโยบายและควบคุมดูแลกิจการของกองทุนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ศึกษาวิเคราะห์และประเมินความต้องการการกู้ยืมเงินของผู้กู้ เสนอต่อรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการจัดตั้งงบประมาณสมทบเข้ากองทุน อีกทั้งเพื่อให้การดำเนินงานตามนโยบายเป็นแบบแผนเดียวกันทั้งระบบ ในระเบียบคณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาว่าด้วยการดำเนินงาน หลักเกณฑ์และวิธีการกู้ยืมเงิน กองทุนเงินให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา พ.ศ.2546 จึงกำหนดให้มีคณะกรรมการพิจารณาให้กู้ยืมเงินประจำสถานศึกษา ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษาเป็นประธาน ผู้แทนองค์กรชุมชนจำนวนสามคน เป็นกรรมการ

อาจารย์หรือครูของสถานศึกษานั้น จำนวนสามคนเป็นกรรมการ มีอำนาจหน้าที่พิจารณาคัดเลือกนักศึกษาที่ขอกู้ยืมเงินเพื่อเสนอให้ผู้บริหารสถานศึกษาพิจารณาอนุมัติ

จะเห็นได้ว่าวัตถุประสงค์ของนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในระดับปฏิบัตินั้น มีการแปลงเป็นกฎหมายและกลไกรูปธรรมรองรับทั้งระบบ ทำให้เมื่อนโยบายลงมาถึงหน่วยงานในระดับปฏิบัติงาน คือมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา กองพัฒนาการศึกษา ฝ่ายกองทุนสวัสดิภาพและพัฒนาการศึกษา สามารถเข้าใจวัตถุประสงค์ของนโยบายดังกล่าวทั้งในระดับที่เป็นหลักการนามธรรม และระดับปฏิบัติการรูปธรรมได้

สรุปได้ว่า นโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มีการกำหนดนโยบายไว้อย่างชัดเจน ครอบคลุม ไม่ซับซ้อน ทำให้ผู้นำนโยบายมาปฏิบัติเข้าใจในวัตถุประสงค์นโยบาย สามารถปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ได้กำหนดไว้ จากข้อมูลที่กำลังมาข้างต้น จะเห็นว่าในการจัดตั้งกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ได้มีการกำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานกองทุนฯ ไว้อย่างชัดเจน ทำให้ผู้นำนโยบายกองทุนฯ มาปฏิบัติได้เข้าใจในนโยบายได้เป็นอย่างดี ปัจจัยนี้เป็นปัจจัยที่จากการสัมภาษณ์ประชากรทั้งหมดไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารหรือบุคลากรผู้ปฏิบัติงานต่างเห็นตรงกันว่าเป็นปัจจัยที่ส่งผลความสำเร็จของการนำนโยบายกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาไปปฏิบัติ สอดคล้องกับกรอบการวิจัยที่ผู้วิจัยตั้งขึ้นไว้อย่างหลวมๆ โดยอาศัยทฤษฎีของ แวน มิเตอร์และแวน ฮอร์น กล่าวคือ แวน มิเตอร์และแวน ฮอร์น (1975) กล่าวว่า ปัจจัยอะไรที่มีอิทธิพลต่อผลลัพธ์ของนโยบายที่เกิดขึ้น สิ่งที่สำคัญสิ่งแรกก็คือจะต้องทำการแยกแยะให้ชัดเจนว่า วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในนโยบายมีอะไรบ้าง ทั้งนี้วัตถุประสงค์เป็นเกณฑ์ประเมินความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ จึงทำหน้าที่เสมือนหนึ่งเป็นกรอบแนวทางปฏิบัติต่างๆ วัตถุประสงค์เป็นส่วนขยายเป้าหมายรวมของนโยบายให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ง่ายต่อการเข้าใจ เช่นเดียวกับนักวิชาการคนอื่น ๆ อาทิ เฟลสแมน และ วิลต์ฟัสกี (1979), แมสมานเนียน และ ซาบาเตียร์ (1980), ยุกัล เบ็ญจรงค์กิจ (2534), วรเดช จันทรร (2554), อินกแร็ม และแมน (1980), อาคม ใจแก้ว (2533), เอ็ดเวิร์ด (1980), และ ไบรอันท์ และไวท์ (1982) ซึ่งเห็นว่าการมีวัตถุประสงค์ที่แน่นอนและชัดเจน สามารถแปลงเป็นภารกิจย่อยภายใต้การรับผิดชอบของหน่วยปฏิบัติเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรชัย ชูชัยวุฒิพงศ์ เรื่อง การนำนโยบายการศึกษาด้านอาชีพไปปฏิบัติ กรณีศึกษา โรงเรียนฝึกอชีพ กรุงเทพมหานคร (บางรัก) พบว่า การนำนโยบายการศึกษาด้านอาชีพไปปฏิบัติ ควรให้ความสำคัญกับความชัดเจนของวัตถุประสงค์ของนโยบาย ส่วนผลการปฏิบัติการที่เกิดขึ้นจากการนำนโยบายการศึกษาด้านอาชีพไปปฏิบัติ ควรพิจารณาถึงความพึงพอใจของผู้เข้ารับการศึกษา การนำความรู้ไปประกอบอาชีพได้ หลักสูตรวิชาที่เปิดสอนเป็นสิ่งที่ต้องการของชุมชนและสถานประกอบการ ความทั่วถึงในการบริการชุมชนและการมีหลักสูตรที่หลากหลาย

2. ทรัพยากรนโยบาย

ทรัพยากรนโยบาย หมายถึง วัสดุ อุปกรณ์ สำหรับใช้ในการปฏิบัติงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) เพียงพอ

ทรัพยากรนโยบายในระดับหน่วยปฏิบัติ คือ ฝ่ายกองทุนสวัสดิภาพและพัฒนาการศึกษา กองพัฒนาการศึกษา มหาลัษราชภัฏสวนสุนันทา จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร และบุคลากรผู้ปฏิบัติเกี่ยวกับกองทุนเงินให้กู้ยืมการศึกษาโดยตรง ได้แสดงความคิดเห็นตรงกันว่าทรัพยากรงบประมาณที่มหาวิทยาลัยสวนสุนันทารับมามีเพียงพอสำหรับจัดสรรให้นักศึกษาให้กู้ยืมตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในกฎหมาย ทั้งนี้หากพิจารณาว่าอาจจะไม่เพียงพอที่จะจัดสรรให้กับนักศึกษาที่มีความประสงค์ มหาวิทยาลัยมีมาตรการรองรับนักศึกษาคือให้นักศึกษาบางสาขาคือสาขาวิชาสายวิทยาศาสตร์ไปดำเนินการกู้ยืมทุนของกองทุนให้กู้ยืมเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาที่ผูกกับรายได้ในอนาคต (กรอ.) แทน

ขณะเดียวกัน ทรัพยากรในส่วนของวัสดุ อุปกรณ์ ได้รับการจัดสรรจากมหาวิทยาลัยอย่างเพียงพอ ส่วนทรัพยากรในด้านของกำลังคนนั้นทั้งผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานต่างเห็นตรงกันว่าไม่เพียงพอ ในบางช่วงเวลา เนื่องจากนักศึกษาที่มาขอกู้เงินมีจำนวนมาก และขั้นตอนในการดำเนินการต่าง ๆ มีมากเช่นกัน วิธีการแก้ไขการขาดแคลนทรัพยากรบุคคลในระดับหน่วยปฏิบัติ คือ ให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายอื่นๆ ในกองพัฒนานักศึกษามาช่วย และจ้างนักศึกษาที่ทำเรื่องกู้ยืมไม่ผ่านก็จะได้รับการช่วยให้มาช่วยงานในกองงานพัฒนาของมหาลัยโดยให้ชั่วโมงละ 37 บาทเพราะถือว่ามิประสบการณเกี่ยวกับเรื่องการจัดระเบียบยื่นเอกสาร รวมทั้งใช้เทคโนโลยีช่วยในขั้นตอนรับสมัครและเป็นช่องทางสื่อสารประชาสัมพันธ์ โดยให้นักศึกษาเข้าไปดาวน์โหลดแบบฟอร์มการขอยื่นกู้และติดตามข่าวสารของกองทุนได้ในอินเทอร์เน็ตได้ตลอดเวลา

สรุปได้ว่ามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาได้รับจัดสรรงบประมาณสำหรับจัดสรรให้นักศึกษาให้กู้ยืม และงบประมาณสำหรับจัดหาและวัสดุอุปกรณ์อย่างเพียงพอ แต่มีบุคลากรที่ปฏิบัติงานกองทุนไม่เพียงพอ และทั้งผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงานต่างเห็นตรงกันว่าปัจจัยด้านทรัพยากรของนโยบายเป็นปัจจัยที่ส่งผลความสำเร็จของกองทุนเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาไปปฏิบัติ

การสัมภาษณ์ความคิดเห็นของทั้งผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงานสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของปัจจัยด้านทรัพยากรนโยบายต่อความสำเร็จต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติสอดคล้องกับกรอบการวิจัยที่ผู้วิจัยตั้งขึ้นไว้อย่างหลวม ๆ โดยอาศัยทฤษฎีของแวน มิเตอร์และแวน ฮอร์น กล่าวคือ แวน มิเตอร์และแวน ฮอร์น (1975) กล่าวว่า นโยบายสาธารณะหนึ่งๆ นั้น นอกจากจะมีวัตถุประสงค์และมาตรฐานที่กำหนดไว้ชัดเจนแล้ว จะต้องมีการระบุทรัพยากรต่างๆ ที่จำเป็นต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ ทรัพยากรในที่นี้หมายถึงทรัพยากรบุคคล วัสดุอุปกรณ์ เครื่องใช้ต่างๆ และงบประมาณ เช่นเดียวกับนักวิชาการคนอื่น ๆ อาทิ แมสมาเนียน และ ซาบาเตียร์ (1980), เอ็ดเวิร์ด (1980) และ ไบรอันท์ และไวท์ (1982) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกวรรณ พวงประยงค์ เรื่อง การประเมินผลกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา: กรณีศึกษา สถานศึกษาระดับอาชีวศึกษาในจังหวัด

สมุทรสงคราม พบว่า ปัญหาหรืออุปสรรคที่สำคัญในการดำเนินงาน ได้แก่ (1) ความไม่เพียงพอของงบประมาณที่ทางกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาจัดสรรให้แก่สถานศึกษา รวมไปถึงความไม่เพียงพอของค่าครองชีพของนักเรียนนักศึกษา (2) ความกระชั้นชิดของระยะเวลาในการประสานงานทางด้านข่าวสารและคำสั่งระหว่างกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรสงคราม และสถานศึกษา (3) ความไม่เพียงพอของจำนวนบุคลากรผู้ปฏิบัติงานด้านกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของสถานศึกษา (4) การขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องหลักเกณฑ์และขั้นตอนต่างๆ ในการกู้ยืมเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของนักเรียนนักศึกษา และ (5) ความล่าช้าของระบบอินเทอร์เน็ตภายในสถานศึกษา

3. การสื่อสารและกิจกรรมที่ผลักดันนโยบาย

การสื่อสารและกิจกรรมที่ผลักดันนโยบาย หมายถึง การมีกระบวนการสื่อสาร การประชาสัมพันธ์ระหว่างองค์กรที่จะสามารถทำให้ผู้เกี่ยวข้องในการนำนโยบายไปปฏิบัติ มีความรู้ความเข้าใจในวัตถุประสงค์ที่สอดคล้องและตรงกัน เพื่อนำพาไปสู่การกำหนดแนวทางการปฏิบัติหรือกิจกรรมการดำเนินงานที่ชัดเจน เป็นมาตรฐานเดียวกัน

โดยทั่วไปการสื่อสารเป็นกระบวนการถ่ายทอดข่าวสาร ความรู้ ประสบการณ์ ความรู้สึก ความคิดเห็น ความต้องการจากผู้ส่งสารโดยผ่านสื่อต่างๆ ที่อาจเป็นการพูด การเขียน สัญลักษณ์อื่นใด การแสดงหรือการจัดกิจกรรมต่างๆ ไปยังผู้รับสาร ซึ่งอาจจะใช้กระบวนการสื่อสารที่แตกต่างกันไปตามความเหมาะสม หรือความจำเป็นของตนเองและคู่สื่อสาร โดยมีวัตถุประสงค์ให้เกิดการรับรู้ร่วมกันและมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อกัน

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร และบุคลากรผู้ปฏิบัติงานด้านกองทุนเงินให้กู้ยืมการศึกษาโดยตรง ได้แสดงความคิดเห็นว่าตรงกันว่า ภายในหน่วยงานระดับปฏิบัติ มีการสื่อสารทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ เพื่อขับเคลื่อนกิจกรรมตามโครงการและแผนงานต่างๆ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ของนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาเป็นประจำ การสื่อสารและกิจกรรมที่ผลักดันนโยบาย ได้แก่ การสื่อสารข้อความจากผู้บังคับบัญชาถึงผู้ใต้บังคับบัญชา การจัดประชุมก่อนที่จะทำการปฏิบัติงาน การสอนงานให้กับเจ้าหน้าที่ที่มาช่วยงาน

หน้าสังเกตว่า ถึงแม้ การดำเนินงานตามนโยบายกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษาจะมีกฎหมายวางกรอบขั้นตอนการดำเนินงาน ช่วงเวลาไว้อย่างชัดเจน บุคลากรที่ได้รับมอบหมายงานด้านกองทุนกู้ยืมส่วนใหญ่มีประสบการณ์มากกว่า 5 ปี รับผิดชอบงานที่มีการทำงานและขั้นตอนซ้ำเดิมทำให้เกิดความรู้ความเชี่ยวชาญในขอบข่ายงานของตนเองมากในระดับหนึ่ง แต่เนื่องจากบุคลากรเหล่านี้มีจำนวนไม่เพียงพอจำเป็นต้องโยกบุคลากรจากฝ่ายงานอื่น หรือจ้างนักศึกษา มาช่วยงานในกองทุนกู้ยืมบางขั้นตอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งขั้นตอนการรับเอกสาร และขั้นตอนการตรวจเอกสาร และหลักฐานประกอบการกู้ยืม ทำให้การสื่อสารเป็นปัจจัยที่จำเป็นต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ เห็นได้จาก หน่วยปฏิบัติ ทั้งในระดับของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา กองพัฒนาการศึกษา และฝ่ายกองทุนสวัสดิภาพและพัฒนานักศึกษา ได้จัดให้มีการประชุมเพื่อ

ปรึกษาหารือ และสร้างความเข้าใจร่วมกันเพื่อรับทราบความเคลื่อนไหว การเปลี่ยนแปลง กฎระเบียบถ่ายทอดจากผู้กำหนดนโยบายสู่ปฏิบัติ ทำให้บุคลากรผู้ปฏิบัติตามนโยบายได้มีความรู้ ความเข้าใจที่ตรงกัน นอกจากนี้ ยังจัดให้มีการอบรมความรู้ใหม่ๆ เช่น กฎระเบียบ ขั้นตอนต่างๆ ที่ มีการเปลี่ยนแปลง มีการกำกับติดตามดูแลผลการดำเนินงานจากการประชุมร่วมกัน มีการ ติดต่อสื่อสารกันอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการทั้งโดยการทำหนังสือราชการ บันทึกภายใน การใช้ โทรศัพท์ กับหน่วยงานทั้งภายใน เช่น งานการเงิน กองบริการการศึกษา และศูนย์เทคโนโลยี สารสนเทศ (IT) และหน่วยงานภายนอกที่เป็นระดับนโยบาย เช่น กระทรวงการคลัง กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และสำนักงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อ การศึกษา ในกรณีที่เกิดความไม่เข้าใจ ไม่สามารถตัดสินใจได้ในระดับนโยบาย

การสัมภาษณ์ความคิดเห็นของทั้งผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงานสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญ ของ ปัจจัยการสื่อสารระหว่างองค์กรและกิจกรรมส่งเสริม เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการปฏิบัติ ตามนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา สอดคล้องกับกรอบการวิจัยที่ผู้วิจัยตั้งขึ้นไว้อย่าง หลวมๆ โดยอาศัยทฤษฎีของแวน มิเตอร์และแวน ฮอร์น กล่าวคือ แวน มิเตอร์และแวน ฮอร์น (1975) กล่าวว่าในการนำนโยบายไปปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้รับผิดชอบในหน่วยงานต่างๆ ที่ เกี่ยวข้องต้องมีข้อมูลและข่าวสารที่ตรงกันในเรื่องวัตถุประสงค์ของนโยบาย ดังนั้นการสื่อสาร ระหว่างผู้กำหนดนโยบายหรือหน่วยงานต่างๆ ที่รับผิดชอบในการนำนโยบายไปปฏิบัติและระหว่าง องค์กรหรือหน่วยงานด้วยกันจึงมีความสำคัญมาก การสื่อสารที่ถูกต้อง รวดเร็วและต่อเนื่อง ตลอดจนไม่มีการปิดบังข่าวสารระหว่างกันนอกจากนั้น การสื่อสารภายในหน่วยงานเดียวกันต้องมี ประสิทธิภาพ ผลการวิจัยตามกรอบการวิจัยดังกล่าวยังสอดคล้องกับนักวิชาการคนอื่นๆ อาทิ แมสมานเนียน และ ซาบาเตียร์ (1980), ยูปล เบญจรงค์กิจ (2534) และ เอ็ดเวิร์ด (1980) และ สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญผา ลานกลาง เรื่อง การนำนโยบายแปรรูปรัฐวิสาหกิจไปปฏิบัติ ศึกษา กรณี บริษัทไปรษณีย์ไทย จำกัด พบว่า การพัฒนาบุคลากรประสบผลสำเร็จค่อนข้างน้อย เนื่องจาก พนักงานไม่มีโอกาสเข้ารับการพัฒนาตนเอง

4. คุณลักษณะของหน่วยงานที่รับผิดชอบนำนโยบายไปปฏิบัติ

คุณลักษณะของหน่วยงานที่รับผิดชอบนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง ลักษณะของ โครงสร้างของหน่วยงานที่ชัดเจน เหมาะสม สภาวะของผู้นำ ความสามารถในการตัดสินใจ และมี เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องรับผิดชอบอย่างชัดเจน

กองพัฒนานักศึกษา ได้มีการจัดโครงสร้างภายใน แบ่งการบริหารงานออกเป็น 6 ฝ่ายเพื่อ การบริหารงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ได้แก่ ฝ่ายบริหารงานทั่วไปฝ่ายกิจกรรมนักศึกษาฝ่ายกีฬา และส่งเสริมสุขภาพฝ่ายแนะแนวและทุนการศึกษาฝ่ายวินัยและบริการนักศึกษาและ ฝ่ายกองทุน สวัสดิภาพและพัฒนา นักศึกษา ถึงแม้มหาวิทยาลัยจะออกนอกระบบแต่กองพัฒนานักศึกษา ก็ยังมี โครงสร้างสายการบัญชาเหมือนราชการทั่วไป คือ สังกัดสำนักงานอธิการบดี โดยมีรองอธิการบดี ฝ่ายกิจการนักศึกษาเป็นผู้บังคับบัญชา และผู้อำนวยการกองพัฒนานักศึกษาเป็นผู้ควบคุม

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร และบุคลากรกองทุนเงินให้กู้ยืมการศึกษา ได้แสดงความ คิดเห็นว่า แม้ว่าโครงสร้างของสายการบังคับบัญชาจะยาว แต่ก็ไม่มีผลมากเท่ากับภาวะผู้นำของ ผู้บริหารอีกทั้งความผูกพันของสมาชิกในองค์กรและการสร้างทีมคนทำงานหลักก็สามารถนำมา ชดเชยข้อด้อยของสายการบังคับบัญชาในระบบราชการและแก้ปัญหากำลังคนได้ในระดับหนึ่ง ผู้ให้ สัมภาษณ์ทั้งระดับผู้บริหาร และระดับผู้ปฏิบัติงานต่างเห็นตรงกันว่า โครงสร้างที่มีการจัดสายการ บังคับบัญชาที่ชัดเจน รู้ว่าใครรับผิดชอบอะไร และขึ้นตรงกับใคร จะส่งผลให้ผู้ปฏิบัติแต่ละคนรู้ ขอบเขตงานในหน้าที่ของตนเอง ทำให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ภายใต้ความ ชัดเจนนั้น ถึงแม้ว่าสายการบังคับบัญชาจะมีหลายชั้น แต่ก็ไม่ถึงกับทำให้การปฏิบัติงานติดขัด สามารถแก้ไขปัญหาได้ มีความคล่องตัวในการทำงาน ผู้ปฏิบัติงานมีความรู้ ความสามารถในการ ปฏิบัติ ตลอดจนผู้บังคับบัญชามีความสามารถในการตัดสินใจได้เป็นอย่างดี

กล่าวโดยสรุปคุณลักษณะของหน่วยงานที่รับผิดชอบที่นานโยบายไปปฏิบัติมีโครงสร้าง องค์กรในระบบราชการมีการจัดโครงสร้างที่ชัดเจนซึ่งแม้จะมีระดับสายการบังคับบัญชาที่ค่อนข้าง ยาว ผู้บริหารและบุคลากรที่ปฏิบัติก็ไม่เห็นว่าเป็นอุปสรรคในการดำเนินงาน ทั้งนี้เพราะให้ ความสำคัญกับภาวะผู้นำและความสามารถในการตัดสินใจของผู้บริหารในระดับหน่วยปฏิบัติ มากกว่า ปัจจัยด้านคุณลักษณะของหน่วยงานซึ่งหมายความว่าความรวมถึงภาวะผู้นำด้วยนี้เป็นปัจจัยที่ ส่งผลในการนานโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาไปปฏิบัติ สอดคล้องกับกรอบการวิจัยที่ ผู้วิจัยตั้งขึ้นไว้อย่างหลวม ๆ โดยอาศัยทฤษฎีของแวน มิเตอร์และแวน ฮอร์น กล่าวคือ แวน มิเตอร์ และแวน ฮอร์น (1975) กล่าวว่า จำนวนบุคลากรและความสามารถของบุคคลในหน่วยงานที่ รับผิดชอบ ระดับของการควบคุมตามลำดับชั้นบังคับบัญชาหน่วยงานย่อยต่าง ๆ ภายในหน่วยงานที่ รับผิดชอบทรัพยากรทางการเมืองของหน่วยงานที่รับผิดชอบ เช่น ความสนับสนุนที่ได้รับจากผ่านบ ริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ ให้ความสำคัญของหน่วยงานที่รับผิดชอบเอง ระดับของการสื่อสารแบบ เปิดให้หน่วยงานที่รับผิดชอบรวมถึงการติดต่ออย่างเสรีระหว่างบุคลากรระดับเดียวกันและต่างระดับ และสายสัมพันธ์ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการที่หน่วยงานที่รับผิดชอบมีกับผู้กำหนดนโยบาย ในระดับต่าง ๆ และผลการวิจัยตามกรอบการวิจัยดังกล่าวยังสอดคล้องกับนักวิชาการคนอื่น ๆ อาทิ เฟลสแมน และ วิลต์ฟสกี (1979), แมสมาเนียน และ ซาบาเตียร์ (1980), วรเดช จันทรร (2554) และ ไบรอันท์ และไวท์ (1982) สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรรถวรรณ์ เมฆขยาย เรื่อง การนานโยบาย เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติ: กรณีศึกษาองค์กรการบริหารส่วนตำบลปรางบุรี อำเภอปรางบุรี จังหวัด ประจวบคีรีขันธ์พบว่า เงื่อนไขที่มีส่วนทำให้การนานโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติประสบ ความสำเร็จ ได้แก่ เงื่อนไขด้านโครงสร้างระบบราชการ ส่งผลต่อความสำเร็จของการนานโยบาย เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติไม่มากนัก

5. เงื่อนไขทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง

เงื่อนไขทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง หมายถึงสภาพการณ์ทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองที่ส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานกองพัฒนานักศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

จากการสัมภาษณ์ ผู้บริหารและบุคลากรผู้ปฏิบัติงานพบว่าผู้บริหารกับบุคลากรผู้ปฏิบัติ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยเงื่อนไขทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองแตกต่างกัน กล่าวคือ ผู้บริหารทั้งสองคนมีความคิดเห็นสอดคล้องกันในการทำนองมีความห่วงใยในประเด็นเงื่อนไขทางเศรษฐกิจ และการเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในเรื่องของการเมืองเนื่องจากนโยบายมีการปรับเปลี่ยน ไปตามยุคสมัยของรัฐบาลในแต่ละชุดต้องคอยติดตามความเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลาเป็นเหตุให้การทำงานเกิดปัญหา ทำให้การได้รับการจัดสรรวงเงินให้กู้ยืมจำนวนลดลง การได้รับเงินจัดสรรมีความล่าช้า ทำให้นิสิตได้รับเงินไม่ทันในการใช้ลงทะเบียน ไม่มีความต่อเนื่อง ไม่เพียงพอ และเห็นว่าปัจจัยด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาไปปฏิบัติ

อย่างไรก็ตาม จากข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์บุคลากรผู้ปฏิบัติงานกลับเห็นว่า ในการดำเนินงานตามนโยบายเป็นการดำเนินงานภายใต้กรอบกำหนดของกฎหมายลายลักษณ์อักษร มีแผนปฏิบัติงานและขั้นตอนที่ชัดเจนอยู่แล้ว การเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองในประเทศไม่น่าส่งผลกระทบต่อการทำงานในภาพรวม ผลกระทบอาจเกิดกับนักศึกษาบ้าง เช่น ปัญหาการยื่นเอกสารคลาดเคลื่อน หรือล่าช้าไป แต่ปัญหาดังกล่าวมีแนวโน้มไปในทางที่ดี เนื่องจากการทำงานอยู่ภายใต้กฎหมาย ระเบียบ ที่ชัดเจน และรัฐบาลแต่ละชุดล้วนเห็นความสำคัญของนโยบาย บุคลากรผู้ปฏิบัติงานจึงเห็นว่าเงื่อนไขทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองไม่เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาไปปฏิบัติ

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร สอดคล้องกับกรอบการวิจัยที่ผู้วิจัยตั้งขึ้นไว้หลวมๆ โดยอาศัยทฤษฎีของแวน มิเตอร์และแวน ฮอร์น กล่าวคือ แวน มิเตอร์และแวน ฮอร์น (1975) ให้ความสำคัญกับปัจจัยเงื่อนไขทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง โดยเห็นว่าเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ กล่าวคือ ทรัพยากรทางเศรษฐกิจที่มีอยู่ในพื้นที่ที่นำนโยบายไปปฏิบัตินั้นๆ เพียงพอหรือไม่ที่จะช่วยผลักดันให้การนำนโยบายไปปฏิบัติบรรลุผล จะส่งกระทบอะไรบ้างต่อสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่สำคัญๆ ในเขตพื้นที่ดำเนินการนั้นประชาชนในเขตพื้นที่ดำเนินการมีความเห็นอย่างไรบ้างต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติและความเห็นดังกล่าวจริงจังกี่แค่ไหน ผู้นำต่างๆ ในเขตพื้นที่ดำเนินการเห็นด้วยหรือคัดค้านต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ และประชาชนในเขตพื้นที่ดำเนินการส่วนใหญ่ชมชอบพรรคการเมืองใด และพรรคการเมืองนั้นมีความเห็นอย่างไรต่อเรื่องนี้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ออฟินท์ แซ่ฮึง เรื่อง การนำนโยบายการพัฒนาที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อยไปปฏิบัติ: วิเคราะห์เปรียบเทียบโครงการบ้านเอื้ออาทรกับโครงการบ้านมั่นคง พบว่า การมีส่วนร่วมของ (1) ภาครัฐ (2) ภาคเอกชนและ (3) ภาคประชาสังคม

จึงจะทำให้นโยบายประสบความสำเร็จหากขาดส่วนใดส่วนหนึ่งไปโดยเฉพาะภาคประชาสังคม นโยบายดังกล่าวก็จะไม่ประสบความสำเร็จหรือมีปัญหาอุปสรรคได้ ในขณะที่ข้อมูลจากการสัมภาษณ์จากบุคลากรผู้ปฏิบัติกับไม่สอดคล้องกับกรอบการวิจัยที่ผู้วิจัยตั้งขึ้นไว้ นั่นคือเห็นว่าเงื่อนไขทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองไม่เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาไปปฏิบัติ ซึ่งก็สอดคล้องกับนักวิชาการคนอื่นๆ อาทิ เฟลสแมน และ วิลต์ฟสกี (1979), แมสมาเนียน และ ซาบาเตียร์ (1980), วรเดช จันทรศร (2554) และ ศุภชัย ยาวะประภาส (2544) ที่ไม่ได้ให้ความสำคัญกับปัจจัยเงื่อนไขทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง เท่าใดนัก

6. ทศนคติของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ

ทศนคติของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึงความตั้งใจ ความมุ่งมั่น ความพยายาม และการยอมรับ ในการที่จะนำนโยบายมาปฏิบัติ หรือความรู้สึกที่รับผิดชอบในการดำเนินงานตามนโยบายของผู้ปฏิบัติ

นโยบายเกิดขึ้นมาเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายที่ตั้งไว้ การที่จะนำนโยบายไปปฏิบัติให้ประสบผลสำเร็จนั้น ทศนคติของบุคลากรที่นำนโยบายไปปฏิบัติมีส่วนสำคัญที่จะให้นโยบายประสบผลสำเร็จหรือไม่ กองพัฒนานักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่ผลิตบัณฑิตให้กับสังคมซึ่งผลผลิตดังกล่าวจะต้องมีคุณภาพ ผู้บริหาร และบุคลากรปฏิบัติงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มีทศนคติที่ดีต่อนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา โดยผู้นำนโยบายไปปฏิบัติมีความรู้สึกที่ดี มีความมุ่งมั่น ตั้งใจที่จะปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร และบุคลากรกองทุนเงินให้กู้ยืมการศึกษา ได้แสดงความคิดเห็นว่า นโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาเป็นนโยบายที่สมเหตุสมผล สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง เพราะเป็นโครงการที่ช่วยเหลือผู้ยากไร้ผู้ปฏิบัติงานที่ปฏิบัติหน้าที่กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มีทศนคติที่ดีต่อนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา โดยผู้นำนโยบายไปปฏิบัติมีความรู้สึกที่ดี มีความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ เพราะเป็นนโยบายที่ช่วยให้นักเรียน นักศึกษา ได้มีโอกาสได้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ทำให้คุณภาพชีวิตของประชาชนดีขึ้น ปัจจัยทศนคติของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาไปปฏิบัติหรือไม่ อย่างนั้น ทางผู้บริหารและบุคลากรผู้ปฏิบัติงานมีความคิดเห็นตรงกันว่า ทศนคติที่ดี งานก็จะเสร็จลุล่วงไปได้ดี และเห็นว่าทศนคติของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาไปปฏิบัติ สอดคล้องกับกรอบการวิจัยที่ผู้วิจัยตั้งขึ้นไว้บนฐานทฤษฎีของแวน มิเตอร์และแวน ฮอร์น กล่าวคือ แวน มิเตอร์และแวน ฮอร์น (1975) กล่าวว่า คุณสมบัติของบุคลากรที่รับผิดชอบ ในการนำนโยบายไปปฏิบัติ คุณสมบัติของบุคลากรที่รับผิดชอบนั้นเป็นปัจจัยที่สำคัญปัจจัยหนึ่งที่จะมีอิทธิพลหรือมีผลต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ และผลการวิจัยตามกรอบการวิจัยดังกล่าวยังสอดคล้องกับนักวิชาการคนอื่นๆ อาทิ เฟลสแมน และ วิลต์ฟสกี (1979), แมสมาเนียน

และ ซาบาเตียร์ (1980), ยูล เบ็ญจรงค์กิจ (2534), วรเดช จันทรศร (2554), อาคม ใจแก้ว (2533), เอ็ดเวิร์ด (1980) และ ไบรอันท์ และไวท์ (1982) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ คะนอง พิณ เรื่อง การนำนโยบายมหาวิทยาลัยสงฆ์ไปปฏิบัติกรณีศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ พบว่า ทักษะคติของผู้ นำนโยบายไปปฏิบัติผู้บริหารอาจารย์และเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้สึกเต็มใจพอใจต่อสถานภาพและบทบาทหน้าที่ที่ทำอยู่

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

จากผลการวิจัยผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อให้การนำนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาไปปฏิบัติประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้นในประเด็นต่อไปนี้

1. ควรกำหนดให้มีการจัดตั้งหน่วยงานที่ทำหน้าที่เฉพาะในการดำเนินงานด้านกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาโดยตรง ไม่ขึ้นอยู่กับหน่วยงานย่อยของมหาวิทยาลัย เช่น สำนักงานหน่วยงาน เป็นต้น
2. ควรมีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อให้ทราบถึงผลการดำเนินงานว่าบรรลุวัตถุประสงค์และเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดในระดับใด
3. ควรสนับสนุนด้านการประชาสัมพันธ์ให้มากยิ่งขึ้น โดยมีรูปแบบและวิธีการที่หลากหลายและเข้าถึงนิสิตให้มากยิ่งขึ้น
4. ควรกำหนดระยะเวลาในการจ่ายเงินกู้ยืมให้กับนักศึกษาเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการศึกษาที่จำเป็นได้ทันกำหนดเวลา
5. ควรมีหน่วยงานที่สามารถตอบข้อซักถามที่เกี่ยวข้องกับการทำสัญญากู้ยืมเงิน และการชำระหนี้คืนเมื่อจบการศึกษา โดยให้มีศูนย์บริการที่สามารถติดต่อและตอบคำถามได้อย่างละเอียดชัดเจน และสามารถให้บริการได้ตลอดเวลา
6. ควรสร้างแรงจูงใจให้กับเจ้าหน้าที่ในการทำงานเพื่อเป็นการกระตุ้นในการทำงานและมุ่งมั่นทุ่มเทเอาใจใส่ในการให้ทำงานโดยการสร้างขวัญกำลังใจเช่น โบนัสหรือการเพิ่มค่าแรงเบี้ยพิเศษในการทำงาน เป็นต้น
7. การเพิ่มปริมาณคนหรือเพิ่มคนที่มีการตัดสินใจในการทำงานเพื่อไม่เป็นการแบกภาระงานหนักให้กับคนใดคนหนึ่งมากเกินไปอาจจะช่วยให้งานในการรออนุมัติทำได้เร็วมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการวิจัย เกี่ยวกับการนำนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาไปปฏิบัติในกลุ่มประชากรอื่นๆ ได้แก่ นิสิต นักศึกษาในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เพื่อนำมาเปรียบเทียบผลการดำเนินโครงการของกระทรวงศึกษาธิการ
2. ศึกษาสภาพปัญหาที่ส่งผลต่อความสำเร็จของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เช่น ด้านการค้างชำระคืนเงินกองทุนฯ ส่งผลกระทบในด้านงบประมาณในระยะยาว และส่งผลกระทบใน

ด้านคุณภาพชีวิตของผู้ค้างชำระเงินกองทุนฯ และอาจจะส่งผลให้ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เป็นต้น

3. ควรมีการศึกษาในเชิงเปรียบเทียบการได้รับจัดสรรวงเงินให้กู้ยืมระหว่างสถาบันต่างๆ ว่ามีความแตกต่างกันอย่างไร

4. ควรวิจัยเพื่อแสวงหารูปแบบการบริหารกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ที่มีประสิทธิภาพมากกว่าเดิม เพื่อนำผลที่ได้ไปใช้ในการบริหารกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในอนาคตต่อไป

บรรณานุกรม

- กนกวรรณ พวงประยงค์. (2554). การประเมินผลกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา: กรณีศึกษา สถานศึกษาระดับอาชีวศึกษาในจังหวัดสมุทรสงคราม. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การบริหาร การพัฒนาสังคม) คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา. (2548). คู่มือผู้ปฏิบัติงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (สำหรับสถานศึกษา). กรุงเทพฯ: กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา.
- กฤษฏีกา พัชรพานนท์ และ บัลลังก์ โรหิตเสถียร. (2557). ผลการประชุมกับหัวหน้าฝ่ายสังคม จิตวิทยา. สืบค้นเมื่อ 16 มิถุนายน 2557 ข่าวสำนักงานรัฐมนตรี 144/2557 จาก <http://www.moe.go.th/websm/2014/jun/144.html>
- เกษร เกตุอ่อน. (2552). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาไปปฏิบัติ: กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. วิทยานิพนธ์ รป.ม. (นโยบายสาธารณะ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- คะนอง พิณ. (2549). การนำนโยบายมหาวิทยาลัยสงฆ์ไปปฏิบัติ กรณีศึกษา: มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์. รป.ม. (นโยบายสาธารณะ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นฤดล คงทน. (2555). การนำนโยบายเรียนฟรีในระดับประถมศึกษาไปปฏิบัติ. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- บุปผา ลากกลาง. (2550). การนำนโยบายแปรรูปรัฐวิสาหกิจไปปฏิบัติ : กรณีศึกษา บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด. วิทยานิพนธ์. รป.ม. (นโยบายสาธารณะ). กรุงเทพฯ: บัณฑิต วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- บัลลังก์ โรหิตเสถียร. (2557). ผลการประชุมองค์กรหลัก 7/2557. สืบค้นเมื่อ 18 กุมภาพันธ์ 2557 ข่าวสำนักงานรัฐมนตรี 40/2557 จาก <http://www.moe.go.th/websm/2014/feb/040.html>.
- ปานิสรา วงษ์เหล่า. (2539). การนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมไปปฏิบัติ. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (รัฐศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ถ่ายเอกสาร.
- แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ.2555-2559. สำนักงานคณะกรรมการ พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.
- พรชัย ชูชัยวุฒิพงศ์. (2549). การนำนโยบายการศึกษาด้านอาชีพไปปฏิบัติ กรณีศึกษาโรงเรียนฝึก อาชีพกรุงเทพมหานคร (บางรัก). สารนิพนธ์ รป.ม. (นโยบายสาธารณะ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- ยุบล เบ็ญจรงค์กิจ. (2534). *การวิเคราะห์ผู้รับสาร*. กรุงเทพฯ: เอกสารวิชาการคณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรพร โรจน์ทงสกุล. (2550). *การประหยัดพลังงานของสำนักงานเศรษฐกิจการคลังและการมีส่วนร่วมในการนำนโยบายไปปฏิบัติ*. ภาคนิพนธ์ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วรเดช จันทรศร. (2554). *ทฤษฎีการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ = An integrated theory of public policy implementation*. พิมพ์ครั้งที่ 5, [ฉบับพิมพ์ซ้ำ] กรุงเทพฯ: สมาคมนักวิจัย มหาวิทยาลัยไทย (TURA).
- วิทยาลัยเทคโนโลยีชัยภูมิบริหารธุรกิจ. (2557). *อุดมศึกษาไทยยังเป็นที่คาดหวังของสังคม*. จาก <http://www.cbac.ac.th/index.php?lay=show&ac=article&Id=539540549&Ntype=3>.
- ศุภชัย ยาวะประภาส. (2544). *นโยบายสาธารณะ*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- อรรธรณ คำมาก. (2554). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการการศึกษาไปปฏิบัติในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานเขตตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการที่ 6*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (พัฒนศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- อรรธรณ เมฆขยาย. (2555). *การนำนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติ กรณีศึกษา : องค์การบริหารส่วนตำบลปรางมูรี อำเภอปรางมูรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์*. วิทยานิพนธ์ รป.ม. (นโยบายสาธารณะ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่าย เอกสาร.
- อรพินธ์ แซ่ฮึง. (2554). *การนำนโยบายการพัฒนาที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อยไปปฏิบัติ: วิเคราะห์เปรียบเทียบโครงการบ้านเอื้ออาทรกับโครงการบ้านมั่นคง*. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. (รัฐประศาสนศาสตร์) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ถ่ายเอกสาร.
- อาคม ใจแก้ว. (2533). *การนำนโยบายไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดสามชายแดนภาคใต้: ศึกษาปัจจัยที่ ส่งผลต่อความสำเร็จ*. วิทยานิพนธ์ พบ.ด. (การบริหารการพัฒนา) กรุงเทพฯ: บัณฑิต วิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- Berman, P.; et al. (1978). *The study of macro and micro-implementation*. Public Policy.
- Bryant, Coralie.; & White, Louise G. (1982). *Managing Development in the Third World*. Boulder. Colorado: West View Press, Inc.,
- Cohn, Elchanan. (1982). Financing School. *Encyclopedia of Education Research*. Vol. 2. : 659-701.
- Dejonzka, Edward L. (1983). *Education Administration Glossary*. Connecticut : Greenwood Press.

- Edwards III, George C. (1980). *Implementing public policy*. Washington, DC: Congressional Quarterly Press.
- Garms, W.I.; Guthrie, J.W.; & Pierce, L.C. (1978). *School Finance: The Economics and Politics of Public Education*. Engle-wood Cliffs, NJ : Prentice-Hall.
- Gordon, Edward W. (1972). "Toward Defining Equality of Educational Opportunity," *Equality of Educational Opportunity*. New York : Random House.
- Ingram, Helen M; & Dean E. Mann (1980). *Why Policies Succeed or Fail*. Beverly Hills, CA : Sage Publications.
- Lewin, H.M. (1985). "School Finance," *The International Encyclopedia of Education Research and Studies*. Vol. 8. :4418-4429.
- Lippitt. (1958). *The Dynamics of Planned Change*. New York: Harcourt, Brace and Company.
- Pressman, Jeffrey L.; & Aaron, Wildavsky. (1973). *Implementation*. 2nd ed California : University of California Press.
- Sabatier, P.A.; & Mazmanian, D.A. (1980). Policy implementation: A frame word of analysis. *Policy Studies Journal*. 8: 538-560.
- Van Horn,C.E. (1979). *Policy Implementation in the federal system national goals*. Lexington, MA : Heath and Company.
- Van Meter, Donald S.; & Carl E. Van Horn. (1975). *The Policy Implementation Process : A Conceptual Framework*. *Administration and Society*. 6(4): 208.
- Van Meter, Donald S.; & Carl E. Van Horn. (1975, February). *The Policy Implementation Process: A Conceptual Framework*. *Administration and Society*. 6: 445-485.

ภาคผนวก ก
รายนามผู้สัมภาษณ์ขอข้อมูลเพื่อการวิจัย

รายนามผู้สัมภาษณ์ขอข้อมูลเพื่อการวิจัย

ผู้บริหาร

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ แจ่มพงษ์	ตำแหน่ง	รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา
2. คุณชฎาภา แจ่มใส	ตำแหน่ง	ผู้อำนวยการกองพัฒนานักศึกษา

ผู้ปฏิบัติงาน

1. คุณสุพรรณิ ต้อนรับ	ตำแหน่ง	เจ้าหน้าที่กองทุนเงินให้กู้ยืม
เพื่อการศึกษา
2. คุณภาวดี โตโสภณ	ตำแหน่ง	เจ้าหน้าที่กองทุนเงินให้กู้ยืม
เพื่อการศึกษา
3. คุณทัศนีย์ พลกล้า	ตำแหน่ง	เจ้าหน้าที่กองทุนเงินให้กู้ยืม
เพื่อการศึกษา
4. คุณพานิชย์ อุทิศสาร	ตำแหน่ง	เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป
5. คุณเสาวภา ชัยพฤษทล	ตำแหน่ง	เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป

ที่ ศธ 0519.12/ 4118

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

15 ตุลาคม 2557

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ขอข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

เนื่องด้วย นายธวิษ จันทรบ้านคลอง นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (นโยบายสาธารณะ) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาไปปฏิบัติกรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา” โดยมีอาจารย์กัลยา แซ่อึ้ง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ ในกรณีนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอใช้สถานที่กองพัฒนานักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา เพื่อใช้แบบทดสอบ และแบบสัมภาษณ์ กับผู้บริหารกองพัฒนานักศึกษา และเจ้าหน้าที่กองพัฒนานักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ช่วงระยะเวลาการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในระหว่างเดือนตุลาคม 2557

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ นายธวิษ จันทรบ้านคลอง ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 083-773-9357

ที่ ศธ 0519.12/ 4117

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

15 ตุลาคม 2557

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ขอข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการกองพัฒนานักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

เนื่องด้วย นายธวิษ จันทรบ้านคลอง นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (นโยบายสาธารณะ) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาไปปฏิบัติกรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา” โดยมีอาจารย์กัลยา แซ่อึ้ง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอใช้สถานที่กองพัฒนานักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา เพื่อใช้แบบทดสอบ และแบบสัมภาษณ์ กับผู้บริหารกองพัฒนานักศึกษา และเจ้าหน้าที่กองพัฒนานักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ช่วงระยะเวลาการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในระหว่างเดือนตุลาคม 2557

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ นายธวิษ จันทรบ้านคลอง ได้เก็บข้อมูลเพื่อการ
และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 083-773-9357

ภาคผนวก ข

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรื่อง : ความคิดเห็นของผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ
ของการนำนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาไปปฏิบัติ
กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

คำชี้แจง : แบบสัมภาษณ์นี้จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ในระยะเวลาปีงบประมาณ 2557 และเก็บข้อมูลการสัมภาษณ์ในช่วงเวลาระหว่าง ตุลาคม-พฤศจิกายน พ.ศ.2557

เมื่อได้มีการนำนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อศึกษามาสู่การปฏิบัติของหน่วยงาน ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรในด้านต่างๆ ต่อไปนี้

1. ด้านวัตถุประสงค์หรือมาตรฐานของนโยบาย

1.1 ท่านทราบความเป็นมาของนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาหรือไม่
อย่างไร

.....

1.2 ท่านทราบวัตถุประสงค์ของนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาเป็นอย่างไร
จัดทำขึ้นมาเพื่ออะไร

.....

1.3 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อวัตถุประสงค์ของนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อ
การศึกษา

.....

1.4 มีการจัดทำแผนปฏิบัติงานของหน่วยงานตามนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อ
การศึกษาหรือไม่ อย่างไร

.....

1.5 ในการแปลงวัตถุประสงค์ของนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อศึกษามาเป็น
แผนปฏิบัติการประจำปีของหน่วยงานท่านมีการดำเนินการอย่างไร

.....

1.6 ความสอดคล้องของนโยบายต่อสภาพปัญหา และความชัดเจนของวัตถุประสงค์นโยบายเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาให้สำเร็จ หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

2. ด้านทรัพยากรนโยบาย

2.1 งบประมาณที่หน่วยงานของท่านได้รับจัดสรรมาดำเนินนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มีจำนวนเท่าใด เพียงพอหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

2.2 บุคลากรที่ปฏิบัติงานในขั้นตอนต่าง ๆ เกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาโดยตรงมีจำนวนเท่าใด เพียงพอต่อการปฏิบัติงานหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

2.3 วัสดุ อุปกรณ์ที่นำมาสนับสนุนการปฏิบัติงานเพียงพอ หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

2.4 การมอบหมายงานให้กับผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงาน มีการมอบหมายงานในรูปแบบใด เหมาะสมกับความสามารถของบุคลากร หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

2.5 ท่านช่วยยกตัวอย่างเหตุการณ์ปัญหาการขาดแคลนทรัพยากรในการดำเนินงานตามนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาที่เกิดขึ้นกับตัวท่านเอง และแนวทางแก้ไข

.....

.....

2.6 ท่านคิดว่าทรัพยากรนโยบายเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาให้สำเร็จ หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

3. ด้านการติดต่อสื่อสาร

3.1 หน่วยงานมีกระบวนการสร้างความเข้าใจที่ตรงกันเกี่ยวกับมาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

3.2 หน่วยงานของท่าน หรือตัวท่านเองมีการสร้างหรือถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ ระหว่างบุคลากรที่ปฏิบัติงานในขั้นตอนต่าง ๆ ของการดำเนินงานตามนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืม เพื่อการศึกษา หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

3.3 หน่วยงานของท่านมีการสร้างความรู้ ความเข้าใจกับหน่วยงานอื่นให้สามารถ ปฏิบัติงานตามนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาได้อย่างสอดคล้องกัน หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

3.4 ผู้ปฏิบัติงานเข้าใจคำสั่ง หรือข้อความที่ผู้บังคับบัญชาต้องการจะถ่ายทอดหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

3.5 ผู้บังคับบัญชามีการติดตามความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับนโยบาย กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา และสื่อสารข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ แก่บุคลากรผู้ปฏิบัติงาน หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

3.6 ช่วยยกตัวอย่างเหตุการณ์ปัญหาการสื่อสารที่เกิดขึ้นในหน่วยงาน หรือระหว่าง หน่วยงาน และแนวทางแก้ไข

.....

.....

3.7 ท่านคิดว่าปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสารภายในหน่วยงาน และระหว่างหน่วยงานที่ ปฏิบัติงานตามนโยบายเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาให้ สำเร็จ หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

4. ด้านคุณลักษณะของหน่วยงานที่รับผิดชอบนำนโยบายไปปฏิบัติ

4.1 หน่วยงานของท่านมีลักษณะโครงสร้างองค์การอย่างไร

.....

.....

4.2 ลักษณะโครงสร้างองค์การของหน่วยงานท่านมีความเหมาะสมกับภาระงานที่ต้องรับผิดชอบตามนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

4.3 หน่วยงานของท่านมีการจัดระบบประสานงานภายในระหว่างขั้นตอน หรือกลุ่มงานย่อยต่าง ๆ อย่างไร

.....

.....

4.4 หน่วยงานของท่านมีการจัดระบบประสานงานภายนอกกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

4.5 หน่วยงานของท่านมีการสร้างระบบการตัดสินใจอนุมัติการกู้ยืมที่เป็นแบบแผนมาตรฐานเดียวกันอย่างไร

.....

.....

4.6 ช่วยยกตัวอย่างเหตุการณ์ปัญหาคุณลักษณะของหน่วยงานที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานตามนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา และแนวทางแก้ไข

.....

.....

4.7 ท่านคิดว่าปัจจัยด้านคุณลักษณะของหน่วยงานที่รับผิดชอบนโยบายไปปฏิบัติเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาให้สำเร็จ หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

5. ด้านเงื่อนไขทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง

5.1 ในการดำเนินงานตามนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ได้รับความร่วมมือ หรือการสนับสนุนจากภาคส่วนต่าง ๆ ของสังคม หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

5.2 ในการดำเนินงานตามนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา หน่วยงานของท่านได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลอย่างไร

.....

.....

5.3 เหตุการณ์ความวุ่นวายทางการเมือง ส่งผลต่อการดำเนินงานตามนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

5.4 สภาพเศรษฐกิจส่งผลต่อการดำเนินงานตามนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

5.5 ช่วยยกตัวอย่างเหตุการณ์ปัญหาด้านเงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานตามนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา และแนวทางแก้ไข

.....

.....

5.6 ท่านคิดว่าปัจจัยด้านเงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาให้สำเร็จ หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

6. ด้านทัศนคติของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ

6.1 ท่านมีความคิดเห็น หรือความรู้สึกอย่างไรต่อนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

.....

.....

6.2 ในการดำเนินงานตามนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาและกระบวนการทำงาน มีสิ่งใดบ้างที่ท่านไม่เห็นด้วย

.....

.....

6.3 หน่วยงานของท่าน และบุคลากรในหน่วยงานของท่านมีความตั้งใจ มุ่งมั่น ทุ่มเท ในการปฏิบัติงานตามนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาอย่างไร

.....

.....

6.4 ช่วยยกตัวอย่างเหตุการณ์ปัญหาด้านทัศนคติของผู้ปฏิบัติงานตามนโยบายที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานตามนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา และแนวทางแก้ไข

.....

.....

6.5 ท่านคิดว่าปัจจัยด้านทัศนคติของผู้ปฏิบัติงานตามนโยบายเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาให้สำเร็จ หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล

นายรวิช จันทร์บ้านคลอง

วันเดือนปีเกิด

20 กันยายน 2521

สถานที่เกิด

จังหวัดพิจิตร

สถานที่ทำงาน

บริษัท อิตาลีไทยอุตสาหกรรม จำกัด

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2549

ปวส. สาขาการตลาด

จากโรงเรียนสาธิตประดิษฐ์พาณิชย์การ

พ.ศ. 2551

บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการตลาดทั่วไป

จากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

วิทยาเขตบพิตรภิมุขมหาเมม

พ.ศ. 2557

รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (นโยบายสาธารณะ)

จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ